

સોરઠ વિશાશ્રીમાળી

SORATH VISASHRIMALI
(Gujrathi Monthly)

Vol.: 49

Issue No.: 8

Mumbai

August 2021

Price : Rs. 8/-

જેમની અંદરમા અહિંસા, દયા, ક્રુણા અને મૈત્રીભાવ હોય,
જેમના હૃદયમાં 'સમ જીવ મમ જીવ સમ' નો સદ્ભાવ હોય,
એજ જૈન વિચારધારા કહેવાય છે.

ઑગસ્ટમાસના મુખપત્રના સૌજન્ય દાતા

શ્રીમતી વિમળાબેન કાંતિલાલ શાહ

શ્રીમતી વિમળાબહેનનું નિખાલસ અને નિરાભિમાન વ્યક્તિત્વ, લાગણીપ્રધાન, શાંત સૌમ્ય પ્રકૃતિ તેમ જ ધીરજ અને સહિષ્ણુતા હંમેશા યાદ રહેશે.

સમાજની સેવામાં તેમના પતિ ની કાંતિલાલભાઈને જીવનની દરેક પળે હંમેશાં સાથ અને સહકાર આપ્યો છે. તેમનું સમગ્ર જીવન સમર્પણની ભાવનાથી વણાયેલું હતું. તેઓ મીત ભાષી હતાં શાંત સ્વભાવ, કુટુંબ પરિવાર પ્રત્યે અસીમ સ્નેહની નિર્મળ ગંગા વહેવડાવનાર સાચા અર્થમાં ગૃહિણી હતાં. પરિવાર તરફથી જે કોઈ સામાજિક અને ધાર્મિક કાર્યો અને અનુષ્ઠાનો થયાં તેમાં વિમળાબહેનની પ્રેરણા રહેલી હતી. તેમના પરિવારે તેમના હૃદયની ઇચ્છા અને ભાવનાને સાકાર કરવા માટે માનવતા, દયા અને કૃષ્ણાના અનેક કાર્યો કર્યાં હતાં.

આદર્શ ગૃહિણી, પ્રેમાળ માતા અને પરિવારના મોભી તરીકે તેમણે સૌ પત્યે પ્રેમ અને સ્નેહ વર્ષાવ્યો હતો. પરિવારની સફળતાનો યશ તેમને ફાળે જાય છે તેમ કહેવામાં કશી અતિશયોક્તિ નથી.

તેમના પરિવારના સર્વે સભ્યો જીવનમાં ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ સાધતા રહે તથા ઇશ્વર સર્વેને દીર્ઘાયુસભર જીવન બક્ષે તેવી પ્રાર્થના....

શ્રીમતી વિમળાબહેન તેમના જીવનના અંત સુદી પરિવારની દાનની ઉદાર દીલ ભાવનાને પોષતા રહ્યાં અને સહકાર આપતાં રહ્યાં હતાં. પ્રભુ તેમના આત્માને ચિર શાંતિ બક્ષે તેવી સમાજ તરફથી પ્રાર્થના.

શ્રી સોરઠ વિશાશ્રીમાળી જૈન સમાજ

શ્રી તારાચંદ ધનજીભાઈ મહેતા કાર્યાલય,

૪, દેવકરણ મેન્શન, બિલ્ડિંગ નં. ૭, બીજે માળે, ૨૪, વિહલદાસ રોડ, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૨

For Website Registration Mobile No. 9321775805

ફોન : ૦૨૨-૨૨૦૬૯૧૭૨

સમય : બપોરે ૧-૦૦ થી સાંજે ૬-૦૦ (1.00 pm to 6.00 pm)

Email : svjainsamajmumbai2@gmail.com-data@svjainsamaj.com

www.svjainsamaj.com

તંત્રી : શ્રીમતી કીર્તિબેન મયુરભાઈ મહેતા મો. ૯૨૨૪૭૭૧૨૩૮

સમાજની કાર્યવાહીક કારોબારી સમિતિ

શ્રી મહેશભાઈ મથુરાદાસ સાવડીયા ----- પ્રમુખ

શ્રી ગુણવંતભાઈ વૃજલાલ મહેતા ----- ઉપ-પ્રમુખ

શ્રી મયુરભાઈ નગીનદાસ મહેતા ----- માનદ્ મંત્રી

શ્રી દીક્ષિતભાઈ નટવરલાલ માઝની ----- માનદ્ સહમંત્રી

સલાહકાર સમિતિ

શ્રી શ્રીકાંતભાઈ સાકરચંદ વસા - શ્રી પ્રવીણભાઈ હિંમતલાલ સંઘવી

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ ઓતમચંદ પુનાતર - શ્રી પરેશભાઈ મણીલાલ શેઠ

BANK DETAILS:

Name : SHRI SORATH VISA SHRIMALI JAIN SAMAJ

BANKER : Bank of Baroda, M. J. Market, Mumbai-3

S. B. A/c No. 03870100000044

IFSC : BARB0BULLIO MICR : 40012047

Name : SORATH VISA SHRIMALI JAIN SAMAJ TRUST

BANKER: UNION BANK OF INDIA

Princess Street, Mumbai - 400 002

S.B.A/c. No. 319102010054364

IFSC : UBIN0531910

કાનૂની કાર્યક્ષેત્ર મુંબઈનું રહેશે

Auditor : Viren Vasa & Associates
Chartered Accountants, Mumbai

લવાજમના દરો

ભારતમાં

વાર્ષિક :

રૂ. ૧૦૦/-

આજીવન રૂ. ૧૫૦૦/-

પરદેશમાં (ફક્ત વાર્ષિક) : USD 20 Yearly

મુદ્રણ અને પોસ્ટિંગ અરિહંત પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ-નીતિનભાઈ બઢાણી

સાઈબાબા નગર, ૩૧૦ ત્રિકાલ બિલ્ડિંગની પાછળ,

નાયડુ કોલોની પાસે, પંતનગર, ઘાટકોપર (ઈ), મુંબઈ-૭૫

ફોન : ૯૨૨૩૪૩૦૪૧૫

શ્રી સોરઠ વિશાશ્રીમાળી

અંક - ૮ ૦ વર્ષ : ૪૯ ૦ ઓગસ્ટ ૨૦૨૧ ૦ મૂલ્ય રૂ. ૮

એક દિન હતો...

એક દિન હતો, એક પળ હતી, એક આંખડી ચંચળ હતી,
ને પ્રાણના ઉપવન વિશે ઉર્મિ-નદી ખળખળ હતી,
ને જે પરાયાં થઈ પડ્યાં'તાં દૂરની ભૂમિ પરે.

રે, તેમને સૌને નજીકમાં આણવાની કળ હતી!

એક દિન હતો, એક પળ હતી!

બોલતી'તી બુલબુલો ને ડોલતી'તી મંજરી.

ખોલતી'તી દિલનાં બીડેલાં દુવારો ખંજરી;

પાનપાને ગાનગાને નરૂતને ભ્રમણો પ્રણય

લહેરથી લૂંટાવતો આનંદની રસ-પંજરી!

એક દિન હતો, એક પળ હતી!

એક સર હતું, સુંદર હતું, જેમાં કમલ મનહર હતું.

ને એ કમલના દલ સમું જેનું હૃદય મુંદભર હતું;

એ મુદભરેલા અુર-તલે જલતી હતી કો' ઝંખના,

ને ઝંખનાના ઘેનથી માતેલ જોબન તર હતું!

એક દિન હતો, એક પળ હતી!

એવે સમે જોવા સમું ને જાતને ખોવા સમું,

ને રોઆ રોઆને રડાવી આંસુઓ લહોવા સમું.

કેં કેં હતું : બહારે હતું, ભીતર હતું, રસભર હતું,

સંસારથી થાકેલ અુરને થાકને ધોવા સમું!

એક દિન હતો, એક પળ હતી!

જોવા સમું તે દી હતું : આંખો હતી, પાંખો હતી,

સુરમો હતો, સુરખી હતી, ટીકો હતો. ટીલડી હતી.

નર્તન હતું, અૂરમિ હતી, લટકો હતો, લીલા હતી;

એવે સમે બેઠો રહ્યો જલતો વૃથા સંશય-દવે :

આંખો અુઘાડો કે મીંચો છે બેય એ સરખું હવે!

એક દિન હતો, એક પળ હતી!

તે દિન ગયો, તે પળ ગઈ, તે આંખડી ચંચળ ગઈ,

તે ઉર્મિઓ ગળગળ ગઈ, તે જિંદગી વિસ્વળ ગઈ;

યૌવન ગયું, ઉપવન ગયું, જીવન ગયું, નંદન ગયું.

નર્તન ગયું, કીર્તન ગયું : બાકી હવે કંદન રહ્યું!

ખૂણે છૂપો, ઝૂલો હીંચો : એ બેય છે સરખું હવે,

આંખો ઉઘાડો કે મીંચો : છે બેય એ સરખું હવે!

એક દિન હતો, એક પળ હતી!

કરસનદાસ માલોક

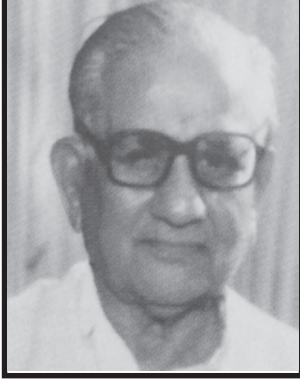
શ્રી સોરઠ વિસા શ્રીમાળી શુભેચ્છક મિત્ર મંડળ, મુંબઈ

શ્રી કાંતીલાલ ભગવાનદાસ શાહ કાર્યાલય, ૪૩, પ્રાગજી વૃન્દાવન સોસાયટી,

૩જે માળે, ૨૦-૨૪, જુની હનુમાન ગલી, મુંબઈ-૨. ફોન : ૯૮૨૧૫૪૫૪૨૦

- : રાહત દરે અનાજ વિતરણ યોજના :-

ઓગસ્ટ - સપ્ટેમ્બર માસના અનાજ વિતરણમાં ભાગ લેનાર ભાગ્યશાળીઓ

ઓગસ્ટ માસના અનાજ
વિતરણમાં ભાગ્યશાળીઓ

શ્રી ગીરધરલાલ લવચંદ વસા
પરિવારના સૌજન્યથી

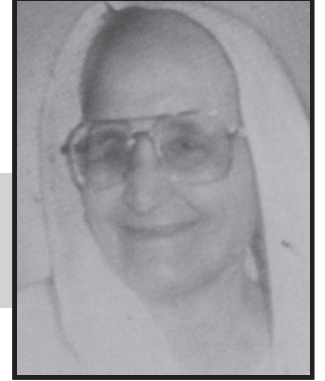

શ્રી ગીરધરલાલ લવચંદ વસા

શ્રીમતી ગજરાબેન ગીરધરલાલ વસા

શ્રી અમૃતલાલ રામજી શાહ
પરિવારના સૌજન્યથી

શ્રી અમૃતલાલ રામજી શાહ

શ્રીમતી જેકુંવરબેન અમૃતલાલ શાહ

સપ્ટેમ્બર માસના
અનાજ વિતરણમાં ભાગ્યશાળીઓ

શ્રી જીવણલાલ વીરચંદ મહેતા
પરિવારના સૌજન્યથી

શ્રીજીવણલાલ વીરચંદ મહેતા

શ્રીમતી જયાબેન જીવણલાલ મહેતા

મારા વાચક મિત્રો,

સહુને મારા સાદર પ્રણામ,

પર્યુષણ પર્વના આગમનની તૈયારી છે, આખા વર્ષ દરમ્યાન કરેલા પાપોના પ્રાયશ્ચિતનો સાચો સમય આવી ગયો છે. દાનમાં જેમ અભયદાન મહાન છે. ધ્યાનમાં જેમ શુક્લધ્યાન મહાન છે. રત્નોમાં જેમ ચિંતામણી રત્ન મહાન છે એમ પર્વોમાં પર્યુષણ પર્વ મહાન છે. આત્માને પાવન કરનારા આ મહામંગલકારી પર્યુષણના પહેલાજ નત્મસ્તકે મિચ્છામિ દુક્કડમ્ કર્કું છું.

અત્યારે તો તનના કષાયોને વશ કરવાનો સમય છે. અત્યારે તો મનના કષાયોને વશ કરવાનો સમય છે. તપ તનને - કાયાને વશ કરવા માટે છે. એક વાત નિશ્ચિત છે કે મનને સુધારવા અને બગાડવામાં કાયાનું પૂરું અને મોટું યોગદાન છે. જો આપણે આપણી કાયાને વશમાં કરી શકીએ તો મન પણ વશ થઈ શકે છે. 'તપ જીતે મન' તપ થકી જ કષાય દૂર કરવું શક્ય બની શકે. મોક્ષ માર્ગની તરફ આગળ વધવાની જો કોઈ વિશિષ્ટ આરાધના છે તો તે તપ છે. તપ અને સાધના વિના કર્મક્ષય સંભવ જ નથી. અઘાતિ કર્મોનો ક્ષય કરવાને માટે તો તપનો સહારો લેવો પડે છે. ચાર અઘાતિ કર્મોને જડમૂળથી ખતમ કરવાનો એકમાત્ર તપ આરાધનાજ ઊપાય છે.

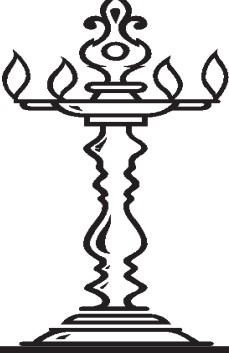
સુખની સીઝનનો વ્યાપાર દેવલોકમાં કર્યો અને દુઃખની સીઝનનો વ્યાપાર નરક અથવા તિર્યચગતિમાં કર્યો, તો હવે માનવ બન્યા પછી મનુષ્ય અવતારમાં જ મોક્ષમાં જવાનો વ્યાપાર શરૂ કરવાનો છે. કેમ કે અહિંયા જ ધર્મની સીઝન છે, ધર્મની મોસમ છે અને એની માટેનો અનુરૂપ વ્યાપાર કર્મક્ષય છે, ધર્મ સાધના છે. અને કર્મક્ષય માટે તપ કરવાનું છે. તેથી તપ જીવનમાં ઘણું જરૂરી છે. દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્રને તત્વાર્થ સૂત્રમાં મોક્ષનો માર્ગ બતાવ્યો છે. તપ તો મોક્ષની મંજિલ છે. તપ તો નિકાચિત કર્મોને પણ સાફ કરી દે છે.

હા, પણ એક શરત જરૂર છે કે આપણુ તપ સંપૂર્ણ ક્ષમાભાવ પૂર્વકનુ હોવુ જોઈએ. તપસ્યા કરતી વખતે કષાયોનું જોર પણ વધવા લાગે છે. પરંતુ ક્ષમાભાવપૂર્વક એટલે કે સમતાપૂર્વક તપઆરાધના થવી જોઈએ એટલા માટે કહ્યું છે કે 'તપ કરીએ સમતા રાખી ઘટમાં' તપ દ્વારા સત્વ (જ્ઞાન) પ્રાપ્ત થાય છે. સત્વ પ્રાપ્તિથી મન વશમાં આવે છે. મનને વશ થવાથી આત્માની પ્રાપ્તિ થાય છે.

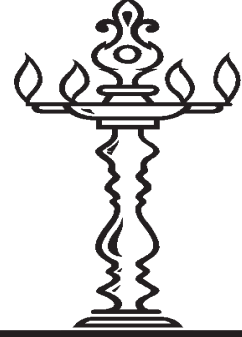
તપ જેન ધર્મમાં અનુમોદનિય છે. સર્વ તપસ્વીઓની ખૂબખૂબ અનુમોદના અને સર્વ તપસ્વીઓ સાતામાં રહે એવી જ શુભ-મંગલ કામના.

K. M. Mehta

શ્રદ્ધા સુમન

જન્મ :
તા. ૦૧-૦૧-૧૯૩૩

સ્વર્ગવાસ :
તા. ૧૬-૦૮-૨૦૧૬

રાણપુર (સોરઠ) નિવાસી

નિર્મળાબેન (નીમુબેન) તનસુખલાલ દોશી

જીવનમાં સુવાસ, પ્રભુમાં વિશ્વાસ, આંખમાં અમી, દરિયા જેવું દિલ,
મીઠી વાણી, સ્નેહની સરવાણી, સરળ અને મિલનસાર સ્વભાવ,
વ્યવહારિક સુઝ અને બીજાને ઉપયોગી થવાની ભાવનાવાળા,
સુખને છલકાવ્યું નહિ, દુઃખને દેખાડ્યું નહિ, હસતો રાખી ચહેરો,
કાયમી લીધી વિદાય અને મૃત્યુને પણ ક્યું અમર,
પૈસો આપતા બધું ખરીદી શકાશે પણ મા તથા માની મમતા અને પ્રેમ ખરીદી શકાશે નહિ,
હે પરમકૃપાળુ પરમાત્મા, સદ્ગત આત્માને શાશ્વત સુખ અને
પરમ શાંતિ અર્પે એવી અમારા સહપરિવારની પ્રાર્થના

તમે આવ્યા અમારા જીવનમાં, ફૂલછડી બનીને, ધૂપસળી બની સર્વત્ર મહેંકી ઉઠયા,
યાદ તમારી આવતા, આંખલડી છલકાય છે. જોઇ તસવીર તમારી, આંસુ ઉભરાય છે.

પ્રેમાળ પરિવાર

પુત્ર - પુત્રવધૂ : મનહર-મનોરમા, બિપીન-ભારતી, સંતીષ-સુધા
પુત્રી - જમાઈ : ચંદ્રિકા-વિનોદરાય, ચસુમતિ-નરેન્દ્રકુમાર, હર્ષા-અજયકુમાર
પૌત્ર - પૌત્રવધૂ : ઊજેશ-મૌસમી, શ્રેયષ, અમિત તથા ભાવિન
પૌત્રી : નિધી, અવધી, રિયા તથા પરિતા
દોહિત્ર -દોહિત્રી : પ્રતીક, પ્રજ્ઞેશ, અક્ષય, દિપાલી, ફાલ્ગુની, કૃપાલી, સિદ્ધિ તથા નિરાલી
પ્રપૌત્રી : આયુષી, મહેક તથા આરૂષી

પ્રભુ વીરનો પંથ

શુભ અમૃત વચનો

પહેલી કરૂણા આપણા આત્માની કરો કે અનંતકાળથી સંસારમાં રખડી રહ્યો છે. તેનો ભય લાગે, ત્રાસ છૂટે તે આત્માની કરૂણા કહેવાય અને આખું જગત નિર્દોષ લાગે તે કરૂણાભાવ અને તેનાથી સાચો વ્યવહાર થાય. પરંતુ જીવને સંસારનો મોહ હેરાન કરે છે જે ભટકવાનું ભૂલાવતો નથી. આપણા ભૂતકાળમાંથી બોધપાઠ લેતા શીખો. ભૂતકાળની ભૂલો અને આત્માનું અજ્ઞાન જુઓ તો જાગૃતિ આવે.

આપણે જે ભૂતકાળ જીવ્યા છીએ તેમાં ભૂલ દેખાય છે કે હડાપણ જીવને પોતાની ભૂલ દેખાતી નથી અને પોતાનું સાચું ઘર દેખાતું નથી.

જેને મોક્ષ માર્ગ સમજાય તે સંસારમાં રહેવા છતાં, મુક્તતા અનુભવે છે.

આત્મા સ્વરૂપે મુક્ત છે પરંતુ તેને જીવનમાં બંધાયેલો અનાદિ ભ્રમ છે કારણ શુદ્ધ સ્વરૂપ તરફ તેની દ્રષ્ટિ ગઈ નથી.

અધ્યાત્મના માર્ગમાં અનુભવી ગુરૂના માર્ગદર્શન વિના ચાલી શકે નહીં કારણ સંસારમાં આરોહ - અવરોધ ઘણા આવે છે જે વિરાધનાની ખાઈમાં જીવને ડુબાડી દે છે.

જીવન જાગૃતિ પ્રગટાવી જોઈએ કે અનંતા જન્મ મરણોમાં અનંતો કાળ ગયો. હવે આ ભવમાં નહીં ચેતું તો આનો અંત નહીં આવે.

મોક્ષે જવા પરમ વિનય જોઈએ, ધર્મની શરૂઆત વિનયથી છે.

વિનય અને પરમ વિનયમાં શો ફેર ગૌતમસ્વામી મહારાજમાં પરમ વિનય હતો. તેઓ પરમભદ્રિક અને સરળ હતા, વિનીત વિનયી હતા.

આપણામાં અધ્યાત્મની સાચી સમજણ આવે તે માટે સાત નવકારનું સ્મરણ.

આત્મા આત્મામાં રહે તે આત્માનું શાસન અને પુદ્ગલમાં જાય તે પરશાસન.

બાહ્ય જગતમાં તમારા બધા જ સંબંધો સારા છે. કોઈ પણ નિર્ણય કરતાં પહેલા ભગવાનની આજ્ઞાનો વિચાર કરવો.

એક અતિ ગંભીર વાત, સમજજો “ઘરડો ડોસો બાળપણમાં મરી ગયો.

જીવનમાંથી વિષય - કષાયને કાઢ્યા પછી જે બાકી રહે તે આત્માનું અમૃત છે, તેને જેમ જેમ પીતા જાઓ તેમ તેમ આત્માની અનુભૂતિ વધતી જાય અને આત્મામાં મસ્તી પ્રગટે જે ચકવર્તીના સુખને પણ આંબી જાય.

શુભ ભાવમાં રહેવું,

અનામી આત્મા

પ્રભુ વીરનો પંથ

દરેક વસ્તુ તમારા સમય અને ધ્યાનને લાયક હોતી નથી

એક હાથી નદીમાં સ્નાન કર્યા બાદ ઘેર જઈ રહ્યો હતો. માર્ગમાં એક પુલ આવ્યો અને તેણે સામેથી એક કાદવથી ખરડાયેલા ગંદા-ગોબરા ભૂંડને આવતા જોયું. હાથીએ શાંતિથી એક બાજુ ખસી જઈ ભૂંડને પસાર થઈ જવા દીધું. પછી તે પોતે પુલ પરથી પસાર થયો અને તેણે આગળ ચાલવા માંડ્યું.

પેલી બાજુ ભૂંડે પોતાના મિત્રો આગળ શેખી વધારતા અહંકારપૂર્વક કહ્યું, ‘જોયું હું કેટલો તાકાતવાન અને મહાન છું? હાથી જેવા હાથીએ પણ બાજુમાં ખસી જઈ મને માર્ગ કરી આપ્યો!’

આ વાત એક બીજા હાથીએ સાંભળી લીધી અને તેણે પેલા પહેલા હાથીને પ્રશ્ન કર્યો કે શું ખરેખર તેણે ભૂંડથી ડરી જઈ તેને માર્ગ કરી આપ્યો હતો? પહેલા હાથીએ જવાબ આપ્યો, ‘હું ઈચ્છત તો એ તુચ્છ ભૂંડને એક ક્ષણમાં મારા પગ નીચે કચડી નાખી શકત, પણ હું સ્વચ્છ હતો અને તે મહા ગંદો-કાદવકીચડથી ખરડાયેલો. તેને કચડવામાં મારો પગ ખરાબ થાત અને એ મને મંજૂર નહોતું આથી હું બાજુ પર ખસી ગયો હતો.’

વાર્તાનો સાર: મહાન લોકો નકારાત્મકતાનો સહેલાઈથી નાશ કરી શકવા સમર્થ હોય છે, પણ તેઓ તેને એટલા માટે ટાળે છે જેથી તેના સંપર્કમાં આવી તેમણે મલિન ન થવું પડે. તમારે દરેક અભિપ્રાય, ટીપ્પણી કે પરિસ્થિતિ સામે પ્રતિક્રિયા આપવાની જરૂર નથી.

અડચણ સામે આંખ આડા કાન કરી આગળ વધતા રહો. તમારી લડાઈઓ ધ્યાનપૂર્વક પસંદ કરો. દરેક વસ્તુ તમારા સમય અને ધ્યાનને લાયક હોતી નથી.

ગં. સ્વ. વિજયાબેન ધીરજલાલ શેઠ (ઉ. વર્ષ ૮૮)

સ્વર્ગવાસ: શુક્રવાર, તા. ૨૦-૦૮-૨૦૧૦

: અહર્નિશ વંદન :

સ્વ. છોટાલાલ હરખચંદ શેઠ (ઉના) ● જીવાલાલ બાબજી ઠક્કર (રાણપુર - ભેંસાણા)

પુત્ર - શરદ, કિશોર ● પુત્રવધૂ - મીના, જ્યોતિ ● પૌત્ર - ધવલ, સમીપ ● પૌત્રી - ધારા

પુત્રી - જમાઇ - કુમુદ પ્રવીણચંદ્ર શાહ, હસુમતી મણીકાંત મહેતા, કોકિલા શરદકુમાર મહેતા,

રેખા દિનેશકુમાર વડાલિયા, સ્મિતા મનીષકુમાર દોશી, નીતા મુકુન્દકુમાર પારેખ

દોહિત્ર-દોહીત્રવધૂ : મનીષ - મેઘાણી, હિરેન - ઊર્મિ, અમિત - અદિતિ, વિરલ - પીયુષા,

દર્શન - ફેમિના

પ્રદોહીત્રી - મહેક, આરુષી ● પ્રદોહીત્ર : કીશીવ

દોહીત્રી - જમાઇ : ખ્યાતી નિરવકુમાર પારેખ, સ્વાતી ભાવિકકુમાર ગોહિલ, વૈશાલી પ્રતીકકુમાર સરવૈયા

પ્રદોહીત્ર : હર્ષિલ-ભવ્ય, વિહાન-હિતાંશ ● દોહિત્ર : સર્વેશ ● દદોહિત્રી : વિધિ, રિદ્ધિ

કિશોર ધીરજલાલ શેઠ

સી-૧૧, શંકર વિજય પ્લોટ નં. ૧, રાજાવાડી, ઘાટકોપર (ઇસ્ટ), મુંબઇ - ૪૦૦ ૦૭૭.

ફોન : ૨૧૦૨ ૮૨૨૩ - ૨૧૦૨ ૬૪૩૪ મો : ૯૮૨૧૦ ૧૮૩૪૨

KAYAMI / AUGUST

ડાયાબિટીસના દર્દી માટે આ પાંચ ફળ ફાયદાકારક

સામાન્ય રીતે ડાયાબિટીસના દર્દીને ફુટનું સેવન કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. કારણ કે ફુટમાં એન્ટિઓક્સિડન્ટ અને એન્ટિઈન્ફ્લેમેટરી ભરપૂર પ્રમાણમાં રહેલાં હોય છે. જે ડાયાબિટીસને નિયંત્રણમાં રાખવાનું કામ કરે છે. જોકે કેટલાક ફુટમાં શુગરની માત્રા પણ અધિક પ્રમાણમાં હોય છે. એટલે એવા ફુટની બાદબાકી કરતાં બીજા ફુટોનું સેવન કરવું જોઈએ. અહિંયા એવા પાંચ ફુટ આપવામાં આવ્યા છે. જે ડાયાબિટીસના દર્દી માટે લાભદાયી છે.

દુનિયાભરમાં ડાયાબિટીસથી પીડિત લોકોની સંખ્યા ૪૨.૫ કરોડથી અધિક છે. એમાં ફક્ત ભારતની વાત કરીએ તો ૨૦૧૮માં ૭.૨૯ કરોડ લોકો ડાયાબિટીસની લપેટમાં આવી ચુક્યા છે.

ડાયાબિટીસના દર્દીને હૃદયને લગતી બિમારીઓ ઝડપથી થઈ શકે છે. આથી આ બિમારીના લોકોએ ડાયેટ પર ખાસ ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

સફરજન

સફરજનમાં ધુલનશિલ અને અધુલનશિલ એમ બન્ને પ્રકારના ફાઈબર હોય છે. જે બ્લડશુગરને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે મદદ કરે છે.

જામફળ

જામફળમાં લો ગ્લાઈસેમિક ઈન્ડેક્સ એટલે કે જીઆઈ હોય છે જે શુગર લેવલને કંટ્રોલમાં રાખે છે.

ડાયાબિટીસ અને હૃદયને લગતી બિમારીથી પિડિત વ્યક્તિઓ માટે જામફળ ફાયદાકારક છે.

કૃષિ વિભાગ દ્વારા થયેલા સર્વે પ્રમાણે ૧૦૦ ગ્રામ જામફળમાં ૬૯ ટકા કેલેરીનું પ્રમાણ જોવા મળે છે.

ઉપરાંત પોટેશિયમ, વિટામિન એ અને સી પણ રહેલાં હોય છે.

સંતરા

ડાયાબિટીસના દર્દી માટે સંતરા સુપરફૂટ છે. સંતરામાં ભરપૂર માત્રામાં ફાઈબર, વિટામિન સી, ફોલેટ અને પોટેશિયમ હોય છે. જે ડાયાબિટીસને નિયંત્રણમાં રાખે છે.

પીચ

પીચમાં ફાઈબર ભરપૂર માત્રામાં હોય છે. ૧૦૦ ગ્રામ પીચમાં ૧.૬ ગ્રામ ફાઈબર હોય છે. આથી ડાયબિટીક લોકોએ પીચનું નિયમિત માત્રામાં સેવન કરવું જોઈએ.

કીવી

કી.વી.માં વિટામિન એ અને સી જેવા એન્ટિઓક્સિડન્ટ રહેલા હોય છે. જે શુગર લેવલને કંટ્રોલમાં રાખવાનું કામ કરે છે.

ડાયાબિટીસના દર્દીઓએ આ ફુટોનું સેવન કરતા પહેલા ડૉક્ટરની સલાહ અવશ્ય લેવી. - રિદ્ધિ કાપડિયા

વાસ્તુશાસ્ત્રમાં ઈશાન ખૂણાનું મહત્વ

આઠેય દિશામાં ઈશાન ખૂણાનું મહત્વ સૌથી વિશેષ છે. આ વિભાગમાં વાસ્તુ સંબંધી ત્રુટિ હોવાથી કેટલીયે સમસ્યાનો સામનો કરવો પડે છે.

સૂર્યના ઉગતા કિરણો સ્વાસ્થ્ય માટે લાભકારી છે. તેના કિરણો જીવનને પોષણ પ્રદાન કરે છે. વાસ્તુશાસ્ત્રમાં એટલે જ ઉત્તર અને પૂર્વ વિભાગને અધિક ખુલ્લો રાખવાનો આગ્રહ રાખવામાં આવે છે. બપોર પછીના કિરણો સ્વાસ્થ્ય માટે હાનિકારક હોય છે, એટલે જ વાસ્તુશાસ્ત્રમાં દક્ષિણ અને પશ્ચિમ દિશાને ઊંચી રાખવાનું સૂચન કરવામાં આવે છે. ઈશાન વિભાગ બંધ હોય તો ઊર્જાના પ્રવેશમાં રૂકાવટ આવે છે, જેના પરિણામો ઘણા જ અશુભ હોય છે. દરિદ્રતા, શત્રુતા અને આયુક્ષીણતાના દોષ ઉત્પન્ન થાય છે. ઘરનું નિર્માણ કરતા ઈશાન ખૂણા તરફ વધારો કરો. નિવાસની બહાર ઈશાન ખૂણામાં નદી કે ઢાલન હોય તો ધનસંપત્તિમાં અવશ્ય વૃદ્ધિ થાય છે. આ દિશામાં ઊંચ મકાન, પહાડ કે ગંદકીનું અસ્તિત્વ એ ગૃહસ્વામીને અશુભ પરિણામો આપશે. તક મળતા જ ઈશાન વિભાગને વધારવાનો પ્રયાસ કરો. આ વિભાગની જમીન કે ઘર ખરીદીને પોતાની જગ્યામાં જોડી દો, અવશ્ય ફાયદો થશે. વાસ્તુશાસ્ત્રમાં બધા જ મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધાંતો વૈજ્ઞાનિક આધાર પર રચાયેલા છે. પ્રકૃતિમાં જે કંઈ પણ છે તેમાં અમુક આપણા માટે લાભપ્રદ છે અને થોડુંક હાનિકારક છે. તેમાં સંતુલન જાળવવાની વિજ્ઞાન એટલે જ વાસ્તુશાસ્ત્ર.

૧૩મી પુણ્યતિથિએ હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ

“સુખ-દુઃખમાં સદાય હસતા રહ્યા તમે,
સૌના હૃદયમાં વસતા રહ્યા તમે,
હતા નજર સમક્ષ,
પાપણ પલકારે મોક્ષ પામી ગયા,
જીવન એવું જીવી ગયા,
બધાને પ્રેરણા આપી ગયા,
અણધાર્યા છોડી ગયા જીવન છતાં જીવીત
હોવાનો ભાસ છે,
દર્શન નથી તમારા દેહના પણ હૃદયમાં
તમારો વાસ છે.”

સ્વ. શ્રી રમેશચંદ્ર નગીનદાસ મહેતા

જન્મ : તા. ૧૨-૧૨-૧૯૫૨ * સ્વર્ગવાસ : તા. ૦૮-૦૮-૨૦૦૮

લી. શ્રી. નગીનદાસ કપુરચંદ મહેતા પરિવાર

માતૃશ્રી : સ્વ. મંજુલાબેન નગીનદાસ મહેતા • પત્ની : શ્રીમતી મધુબેન રમેશચંદ્ર મહેતા

ભાઈ-ભાભી : મયુર નગીનદાસ મહેતા - શ્રીમતી કીર્તિબેન મયુર મહેતા

પુત્ર-પુત્રવધૂ : સૌરભ રમેશચંદ્ર મહેતા - જીનાલી સૌરભ મહેતા, અંકિત રમેશચંદ્ર મહેતા

પુત્ર : મહેક મયુર મહેતા - રોનક મયુર મહેતા • પુત્રવધૂ : પ્રગતિ મહેક મહેતા - અદિતી રોનક મહેતા

પુત્રી :- બિજલ જગરકુમાર વોરા,

પૌત્ર : રીશાન, મનય • દોહીત્રી : પરી - ધનવી

બહેનો : ઊર્મિલાબેન હસમુખરાય શાહ, તુલાબેન કમલેશકુમાર મહેતા

કીર્તિ ડિયામ (જ્વેલર્સ)

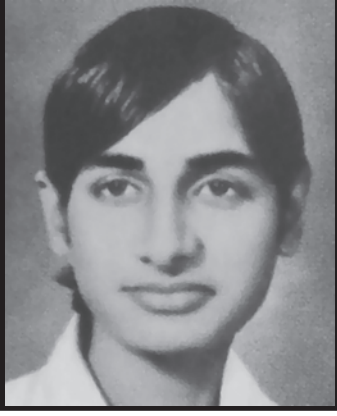
૭/૮/૯, શંકર નગર, વલ્લભભાગ લેન,

તિલક રોડ, કોર્નર, ઘાટકોપર (ઇસ્ટ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૭૭.

ફોન : ૦૨૨ ૨૧૦૨ ૭૦૮૩ / ૨૧૦૨ ૫૯૨૪

મયુર મહેતા : ૯૮૨૦૦૫૬૨૨૬

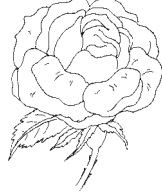
૪૩મી પુણ્યતિથિએ હાર્દિક શ્રદ્ધાંજલિ

ચિ. સંજય

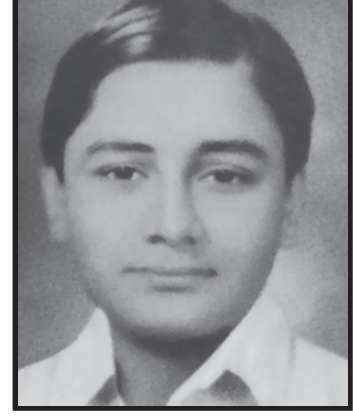
દેહવિલય

તા. ૨૨ ઓગસ્ટ ૧૯૭૮

૪૩મી પુણ્યતિથિ

તા. ૨૨-૦૮-૨૦૨૧

ચિ. પરેશ

ખીલીને કરમાય છે ફૂલો, એ તો નિયમ છે કુદરતનો,
અણખીલી કરમાય કળી, તો એ કુદરતને શું કહેવું ?
તમારી અણધારી વિદાયને ૪૨ વર્ષ પૂરા થયા.
તમારી સ્મૃતિઓ અને કાળના કૂર જખમની યાદ હજુ રૂઝાઈ નથી
તમારો પ્રેમ, સ્નેહ અને માયાળુ સ્વભાવ અને
તમારા હસમુખા ચહેરાઓની સ્મૃતિની એ ઝલક
અમારા માટે જીવનનો સહારો બની છે.

તમારી યાદને અમારા હૃદયમાં સાચવીને અશ્રુભીની આંખે શ્રદ્ધાંજલિ અર્પીએ છીએ.

પ્રભુ તમારા આત્માને ચિર:શાંતી બક્ષે એવી અભ્યર્થના....

લી.

પિતાશ્રી : સ્વ. અમીચંદ જીવનભાઈ વોરા

માતૃશ્રી : કંચનબેન અમીચંદ વોરા

સ્વ. નરોત્તમદાસ જીવનભાઈ વોરા

સ્વ. ગીરધરલાલ જીવનભાઈ વોરા

કુટુંબીજનો

રહેઠાણ : ડી-૫૦૮, કુશાલ ટાવર, શોપર્સ સ્ટોપ પાસે, ઘાટકોપર (ઇસ્ટ), મુંબઈ - ૪૦૦૦૮૯.

ફોન : ૦૨૨ - ૨૫૨૫ ૧૫૩૬

આ વાંચીને તમારી આંખ પહોળી ના થાય તો નવાઈ!

પર્યાવરણ બચાવવાના ગમે તેટલા પોકાર કરીએ, પરંતુ આપણી આદતો તપાસીએ ને તો ખબર પડે કે આપણો ચારેબાજુ જે ગંદકી ફેલાવીએ છીએ, જ્યાં ત્યાં કચરો ફેંકીએ છીએ એને ડીકમ્પોઝ (માટીમાં ભળી જતાં) થતાં કેટલો લાંબો સમય લાગે છે, આ વાંચ્યા પછીય આંખ ઊઘડે તો સારું!

નીચે આપેલી વસ્તુઓને ડીકમ્પોઝ થતાં કેટલો સમય લાગે છે તે જાણો -

કાગળના ટીશ્યુ પેપર	: ૨-૪ અઠવાડિયાં
કેળાની છાલ	: ૩-૪ અઠવાડિયાં
કાગળની થેલી	: એક મહિનો
અખબાર	: દોઢ મહિનો
સફરજનની અંદરનો કઠણ ભાગ	: ૨ મહિના

કાર્ડબોર્ડ	: ૨ મહિના
કૉટન હાથમોજાં	: ૩ મહિના
લાકડું	: ૧-૩ વર્ષ
દૂધનું કેન	: ૫ વર્ષ
સિગારેટનું ઢૂંઢું	: ૧૦-૧૨ વર્ષ
ચામડાંનાં પગરખાં	: ૨૫-૪૦ વર્ષ
રબર બૂટના સૉલ	: ૫૦-૮૦ વર્ષ
પ્લાસ્ટિકના ડબ્બા	: ૫૦-૮૦ વર્ષ
એલ્યુમિનિયમનું વાસણ	: ૨૦૦-૫૦૦ વર્ષ
ડિસ્પોઝેબલ ડાઈપર	: ૫૫૦ વર્ષ
મોનોફિલામેન્ટ ફિશિંગ લાઈન	: ૬૦૦ વર્ષ
પ્લાસ્ટિકની થેલી	: ૨૦૦-૧૦૦૦ વર્ષ

‘કચ્છ ગુર્જરી’માંથી

ચાતુર્માસ વિશેષ ક્યા પચ્યક્ષ્માણ કરવાથી શું લાભ થાય ?

નવકારશી કરવાથી	- ૧૦૦ વર્ષનું નારકીનું આયુ ટળે.	દત્તિ કરવાથી	- ૧૦૦ કોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.
પોરસી કરવાથી	- ૧૦૦૦ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.	આયંબિલ કરવાથી	- ૧૦૦૦ કોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.
સાઢપોરિસિ કરવાથી	- ૧૦,૦૦૦ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.	ઊપવાસ કરવાથી	- ૬૧૬૪૨ કોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.
પુરિ મુટ્ઢ કરવાથી	- એક લાખ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.	છક્ર તપ કરવાથી	- લાખ કોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.
એકાસણું કરવાથી	- ૬૧ લાખ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.	અક્રમ કરવાથી	- ૬૧ લાખ કોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.
નીવી કરવાથી	- એકકોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.	સદા ઉકાળેલું પાણી પીવાથી	- કોડાકોડી વર્ષનું નારકીનું આયુષ્ય ટળે.
એકલઠાણું કરવાથી	- ૬૧ કોડ વર્ષ નારકીનું આયુ ટળે.		

૨૨મી પુણ્યતિથિએ માનભરી શ્રદ્ધાંજલિ

જન્મ : તા. ૧૨-૦૩-૧૯૧૪

સ્વર્ગવાસ : તા. ૦૬-૦૮-૧૯૯૯

સ્વ. શ્રી મણિલાલ પાનાચંદ વસા

અન્યની વેદના જોયા પછી સંવેદના ન જાગે, તો આપણે માનવ કેમ કહેવાશું ?
માનવતા વિના ધર્મ શોભે નહિ. ધર્મ વિના માનવતા દીપે નહીં,
આપની વિદાયને ૨૦મું વર્ષ પૂરું થયું. છતાં અમો હરપળે આપની યાદ તાજી રાખીએ છીએ.
આપની પ્રામાણિકતા, સૌજન્યશીલતા, વ્યવહારદક્ષતા તથા સદાય હસમુખ ચહેરો
અને કુટુંબ ઉપયોગી સમર્પણની સુગંધ અમોને સદાય યાદ રહેશે.
આપની ૨૧મી પુણ્યતિથિએ અમો અમારી ભક્તિભાવભરી હૃદયના ઊંડાણથી
શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરીએ છીએ,
“તમો ધૂપસળી જેવું જીવન જીવી ગયા, સુગંધ જેની ચોતરફ મૂકતા ગયા.”

આપનાં

પુત્રો : હરકિશન, દિનેશ તથા જીતેન્દ્ર

પુત્રવધૂઓ : કુસુમ, હંસા તથા હર્ષિદા

: પુત્રીઓ :

સ્વ. ભાનુબેન હરકિશનદાસ મહેતા

શારદાબેન પ્રમોદભાઈ વોરા, જ્યોતિબેન નરેશભાઈ શાહ

પૌત્ર : ગૌરવ, અંકિત પૌત્રવધૂ : હિરલ નીતિ પૌત્રીઓ : અનિતા, સરીતા, સેજલ, પાયલ

૨૦૪, પૉપ્યુલર એપાર્ટમેન્ટ, ૩૭ ટાગોર રોડ, સાંતાક્રુઝ (વેસ્ટ), મુંબઈ - ૪૦૦૦૫૪.

મો : ૯૮૧૯૮૪૩૪૨૫, ઘર - ૨૬૪૯ ૧૮૦૨

જેનું રક્ષણ ઈશ્વર કરે છે એને કોઈ મારી શકતું નથી

હિતોપદેશમાં નારાયણ પંડિત લખે છે - 'અરક્ષિતં તિષ્ઠતિ દૈવરક્ષિતં, સુરક્ષિતં દેવહતં વિનશ્યતિ। જીવત્યનાથોપિ વને વિસર્જિતઃ, કૃતપયત્નોપિ ગૃહે વિનશ્યતિ। ભાગ્યથી રક્ષાયેલ વ્યક્તિ કે વસ્તુ અરક્ષિત હોય તો પણ ટકી રહે છે, ભાગ્યથી હણાયેલ વ્યક્તિ કે વસ્તુ સુરક્ષિત હોય તો પણ નાશ પામે છે. જંગલમાં મોકલી દેવાયેલ અનાથ પણ જીવી જાય છે અને પ્રયત્નપૂર્વક ઘરમાં રાખવામાં આવેલ હોય તો પણ મરી જાય છે!'

કર્મજનિત ફળની ભવિતવ્યતા અફર હોય છે. ભાગ્યમાં જે લખાયેલું હોય છે એને કોઈ મિથ્યા કરી શકતું નથી. સંસ્કૃત સુભાષિતમાં કહેવાયું છે - મજ્જત્વમ્મસિ યાતુ મેરુ શિખરં શત્રુગજ્ત્વાહવે, વાણિજ્યં કૃષિસેવનાદિસકલા વિદ્યાઃ કલાઃ શિક્ષતુ। આકાશં સકલં પ્રયાતુ ખગવત્કૃત્વા પ્રયત્નં પરં, નોભાવ્યં ભવતીહ કર્મવશતો ભાવ્યસ્ય નાશઃ કુતઃચ। ભલે જળમાં ડુબો, મેરુ પર્વતના શિખર પર ચઢી જાઓ, રણમાં શત્રુઓને હણો, વ્યાપાર, ખેતી અને સેવા વગેરેની સર્વ વિદ્યા અને કલા શીખો અને ખૂબ પ્રયત્ન કરી પક્ષીની જેમ આકાશમાં (વિમાનમાં બેસીને) ઊડો પણ કર્મયોગો જે નથી થવાનું તે થશે નહિ અને જે થવાનું છે તે થયા વિના ય રહેશે નહિ.'

ઓગણીસમી સદીના આરંભમાં ૧૮૦૩માં બનેલી એક ઘટના આ બાબતનો સજ્જડ પુરાવો બની રહે એવી છે. ઓસ્ટ્રેલિયાના ન્યૂ સાઉથ વેલ્સમાં રહેતા જોસેફ સેમ્યુઅલ પર હત્યાનો આરોપ લાગ્યો હતો. પોલીસે એ આરોપને કારણે એમને ગિરફતાર કરી લીધા અને એમને જેલમાં મોકલી દીધા. સેમ્યુઅલે પોલીસને વારંવાર કહ્યું કે તેમણે એ હત્યા કરી નથી પણ મેન્યુઅલ નામની વ્યક્તિએ કરી છે. પણ કોઈએ એમની વાત માની નહીં.

કોર્ટમાં એમના પર કેસ ચાલ્યો ત્યારે પણ એમણે પોતાની નિર્દોષતાની રજૂઆત કરી પરંતુ મેન્યુઅલે ઊભી કરેલી ફુલ પ્રૂફ સીસ્ટમમાં સેમ્યુઅલને જ ગુનેગાર માની લેવામાં આવ્યા. ન્યાયાધીશે તેમને ફાંસીની સજા આપી દીધી. આ વખતે પણ સેમ્યુઅલે કહ્યું - 'આ ન્યાય નથી. મારી સાથે અન્યાય થઈ રહ્યો છે. એક નિર્દોષ વ્યક્તિને મોતની સજા સંભળાવવી એ સર્વથા અયોગ્ય છે. ઈશ્વર આનો હિસાબ ચૂકતે કરશે. હું નિર્દોષ છું એટલે દુનિયાની કોઈ તાકાત મને ફાંસીએ ચડાવી નહી શકે.' જોસેફ સેમ્યુઅલ વિરુદ્ધ જડબેસલાક પુરાવા હતા એટલે કોઈએ તેની વાત માની નહીં અને ન્યાયાધીશ પર એની કોઈ અસર પડી નહીં. એમણે સેમ્યુઅલની સજા કાયમ રાખી અને એમને જેલમાં પાછા મોકલી દેવામાં આવ્યાં.

ફાંસી આપવાની તારીખ આવી. જોસેફ સેમ્યુઅલને વહેલી સવારે ઊંઘમાંથી ઉઠાડવામાં આવ્યા. તેમના દૈનિક કર્મોથી નિવૃત્ત થયા બાદ તેમને ફાંસી ઘર લઈ જવામાં આવ્યા. તેમણે ત્યાંના અધિકારીઓને સ્વસ્થતાપૂર્વક કહ્યું - 'આજે મારી દૈવી કસોટીનો સમય છે. આજે દુનિયાને એ જોવા મળશે કે તમે લોકો એક નિર્દોષ વ્યક્તિને ફાંસી આપવા સફળ થાઓ છો કે મારા ઈશ્વર મને બચાવે છે.' સેમ્યુઅલના આત્મવિશ્વાસ અને નિર્ભીકતાથી જેલના અધિકારીઓ પણ વિચારમાં પડી ગયા. પણ ન્યાયાધીશના નિર્ણય સામે તે કશું કરી શકે એમ નહોતા. ફાંસીઘરમાં જેલના અધિકારીઓ, જેલના ડૉક્ટર, મેજિસ્ટ્રેટ અને ફાંસી આપનાર જલ્લાદ હાજર હતા. સેમ્યુઅલને માથે કાળી ટોપી પહેરાવવામાં આવી અને તેના હાથ પાછળ બાંધી દેવામાં આવ્યા. તેમને ફાંસીના માંચડા પર ઊભા રાખી ગળામાં દોરડાનો મજબૂત

ગાળિયો પહેરાવી દેવામાં આવ્યો. ફાંસીનો નિશ્ચિત સમય થયો એટલે ન્યાયાધીશે રૂમાલ ફરકાવી સંકેત કર્યો એ સાથે જલ્લાદે લીવર ખેંચ્યું. સેમ્યુઅલ હવામાં લટકાવા લાગ્યો. બધાને થયું કે તેના જીવનનો ખેલ ખતમ થઈ ગયો હશે.

પરંતુ ત્યાં ઉપસ્થિત સર્વેના વિસ્મયનો પાર ના રહ્યો કે ફાંસી આપવાનું મજબૂત દોરડું તૂટી ગયું હતું. એટલે ગળા પરનો ગાળિયો પહોળો થઈ ગયો હતો. એટલે સેમ્યુઅલ જીવતો રહી ગયો હતો. જેલના અધિકારીઓ પાસે બીજું દોરડું માંગવામાં આવ્યું. આ વખતે બધાએ દોરડું પોતાના હાથમાં લઈ ચકાસી જોયું - ક્યાંય તૂટેલું કે કપાયેલું તો નથી ને તે બરાબર તપાસી જોયું, બીજીવાર સેમ્યુઅલના ગળામાં ગાળિયો નાંખવામાં આવ્યો અને જલ્લાદને લીવર ખેંચવાનો ઈશારો કરવામાં આવ્યો તે સાથે જલ્લાદે લીવર ખેંચ્યું. એ સાથે સેમ્યુઅલ હવામાં લટક્યો પણ ફરીથી નવું દોરડું હોવા છતાં એના ગાળિયાનો ભાગ પહોળો થઈ ગયો અને ગળામાંથી નીકળી ગયો. સેમ્યુઅલ જીવતો રહી ગયો ત્યાં ઉપસ્થિત લોકોની આંખો અરજથી પહોળી થઈ ગઈ. એ પછી અધિકારીઓએ ત્રીજું દોરડું મંગાવ્યું. આ દોરડું પણ એકદમ નવું, મજબૂત અને ગાળિયાના ભાગમાં પણ જેવું જોઈએ તેવું વ્યવસ્થિત હતું. ન્યાયાધીશ અને અધિકારીઓએ એનો એક એક રેસો તપાસ્યો. એટલું જ નહીં એની બધી રીતે પરખ કરી. એની સાથે ૧૮૦ કિલોગ્રામનું વજન બાંધીને એની સાથે લટકાવીને પણ જોવામાં આવ્યું. એમ છતાં એ દોરડું તૂટ્યું નહીં. પૂતળાના ગળામાં ગાળિયો નાંખીને પણ ચકાસવામાં આવ્યું. ગાળિયો બરાબર કામ કરી રહ્યો હતો એ જોવામાં આવ્યું. એ પછી અધિકારીઓ અને ન્યાયાધીશે ત્રીજીવાર સેમ્યુઅલને ફાંસી આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો.

માંચડા પર સેમ્યુઅલને બરાબર ઊભા રખાયા બાદ

જલ્લાદે લીવર ખેંચ્યું. સેમ્યુઅલ જે હવામાં લટક્યો. એ સાથે એ મજબૂત દોરડું પણ તૂટી ગયું! ત્યાં ઊભા રહેલા બધાના વિસ્મયની પરાકાષ્ટા આવી ગઈ!! ન ભૂતો, ન ભવિષ્યતિ જેવી સ્થિતિમાં મૂકાઈ ગયા એ! સેમ્યુઅલ જીવતા હતા. એમના માથા પરથી કાળી ટોપી કાઢી નાંખવામાં આવી. તે બોલી ઉઠ્યા-‘ઈશ્વરે મારી નિર્દોષતા સાબિત કરી આપી. એકવાર નહીં, ત્રણ વાર એમણે મારું રક્ષણ કર્યું મને જીવતો રાખ્યો છે.’ જેલના અધિકારી ગવર્નર પાસે દોડીને પહોંચી ગયા અને આ વિસ્મયકારી ઘટનાની જાણ કરી.

ગવર્નરે એ અપરાધનો વિસ્તૃત અભ્યાસ કર્યો. એમાં મેન્યુઅલના કાવતરાનો ભોગ સેમ્યુઅલને બનવાનો વારો આવ્યો હતો. એ પકડાયું. સેમ્યુઅલને એને કરાયેલી સજામાંથી મુક્ત કરી દેવામાં આવ્યા. નવા પ્રમાણો, પુરાવાઓને આધારે મેન્યુઅલને હત્યાનો આરોપી જાહેર કરવામાં આવ્યો. તેણે પોતાનો ગુનો કબૂલ પણ કર્યો. એના આધારે એને જેલમાં પૂરી દેવામાં આવ્યો. એના પર કેસ ચલાવવામાં આવ્યો ત્યારે તેને ફાંસીની સજા ફરમાવામાં આવી. નિશ્ચિત તારીખે અને સમયે એને ફાંસી આપવા માટે માંચડામાં ઊભો રાખવામાં આવ્યો ત્યારે એનું દોરડું તૂટ્યું નહીં કે એનો ગાળિયો પહોળો થયો નહીં જેનાથી એનું મરણ થઈ ગયું.

આમ, જોસેફ સેમ્યુઅલની ત્રણ વાર ઈશ્વરની અકળ લીલાથી અકલ્પ્ય રીતે રક્ષા થઈ. ‘રામ રાખે તેને કોણ ચાખે’ એ કહેવત એમના માટે સાવ સાચી સાબિત થઈ. ઈશ્વરની કોઈ અજ્ઞાત દૈવી શક્તિએ સેમ્યુઅલના શબ્દોને સાર્થક કર્યા એમ માનવું જ રહ્યું! કબીરજી સાચું જ કહે છે - ‘જાકો રાકે સાંઈયા માર શકે ના કોય - જેની રક્ષા ઈશ્વર કરે છે એને કોઈ મારી શકતું નથી.

- દેવેશ મહેતા

શુભ કામ દ્વારા શાંતિ

કાશીના રાજા વિદ્વાન-પંડિતોની સભા ભરી બેઠા હતા.

એકાએક કાશીરાજના મનમાં એક પ્રશ્ન ઊઠ્યો. પંડિતોને પ્રશ્ન પૂછવો કે નહીં એ માટે ઘડીક વિચારમાં પડ્યો, પરંતુ મનમાં થયું કે જે કંઈ ઉદ્ભવે તેનું નિરાકરણ તો પંડિતો પાસે કરાવવું જ જોઈએ, નહીં તો પંડિતોની સભાનું કામ જ શું છે?

વળી મનમાં બીજો તરંગ આવ્યો કે આ રાજા આવા મૂર્ખાઈ ભરેલા પ્રશ્નો શા માટે પૂછતો હશે? એને આટલી પણ ખબર નહીં હોય? આમ તો રાજા પોતાને પણ વિદ્વાન માને છે છતાં આવા પ્રશ્નો કરે છે?

ખૂબ મનોમંથન કર્યા પછી રાજાને થયું છે કે પ્રશ્ન તો પૂછવો જ જોઈએ. શંકા નિવારણ નહીં થાય તો મનમાં અજંબો જ રહ્યા કરશે. એટલે તેણે કહ્યું, ‘પંડિતવર્યો, ઘણા વખતથી મારા મનમાં એક પ્રશ્ન ઘોળાઈ રહ્યો છે.’

‘કહોને.’ એક પંડિતે પૂછ્યું.

રાજાએ કહ્યું, ‘અનાદિ કાળથી માનવી શાંતિ માટે ઝંખી રહ્યો છે.’

‘ખરી વાત છે રાજન!’

‘શાંતિ પ્રાપ્ત કરવા તે જ્યાં ત્યાં દોડ્યા કરે છે, પરંતુ શાંતિ મળે ક્યાંથી?’

અને ખરેખર કાશીરાજનો પ્રશ્ન સાંભળી પંડિતોના મનમાં થયું કે આ તે કંઈ પ્રશ્ન કહેવાય?

છતાં તેઓ અંદર અંદર ચર્ચા કરવા લાગ્યા. કોઈએ કંઈક કહ્યું. કોઈએ વળી જુદી જ વાત કરી. જેને જેમ લાગ્યું તેમ કહેવા લાગ્યું. ખૂબ ચર્ચાવિચારણા કર્યા પછી સૌને લાગ્યું કે વેદાભ્યાસથી જ સાચી શાંતિ મળે છે.

રાજપુરોહિત જે વેદાભ્યાસના અભ્યાસી હતા તેમણે ઊભા થઈને કહ્યું.

‘રાજન! અમારા સૌનો અભિપ્રાય છે કે વેદાભ્યાસથી જ સાચી શાંતિ મળે છે.’

રાજપુરોહિતનો આ નિર્ણય જાહેર થતાં જ સભામાં આનંદ છવાઈ ગયો. સૌ પંડિતો આનંદમાં આવી ગયા. વેદાભ્યાસીનો જયનાદ ગજાવ્યો.

બરાબર એ જ વખતે સભામાં એક યુવાન તપસ્વી ઊભો થયો.

વંદન કરી ઊભો રહ્યો.

રાજાએ પૂછ્યું, ‘કેમ, તારે કંઈ કહેવું છે?’

‘જી.’ યુવાન તપસ્વીએ કહ્યું.

‘નિ:શંક કહે.’ કાશીરાજે આજ્ઞા કરી.

‘રાજન, કોણ કહે છે કે વેદાભ્યાસથી શાંતિ મળે છે. એ વાત તદ્દન ખોટી છે. વેદાભ્યાસથી ક્યારેય શાંતિ મળી જ ન શકે.’

રાજપુરોહિતને એકદમ ક્રોધ ચઢ્યો.

તેણે તરત જ કહ્યું, ‘મૂરખ, વેદાભ્યાસનો વિરોધ કરનાર તું કોણ?’

પેલા યુવાન તપસ્વીએ એટલી જ શાંતિથી કહ્યું, ‘પુરોહિતજી, હું તો ફરીવાર એ જ કહું છું કે વેદાભ્યાસથી શાંતિ મળી શકે જ નહીં.’

રાજપુરોહિત એકદમ બરાડી ઊઠ્યા, ‘તારી પાસે ક્યું પ્રમાણ છે?’

‘પ્રમાણ શોધવા દૂર જવાની જરૂર જ નથી.’ તપસ્વીએ કહ્યું, ‘આપ તો વેદના પ્રખર અભ્યાસી છો. આપના દરેક કાર્યમાં અને વાણીમાં શાંતિની લહેર ઊઠવી જોઈએ.’

‘હા હા બરાબર છે.’ પુરોહિતને પોતાની વાત આવતાં ઠીક લાગ્યું.

‘પણ.’ પેલા તપસ્વીએ કહ્યું, ‘મેં એક નાનકડો વિરોધ કર્યો ત્યાં તો તમારા રોમે રોમમાં ક્રોધ પ્રસરી ગયો. શું એનાથી સાબિત નથી થતું કે વેદાભ્યાસથી શાંતિ પ્રાપ્ત નથી થતી.’

સાંભળીને રાજપુરોહિત મૌન બની ગયા.

યુવાન તપસ્વીની વાણીમાં કાશીરાજને કંઈક સત્ય લાગ્યું એટલે તેણે કહ્યું, ‘તો પછી યુવાન, તું બતાવ કે શાંતિનું સ્થાન ક્યાં છે? અને શાંતિ માટે કયો માર્ગ સાચો?’

‘રાજન’ નમ્રતાથી તપસ્વીએ કહ્યું, ‘વેદાભ્યાસથી શાંતિ ન મળે, જ્ઞાન જરૂર મળે, સાચી શાંતિ તો સંયમથી મળે. જેના અંતરમાં સંયમ છે, વિવેક છે, શુભકામ કરવાની ભાવના છે, મન, વચન, કાયાથી અશુભમાંથી પાછા વળી શુભમાં મનને જોડે છે એ જ શાંતિનો રાજમાર્ગ છે. શાંતિનું સ્થાન માનવીના મનમાં છે.’

રાજાને સાચી શાંતિ મેળવવા માટેનું દ્વાર ખૂલી ગયું. - સાભાર

MESSAGE FROM ALPHABETS

'A'lways 'B'e 'C'ool 'D'ont have 'E'go with
'F'riends n Family 'G'ive up 'H'urting
'I'ndividual 'J'ust 'K'eeP 'L'oving 'M'ankind
'N'ever 'O'mit 'P'rayers 'Q'uitely 'R'emember
God 'S'peak 'T'ruth 'U'se 'V'alid 'W'ords
'X'press 'Y'our 'Z'eal....

ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલિ

: જન્મ :

૦૮-૦૮-૧૯૨૭

: દેહવિલય :

૨૧-૦૮-૨૦૧૭

સ્વ. શ્રીમતી મંજુલાબેન પ્રભુદાસ સંઘવી

આપનું ધુપસળી જેવું સમગ્ર જીવન સ્વયંને ઓગાળી અમારું જીવન સુવાસથી ભરી દીધું.

આપની પ્રેરણા અમને સતત મળતી રહે એ જ પ્રભુ પાસે પ્રાર્થના કરતું આપનું કુટુંબ તથા સગાંસંબંધી

પુત્રો

કિશોરભાઈ, રમેશભાઈ, ગિરીશભાઈ
નિલેશભાઈ અને ચેતનભાઈ

પુત્રવધૂઓ

ભારતીબેન, સોનલબેન, મયુરીબેન,
રેખાબેન અને વૈશાલીબેન

પુત્રીઓ

સ્વ. ભાનુબેન મહેન્દ્રભાઈ વોરા,
પ્રતીભાબેન પ્રવીણકુમાર વોરા,
કોકીલાબેન જગદીશકુમાર શાહ,
મીનાબેન હિતેષકુમાર વોરા

પૌત્ર

નીલ, કપિલ, કેજલ, આકાશ,
બાદલ, સાગર, ઇશાન

દોહિત્ર

પુરબ

પૌત્રી

આશના, સલોની

દોહિત્રી

મમતા, રિતુ,
ડોલી, જુલી, મીલી, વિધી

તેમજ સમસ્ત પ્રભુદાસ લીલાધર સંઘવી પરિવાર

સઢવિચારનો ખજાનો

દરેક વસ્તુનો બદલાવ નક્કી છે. સંસારમાં બસ થોડી રાહ જોવો. કોઈનું દિલ બદલશે તો કોઈના દિવસ બદલશે.

ખુશી માટે ઘણું બધું ભેગું કરવું પડે છે, એવી આપણી સમજ છે, પણ હકીકતમાં ખુશી માટે તો ઘણું બધું જતું કરવું પડે છે...!

સમય સમયે જ બધું મળે છે, પરંતુ સમય પહેલા જ બધું મેળવી લેવાની ઈચ્છા જ દુઃખનું કારણ બને છે...!!

જિંદગીનું પણ ચા જેવું છે, જોઈએ છે બધા ને ગરમાગરમ, પણ પીવી છે, બધાં ને ફૂકી ફૂકીને.

પાપ ચોક્કસ પણ ખરાબ છે, પણ એનાથી ય ખરાબ છે, પુણ્યનું અભિમાન કરવું.

આર્થિક સ્થિતિ કેટલી પણ સારી હોય, પણ જીવનનો આનંદ લેવા માટે માનસિક સ્થિતિ સારી હોવી જોઈએ!!

દુઃખ ઘણું છે એમ ના કહો, સહનશક્તિ ઓછી છે એમ કહો, સહેતા આવડી જાય, તો રહેતા પણ આવડી જાય છે.

ઘડીયાળ બગડે તો રીપેરિંગ કરનાર મળે, સાહેબ પણ સમય તો જાતે જ સુધારવો પડે.

બહુ સારો સ્વભાવ પણ, બહુ સારો નહીં, કેમ કે પછી એ નથી સમજાતું, કે તમારી કદર થઈ રહી છે...? કે તમારો ઉપયોગ.

સારું છે એને ગ્રહણ કરો,
ખરાબ છે એનો ત્યાગ કરો,
ભલે એ વિચાર હોય,
કર્મ હોય, કે મનુષ્ય હોય...

HEALTH CARE : PAIN RELIEVE

Pain relief is a basic human right. The new speciality of pain medicine has changed the outlook towards chronic pain and suffering.

Pain is a warning indicating some injury or disease in our body. However if such pain persist over a prolonged period without any obvious cause, it indicate a damaged /diseased nervous system. Such pain is called chronic pain. If left untreated, it leads to a vicious cycle of mood swings, depression, anxiety, stress, impairing your daily living.

Pain clinic deal with diagnosis management of pain condition eggs. Back and leg pain, slip discuss, spinal arthritis due to infection.

Pain management mainly consists of nerve blocks. Specialized injection given under live X ray, sonogram. They are good alternative in patients unwilling or unfit for surgical treatment. Alongside they use medication on pain conducting nerves. The ultimate gone is to cure and care for people, so that they can lead a normal life.

Dr. Patwardhan

૪૦મી પુણ્યતિથિએ શ્રદ્ધાંજલિ

સ્વ. ન્યાલયંદ કલ્યાણજી પારેખ

હે પરમ કૃપાળુ
પરમાત્મા,
સદ્ગત આત્માને
શાશ્વત સુખ અને
પરમ શાંતિ અર્પો
એવી અમારા
સહપરિવારની
પ્રાર્થના

આપનો મિલનસાર સ્વભાવ, નિર્મળ હૃદય, ધર્મપ્રેમ, વિવેક શક્તિ અને દરેક કુટુંબીજનોને તથા ગ્રામવાસીઓને ઉપયોગી થવાની સદ્ભાવના નિરંતર યાદ રહેશે. આપનું આદર્શમય જીવન અમોને હંમેશા પ્રેરણા આપતું રહેશે. પ્રેમ, સ્નેહ અને સંસ્કાર વડે આપે અમારા જીવનનું ઘડતર કર્યું એ આપના આશીર્વાદથી અમો આ મુકામ પર ઉભા રહી શક્યા છીએ. આપનાં અનંતો ઉપકાર કદી ભૂલી શકીશું નહિ, આપની અમી દૃષ્ટી અમારા પર વરસતી રહે.

શ્રી પારેખ ન્યાલયંદ કલ્યાણજી પરિવાર

પુત્ર તથા પુત્રવધૂ : રમણીકલાલ-મંગળાબેન, પ્રાણલાલ-રમીલાબેન,
અરવિંદભાઈ-મૃદુલાબેન, ધીરજલાલ-ઉષાબેન, ચંદ્રકાંત-હંસાબેન,
જગદીશ-સોનલબેન

દીકરી-જમાઈ : સરોજબેન-રસીકલાલ

પૌત્ર-પૌત્રવધૂ : નીલેશ-ભાવના, રાજેશ-જલ્પા, નીરવ-ખ્યાતિ,
સચિન-રીના, પરાગ-શ્રદ્ધા, તેજસ-અલ્પા, અમિત

પૌત્રી-જમાઈ : તરુણા-મુકેશકુમાર, નીલ્પા-નિકુંજકુમાર,
હેતલ-દેવાંગકુમાર, વિશાખા-પલ્લવકુમાર, વૈશાલી-ચિરાગકુમાર,
અલકા-ચિરાગકુમાર, સપના-વિરલકુમાર, ભાવના-પ્રશાંતકુમાર

દોહિત્ર-દોહિત્રવધૂ : સંજય-પારુલ, હેમાંશુ-એકતા

દોહિત્રી-જમાઈ : સંગીતા-કિરણકુમાર, વિલ્યા-હિતેશકુમાર,

: પ્રપૌત્ર-પ્રપૌત્રી :

સંકેત, ધ્વનિ, જોલીન, રિદ્ધિ, હર્ષિલ, ભવ્ય, પ્રીત, વિહાન, વિરતી,
વંદિત, જનય

ર પ, હંસ લક્ષ્મી સોસાયટી, બીજે માળે, રામ રતન ત્રિવેદી રોડ, મુલુંડ (વેસ્ટ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૮૦

ફોન : ઘર - ૦૨૨ ૨૫૬૭૭૬૦૨ મો.: ૦૯૯૨૦૯૧૮૬૪૦ - ૦૯૯૩૦૫૮૬૬૦૩

આચાર્ય વિજય રાજહંસસૂરિશ્વરજી

બાળકનો માસાનુમાસિક વિકાસ

નિમ્નલિખિત મંત્રો ગર્ભાવસ્થા દરમ્યાન સંભવિત ઉપદ્રવોના નિવારણાર્થ તેમજ ગર્ભસ્થ શિશુના સર્વ અંગ ઉપાંગનો નિર્વિકારપણે સર્વાંગી વિકાસ થાય તે માટે સંકલિત કરવામાં આવ્યા છે. આમાં જે મુખ્ય મંત્રો આપવામાં આવ્યા છે તે મુખ્યત્વે શ્રી જિન પંજર સ્તોત્રમાંથી લેવામાં આવ્યા છે. તેમજ મહા પ્રભાવિક એવા શ્રી ભક્તામર સ્તોત્રની ગાથા તેમજ નવ મહિનાના નવગ્રહના જાપ આપવામાં આવ્યા છે.

દૈનિક મંત્ર :

૧. ઠું હીં નમો અરિહંતાણં, સિદ્ધાણં, સૂરીણં, ઉવજ્જાયાણં, સાહુણં મમ ઋદ્ધિં વૃદ્ધિં સમીહિતં કુરુ કુરુ સ્વાહા

પ્રાતઃ કાળે ૩૨૦૦ વખત ગણી આને સિદ્ધ કરવાનો છે અને પછી રોજ ૩૨ વખત ગણવો.

૨. ભક્તામરની ૨૨મી ગાથા - ૨૧ વખત ગણવી.

સવારે સૂર્યોદય સમયે સૂર્ય સામે મુખ રાખીને એવા ભાવ સાથે જાપ કરવો કે મારું સંતાન સૂર્ય

જેવું તેજસ્વી બની રહ્યું છે.

૩. ઠું નમો હીં શ્રીં કલ્પીં ઠું હસૌં પદ્માવત્યૈ દેવ્યૌ નમો નમઃ (આ મંત્રથી ગર્ભની સુરક્ષા થાય છે protecting embryo)

વિધિ : આ મંત્રનું સ્મરણ કરવાથી અથવા કમરે ધારણ કરવાથી કસુવાવડ થતી નથી અને સંપૂર્ણ માસે, ગર્ભ પરિપક્વ થયા પછી ગર્ભનો પ્રસવ થાય છે.

પવિત્ર થઈ, સફેદ રેશમી વસ્ત્ર પહેરીને, સફેદ જપમાલાથી ૧૨૦૦૦ જાપ જપીને મંત્ર સિદ્ધ કરવો.

સ્ત્રીના ડાબા અંગૂઠાથી માથાના ચોટલા પર્યંતના માપનો પંચરંગી સૂત્રનો નવસેરો દોરો લઈને, તેને નવ ગાંઠ દેવી. એકેક ગાંઠ દેતી વખતે ૩-૩ વખત મંત્ર ભણીને કંઠે યંત્ર સહિત સ્ત્રીને ધારણ કરાવવાથી અધૂરો ગર્ભપાત થતો નથી.

બાળવિકાસની આ માહિતી આપણને એટલા માટે ઉપયોગી છે કે જેથી દરેક માસમાં બાળકના વિકાસ પ્રમાણે આપણે આપણા આહાર, વિહાર, વાંચન, જાપ, વસ્ત્રો, અલંકાર અને ઈતર પ્રવૃત્તિઓમાં ફેરફાર લાવી શકીએ.

પ્રથમ માસ : પ્રથમ માસમાં ગર્ભ કલલ અર્થાત્ શર્દી જેવા દ્રવ સ્વરૂપમાં રહે છે. ગર્ભાધાન વખતે કરોડો શુકાણુઓ પ્રવેશ કરે છે, પણ જે શુક શ્રેષ્ઠ અને સર્વથી સ્વસ્થ હોય તે જ સ્ત્રી બીજને મળે છે અને તે ક્ષણથી ગર્ભાધાનની પ્રક્રિયા ચાલુ થાય છે. તે બીજનું પ્રમાણ એક ઇંચના ૧૭૫માં ભાગનું હોય છે જે એક દિવસ વિકસીને બે કરોડ ગણો વજનદાર માનવ દેહ બને છે ખરેખર આ એક અદ્ભુત અને વિસ્મયકારક પ્રક્રિયા છે.

જીવાત્મા એક શરીરને છોડીને બીજા શરીરમાં પ્રવેશ કરે છે ત્યારે તેની એ બે ક્રિયા એક સાથે થાય છે અને કોઈ પણ શરીરમાં જ્યારે પ્રવેશ કરે છે ત્યારે તેને પુરૂષના વીર્યનો, સ્ત્રીરજ આર્તવનો, વાયુ આકાશ આદિ પંચમહાભૂતનો અને મનનો તથા બુદ્ધિનો સંયોગ અવશ્ય થાય છે. એટલે કે તે બધાના સંયોગ વિના તેની બીજા શરીરમાં ઉત્પતિ સંભવતી જ નથી. પૂર્વજન્મકૃત ફલભોગ અનુસાર તેને જુદી જુદી અનેક યોનિમાં ઉત્પન્ન થવાનું હોય છે.

ત્રીજા અને ચોથા અઠવાડિયાના અંત સુધીમાં pregnancy test + ve આવી શકે છે. ચોથા અઠવાડિયાથી ગર્ભનું brain, spinal chord, heart અને બીજા અવયવો બનવાનું શરૂ થઈ જાય છે. આ અઠવાડિયામાં ગર્ભના ત્રણ સ્તર બને છે. સૌથી બહારના સ્તરમાંથી nervous system છે તેમ જ bones, muscle, kidney અને reproductive organ નું નિર્માણ થાય છે. સૌથી અંદરના સ્તરમાંથી ગર્ભના ફેફસા, આંતરડા તેમ જ મૂત્રાશયનું નિર્માણ થાય છે.

આહાર : દૂધીનો હલવો, આમળાનો મુરબ્બો, ખીર, ચાંદીના પાત્રમાં છમકારેલુ દેશી ગાયનું તાજુ દૂધ અને ઘી, નરમ ભાત અને ઘી, મગની દાળ, વેજીટેબલ સૂપ, ફળોનો તાજો રસ, છાસ, દ્રાક્ષ, દાડમ, મોસંબી, નારીયેળ પાણી, લીંબુ શરબત, દૂધ પૌંઆ. શક્ય હોય એટલો પ્રવાહી ખોરાક લેવો.

નવકારમંત્ર નો વિશેષ જાપ કરવો.

મંત્ર :

૧) મસ્તિષ્કની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી ઋષભસ્વામિને નમઃ
૨) પૃષ્ઠવંશની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામિને નમઃ
૩) જાંઘની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામિને નમઃ
૪) આમાશયની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી ધર્મનાથસ્વામિને નમઃ

ભક્તામર ગાથા :

૧૫ - પ્રતિષ્ઠા અને સૌભાગ્યવૃદ્ધિ થાય છે. નિર્મલ બ્રહ્મચર્ય પાલનની શક્તિ મળે છે.

(strengthening chastity & increasing prestige & prosperity)

૧૭ - પેટના બધા રોગ દૂર થાય છે. (curing stomach ailments)

૮ - બધા જ અરિષ્ટ યોગ દૂર થાય છે. (vanquishing evil force)

વાંચન : નવકાર સ્મરણ, નવકાર જાપ, વિવિધ રાગમાં નવકાર શ્રવણ તેમજ નવકારથી ભવપાર ઉતર્યા હોય એવા વ્યક્તિઓના જીવન ચરિત્રનું વાંચન કરવું. આદીશ્વર, અજિતનાથ, સંભવનાથ ભગવાનનું જીવન ચરિત્ર વાંચવું તેમના સ્તવન, સ્તુતિ, થોય અને સજ્જાય કંઠસ્થ કરવા.

રસ : અમ્લરસ - આમળા, નારંગી, દ્રાક્ષ, લીંબુ, દાડમ વગેરે.

દ્વિતીય માસ : આ મહિનામાં કલલ અવસ્થાથી તે ઘન સ્વરૂપમાં પરિવર્તન પામે છે. ચહેરા ઉપર નાક, શરીર પર હાથ પગ અને આંગળીઓના આકાર પણ બને છે. મોં, હોઠ, નાક, કાન, જનનેન્દ્રિયના આકાર બને છે.

આહાર : પહેલા મહિનાની જેમજ, આ સિવાય જેઠીમધ, શતાવરી અને અશ્વગંધા આનું ચૂર્ણ ચાંદીના ગ્લાસમાં રાખેલા દેશી ગાયના દૂધ સાથે લેવું.

ઉવસગ્ગહરં સ્તોત્ર રોજ ૨૭ વખત બોલવું.

મંત્ર :

૧) નેત્રની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી અજિતનાથાય નમઃ
૨) હોઠની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી સુમતિનાથાય નમઃ
૩) દાંતની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામિને નમઃ
૪) જિહ્વાની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે :-	ૐ હ્રીં અર્હં શ્રી સુપાર્શ્વનાથાય નમઃ

ભક્તામર ગાથા : ૩, ૫ - આંખ માટે (restoration of vision & attaing success)

વાંચન : ભક્તામર સાંભળવું. ભક્તામર કંશસ્થ કરવું, ભક્તામર નો વિડીઓ જોવો. ભક્તામરના દરેક ચિત્ર જોઈને ગાથા યાદ કરવાનો મહાવરો કરવો. ભક્તામર સ્તોત્ર શુદ્ધ ઉચ્ચારપૂર્વક ગાન કરવું. અભિનંદનસ્વામિ, સુમતિનાથ, પદ્મપ્રભસ્વામિ ભગવાનના જીવન ચરિત્ર વાંચવા.

રસ : તીખો રસ - લીલું મરચું, સૂંઠ, કુદીનો વગેરે.

તૃતીય માસ : આ માસમાં અવયવો અસ્તિત્વમાં આવે છે. હાથ, પગ અને શિર વ્યક્ત થાય છે. આ ઉપરાંત હડપથી, નાક, હોઠ, કાન, આંગળી આદિ પ્રત્યંગ દેખાય છે. આ માસમાં ઈન્દ્રિયો વ્યક્ત થાય છે.

આહાર : માસની જેમ માસ ચાંદીના ગ્લાસમાં દેશી ગાયનું દૂધ અને ઘી લેવા.

સંતિકરં સ્તોત્ર રોજ ૭ વખત બોલવું.

મંત્ર :

૧) નાકની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી અભિનંદનસ્વામિને નમઃ
૨) બે હાથની હથેળીની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી વાસુપુજ્યસ્વામિને નમઃ
૩) બે પગની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી નેમિનાથાય નમઃ
૪) દાંત અને નખની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી અનંતનાથાય નમઃ
૫) કંઠની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી સુવિધિનાથાય નમઃ

ભક્તામર ગાથા : ૧૮ - ધર્મમાં મતિ સ્થિર થાય છે અને હંમેશા ઉત્સવ રહે છે. (stabilizing faith in religion & promoting auspicious ceremonies)

૨૪ - માથાના બધા જ રોગ દૂર કરે છે. (removing all types of head related aches)

વાંચન : ૧૦૮ પાર્શ્વનાથ-તેમના નામ કંઠસ્થ કરવા, ૧૦૮ પાર્શ્વનાથ ભગવાનની કથાઓ વાંચવી, તેમના ચિત્રો જોવા, ૧૦૮ પાર્શ્વનાથ ભગવાનનો વિડીઓ જોવો. ૩૨ લક્ષણા પુરૂષના લક્ષણા નું ચિંતન કરવું. ભગવાનના રૂપનું ચિંતન કરવું. સુપાર્શ્વનાથ, ચન્દ્રપ્રભસ્વામિ, સુવિધિનાથ ભગવાનના જીવન ચરિત્ર વાંચવા.

રસ : મધુર રસ - સાકર, ખીર વગેરે

ચતુર્થ માસ : આ માસમાં બધા જ અંગ વ્યક્ત થઈ જાય છે. ગર્ભનું હૃદય પણ વ્યક્ત થાય છે. તેમ જ હૃદયમાં આશ્રિત ચેતનાઘાતુ એટલે કે મનની અભિવ્યક્તિ થાય છે. જેનાથી ઈન્દ્રિયો શબ્દ, સ્પર્શ, રૂપ, રસ અને ગંધને ગ્રહણ કરવા માટે સમર્થ થાય છે. આમ ગર્ભિણીમા આ સમયે બે હૃદયની સ્થિતિ હોવાને કારણે તે દૌહૃદિની કહેવામાં આવે છે. આ કાળમાં ગર્ભનું હૃદય વ્યક્ત થવાથી તેને સ્થિરત્વ પ્રાપ્ત થાય છે. આચાર્ય હારિતાનુસાર ગર્ભના શરીર પર લોમ પ્રાદુર્ભાવ થાય છે એટલે કે ચામડી પર વાળ આવવાની શરૂઆત થાય છે.

ગર્ભમાં ચેતના, સ્પંદન અને વેદનાની અનુભૂતિ થવા લાગે છે. મનમાં સુખ દુઃખની અનુભૂતિ સાથે પૂર્વજન્મના અનુભવોનું સ્મરણ થાય છે. આ માસમાં લિંગભેદ સંપૂર્ણ રૂપથી સ્પષ્ટ થાય છે.

આહાર : માખણ પીવું, (છાસ થી છુટ્ટું ન પડવું જોઈએ.) ૧૫૦ ગ્રામ મામરો બદામ લઈ તેનો ભૂક્કો કરવો. ૭૫ થી ૧૦૦ ગ્રામ સાકર લઈ તેમાં ઘી નાંખી ભેળવીને ફીણી લેવી. તેમાં એલચી વાટીને નાખવી. બધું મિશ્રણ કરી એક સરખી ૩૦ લાડુડી બનાવવી. રોજ એક લાડુડી ચાંદીની વાટકીમાં મૂકી વાટકો માટીના પાણી ભરેલા પાત્રમાં મૂકવી. સવારે નયણા કોઠે એક લાડુડી ખાવી અને ઉપર અડધો કલાક ચાંદીના ગ્લાસમાં ભરી રાખેલું સાકરવાળું ગાયનું દૂધ પીવું.

તિજયપહુત્ત સ્તોત્ર રોજ ૭ વખત બોલવું.

મંત્ર :

૧) નાભિની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી શીતલનાથાય નમઃ
૨) ગુહ્યાંગની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી કુંથુનાથાય નમઃ
૩) બે હાથની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી શ્રેયાંસનાથાય નમઃ
૪) આંગળીની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-	ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી વિમલનાથાય નમઃ

ભક્તામર ગાથા : ૨૦ - સંપત્તિ, સૌભાગ્ય, બુદ્ધિ, વિવેક અને વિજય પ્રાપ્ત થાય છે. (acquiring power, wealth, victory, discrimination & improving intellect)

વાંચન : શીતલનાથ, શ્રેયાંસનાથ, વાસુપુજ્યસ્વામિ ભગવાનના જીવન ચરિત્ર વાંચવા, તેમના સ્તવનો, સ્તુતિ, થોય, સાંભળવા તેમજ કંઠસ્થ કરવા.

રસ : કટુ રસ - કારેલા, કાળીજીરીનો રસ વગેરે.

પંચમ માસ : પંચમ માસમાં મન બુદ્ધિની પ્રતિ અગ્રેસર થાય છે. ચોથા મહિનામાં ઈન્દ્રિયોને ગ્રહણ કરવાની શક્તિ મળે છે. જ્ઞાન ગ્રહણ કરવાની પ્રક્રિયા ચાલુ થઈ જાય છે. આ માસમાં રક્તઘાતુ અને માંસઘાતુની ઉત્પત્તિ અને સંચય અધિક થાય છે અને ગર્ભની વૃદ્ધિ થાય છે.

આહાર : આ માસમાં બુદ્ધિવર્ધક ખોરાક ખાવો. સુવર્ણ બ્રાહ્મી વટી કે કોળાનો રસ લેવો. સુવર્ણ અને ચાંદીની ભસ્મ ઔષધમાં ભેગી કરીને લેવી. ગાયનું ઘી સવિશેષ પ્રમાણમાં લેવું. બ્રાહ્મી ઘૃત પણ લઈ શકાય. બદામ, અખરોટવાળું દેશી ગાયનું તાજુ દૂધ લેવું. (સૂકામેવાનો કાળ કારતક સુદ પૂનમ થી ફાગણ સુદ ચૌદસ સુધી)

નમિઉણ સ્તોત્ર રોજ ૭ વખત બોલવું

મંત્ર :

૧) બે કાનની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-

ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી સંભવનાથાય નમઃ

૨) આત્મા માટે:-

ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી મહાવીરસ્વામિને નમઃ

૩) પગની આંગળીની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે:-

ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી નમિનાથાય નમઃ

સરસ્વતિ મંત્ર:- ૐ હ્રીં શ્રી આદિનાથાય નમઃ

ૐ હ્રીં ક્લીં શ્રી હ સ ક લ હ્રીં ઐં નમઃ

ૐ હ્રીં નમો નાણસ્ય

ભક્તામર ગાથા : ૬ - વિદ્યાઓમાં પારંગત બને છે અને વાણીના દોષ દૂર થાય છે. (mastering of arts & speech)

વાંચન : શત્રુંજય અને ગિરનાર - આ માસમાં શત્રુંજયની ભાવ યાત્રા કરવી, ગિરનારની ભાવ યાત્રા કરવી, તેમના ચિત્રનું ચિંતન કરવું. ત્યાંથી જેઓ મોક્ષે ગયા છે તેમનું સ્મરણ કરવું. તેના સ્તવનો, સ્તુતિઓ, સજ્જાય કે સ્તુતિઓનું શ્રવણ અને કંઠસ્થ કરવું. તેમનો વિડિઓ જોવો. વિમલનાથ, અનંતનાથ, ધર્મનાથ ભગવાનના જીવન ચરિત્ર વાંચવા.

રસ : ખારો રસ વગેરે.

ષષ્ઠ માસ : છઠ્ઠા માસમાં બુદ્ધિનો પ્રાદુર્ભાવ થાય છે. આ માસમાં ગર્ભના શરીરમાં સ્નાયુ, રોમ, નખ, ત્વચા તથા તેનો વર્ણ અને શરીરના બળનું નિર્માણ થાય છે.

બીજા ત્રિમાસિક દરમિયાન બાળકમાં સુગંધ પારખવાની શક્તિ આવે છે. તે સુગંધની પસંદ-નાપસંદ સંપૂર્ણપણે માતા પર આધારિત હોય છે. માતાને ગમતી સુગંધ બાળકને ગમે છે અને ન ગમતી સુગંધ બાળકને પણ નથી ગમતી માટે જ માતાએ સુગંધિત પદાર્થો કે મનને પ્રસન્ન કરનારી ગંધ સુંઘવી. તેમ માટે વિશિષ્ટ ધૂપ, ફૂલો કે અત્તરનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

આહાર : અસ્થિ ઘાતુ અને વર્ણ આહાર લેવાય. દૂધ સવિશેષ લેવું. ગોંદતી ભસ્મ, ચંદન, હળદર, લોદ્ર, સારિવા, મંજીષ્ઠા જેવો વર્ણને સુધારે તેવી ઔષધિ લેવી. ગોળ અને ચણા ખાવા. કેળાની સાથે એલચી ખાવી. બદામ, અખરોટવાળું દેશી ગાયનું તાજુ દૂધ લેવું.

અજિતશાંતિ સ્તોત્ર સવાર, બપોર, સાંજ ૧-૧ વાર બોલવું.

મંત્ર : રોમ અને કમરની નિર્વિકાર વૃદ્ધિ માટે : ૐ હ્રીં અર્હ શ્રી અરનાથાય નમઃ

સરસ્વતી બીજ મંત્ર: ૐ ઈં નમઃ ૧૦૮ વખત જાપ કરવો.

ભક્તામર ગાથા : ૪૧ - સર્વ રોગ નષ્ટ થાય છે તથા બધા જ પ્રકારના ઉપસર્દો દૂર થાય છે. (removing all types of diseases & obstecles)

વાંચન : બુદ્ધિવર્ધક ચરિત્ર વાંચવા-ઔત્યાતિક, પારિણામિકી, વૈનેચિકી તેમજ કાર્મિકી બુદ્ધિના ચરિત્રો વાંચવા, અભયકુમાર ચરિત્ર, રોગકનું ચરિત્ર, ચાણક્યનું શ્રેણિક મહારાજાનું ચરિત્ર વાંચવું. સુડોકુ, હિડેટો અને આડી ચાવી અને ઊભી ચાવી ભરવી, ગણિતના કોયડા ઉકેલવા, શાંતિનાથ, કુંથુનાથ, અરનાથ ભગવાનના જીવન ચરિત્ર વાંચવા.

રસ : તૂરો રસ

Mother's Experience

Full Name : Jeena Rushabh Mehta
Baby Name : Jishan Rushabh Mehta
Email ID : jeenamehta@yahoo.com

My Experience: Meaning of Garbhasanskar: It is a Sanskrit term which means & quot; "Education in womb". "As the land saw the water, as the seeds saw the sprouts, as the king sow the people, or as you sow so shall you reap". Garbhasanskar classes are based on universal principle. Hi I am Jeena Mehta, I came to know about this classes from one of our family friend. I called upon the concerned person and I met Dr. Abhaybhai Vaid over the first counselling session and it was simply outstanding.

Dr Abhaybhai and team mates we are highly thankful to you all, by your guidance on garbha sanskar, we got a very active and cute baby boy on 24th December 2014. We have witnessed very good improvement in our baby. He is always smiling and is very happy, and the credit goes to Garbhasanskar. My personal experience has been very positive. We were taught different yoga asana's by Dr. Sejalben which were to be practiced during pregnancy. It helped me to be fresh and energetic throughout. This helped till last date of delivery and helped me in normal delivery. Dr. Kalpa ben taught us few techniques that were to be followed post deliver. It helped me a lot in initial days for upbringing of the baby. Anusthan/Jaap: I used to chant **5 smarans** every day, I read whole Kalpsutra. I read many books on Jainism and also solved **navkar mantra sudoku puzzles** which helped me keep active and by that I could chant navkars ample of times. We had jaap session on **saraswati devi** which was very refreshing. Special things for baby: I followed all the things which are said by garbhasanskar team. My baby is 1.4 years old and I take my baby to derasar every day and both of us do puja.

Father's role: He takes baby out for a walk so that I can have a quiet time. He helps me in the middle of the night to bring the baby from the cradle to me for feeding. He cuddles the baby. If he cries. He changes the baby's nappies and clothes and bathes him every day. He sings stutis and stavans for while he is off to bed. Jishan is very much attached to his father and is over joyous whenever he sees him. I personally have very less interest in watching television so I hardly saw t.v. in those 9 months of pregnancy and kept myself active physically and mentally in religious and household activities. I can see the positive effects in my baby. Garbhasanskar helped me remain in the best possible frame of mind in the interest of growing baby. Garbhasanskar suggests a set of practice and a way of life. I felt very fresh and activities such as **maths, puzzles, quiz, gahulis, and different games** kept us very active all throughout 9 months.

We are thankful to the team to give us the platform in upbringing of child in a unique manner. The team is very cooperative. The center has well equipped facilities and provides all the study material. We got chance in few derasar to take chadava and this was held for pregnant mothers only. Maharajsaheb has showed us very good path and its puja. Bhagwant. Rajhanssuri maharajsaheb preached in an excellent manner. May they shower their blessings on us always.

My Family's participation was also involved in solving puzzles. The credit goes to my mother in law **Varsha H. Mehta** because of whom I joined the classes and the result of the classes is seen in Jishan R. Mehta (my son).

"Garbhasanskar means moulding the mind and personality of unborn child." I recommend every pregnant woman to join this class.

બાનો પલંગ ઝાટક્યો તો આંખમાં આંસુ આવી ગયા

આજે સવારે... વહેલા ઓફિસ જઈ પહેલું કામ રાજનામું લખીને મારા સાહેબના ટેબલ ઉપર મૂકી દીધું. અને હોસ્પિટલે મમ્મા પાસે જતો રહ્યો. હોસ્પિટલ પહોંચી સાહેબ ને ફોન કરી ફક્ત એટલું કીધું. આજે હું ઓફિસે નહીં આવી શકું.

સાહેબની આદત મુજબ બોલ્યા નીલેશ હમણાં... હમણાં તારી રજાઓ બહુ પડે છે. કામમા ધ્યાન નથી આવું લાંબુ કેમ ચાલશે?

મેં ફક્ત એટલું જ કીધું. સાહેબ તમારા ઉપર છોડી દઉં છું. તમે તમારી રીતે સાચા છો. તમારો આખરી નિર્ણય મને માન્ય છે. કહી મોબાઈલ મે કટ કર્યો.

મારી પત્ની કહે. કોણ હતું સાહેબ મેં કીધું.

આ તું જોવે છે. રોજ રોજ મમ્મી ની તબિયત બગડતી જાય છે. ડોક્ટર એ હાથ અધ્ધર કરી દીધા છે. મારાથી તો હાથ અધ્ધર ના થાય.

પથારી ઉપર સુતેલ લાચાર અસહાય માં મારી સામે જોઈ... ધીરે ધીરે બોલે છે.

ઓફિસે જા. બેટા અહીં કહી કામ નથી.

પણ તેની લાચાર આંખ કહી રહી હતી. બેટા અહીં બેસ. સાડુ લાગે છે.

મેં કીધું માં હું અહીં છું.

તું ઓફિસની ચિંતા ના કર.

માથે હાથ ફેરવી હું બોલ્યો. બચપનમાં તે બહુ માથે હાથ ફેરવ્યો છે. હવે મારો વારો આવ્યો છે. માં.

તો હું કઈ રીતે તને છોડીને જઈ શકું?

મારા મોબાઈલ માં રિંગ વાગી,. સાહેબનો ફરીથી ફોન આવ્યો. હું સમજી ગયો. સાહેબે રાજનામું....વાંચી લીધું લાગે છે.... યસ સર... મેં કીધું સાહેબ બોલ્યા નીલેશ તારું રાજનામું મેનેજીંગ ડિરેક્ટર ના ટેબલ ઉપર મૂક્યું છે. તેઓ તને રૂબરૂ મળવા માંગે છે... તો થોડો સમય કાઢી આવી શકીશ?

મેં કીધું યસ સર પ્રયત્ન કરું છું...

મારી પત્ની એ કીધું તમે જઈ આવો. હું અહીં બેઠી છું.

હું ઓફિસે પહોંચ્યો MD એ અંદર બોલાવ્યો.

આવ નીલેશ તને શું તકલીફ પડી કે અચાનક રાજનામું?

કોઈ સ્ટાફ, મેનેજમેન્ટ તરફથી તકલીફ...?

તને ખબર છે. હું જનરલી રાજનામું સ્વીકારી લઉં છું...

પણ તું અહીં વીસ વર્ષથી એક નિષ્ઠા વફાદારીથી થી કામ કરે છે. તો મારી પણ ફરજ બને છે કે હું રાજનામું પાસ કરતા પહેલા તારી લાગણી, અને તારી તકલીફ સમજી લઉં.

સર પહેલા તો દિલથી તમને વંદન એક ઉચ્ચ જગ્યાએ બેસીને પણ આપ આવી નમ્રતાથી વાત કરી શકો છો.

હું સમજું છું જે કંપની એ મને માન, સ્વમાન આપેલ છે. તેની પ્રત્યે પણ મારી ફરજ છે.

પણ સર આજે મારી માં હોસ્પિટલ માં છેલ્લા દિવસો ગણી રહી છે. ડોક્ટરો એ આશા છોડી દીધી છે. કેટલા દિવસ કાઢશે એ ખબર નથી સાહેબ. એટલી ખબર છે થોડા દિવસની મહેમાન છે.

આવા સંજોગો માં એક એક દિવસની રજા માંગી... માંગી ને હું માનસિક અને નૈતિક રીતે થાકી ગયો હતો.

નતો હું ઘરની ફરજ બજાવી શકતો હતો. નતો ઓફિસની.

પિતાજી છે નહીં. નાના પરિવાર ના ફાયદા સામે આ પણ એક વીક પોઈન્ટ છે.

અત્યારે હોસ્પિટલની જવાબદારી એકલા મારા માથે છે.

આપ જ બતાવો. હું મારી માં ની છેલ્લી અપેક્ષાઓથી ભરેલી આંખો સામે બહાનાં બતાવી ઓફિસની ફરજ કહી રીતે બજાવી શકું.

સાહેબ મને માફ કરો. હું એટલો લાગણીહીન નથી થઈ શકતો. નોકરી તો હું બીજી ગોતી લઈશ. પણ આ મારી માં ને પ્રેમ ના બદલો આપવા તો હું સક્ષમ નથી. પણ તેની છેલ્લી ક્ષણ માં થોડો તેને સમય જો હું આપી શકીશ. તો હું મારી જાત ને ધન્ય ગણીશ.

નહીંતર આખી જીંદગી હું મારી જાત ને કદી માફ નહીં કરી શકું.

MD મારી લાગણી ભરેલા શબ્દો શાંતિ સાંભળતા હતા. ત્યાં જ હોસ્પિટલેથી પત્નીનો મોબાઈલ આવ્યો. મમ્મીની તબિયત વધારે બગડી છે. તમને બહુ યાદ કરે છે. જલ્દી આવો.

MD સમજી ગયા. ચિંતા ના કર હું તારી સાથે આવું છું.

અમે હોસ્પિટલ પહોંચ્યા. ડોક્ટરોની દોડાદોડી વચ્ચે અમે ICU માં પહોંચ્યા. મમ્મી મારી જ રાહ જોતી હોય તેમ લાગ્યું. બોલવાની તાકાત ન હતી.

હું બાજુમાં ગયો. તે અંતિમ ક્ષણમાં પણ પોતાની છેલ્લી તાકત વાપરી બેઠી થઈ અને મને ભેટી અને મારા ખભા ઉપર તેને છેલ્લા શ્વાસ છોડી દીધા. આ દ્રશ્ય જોઈ હોસ્પિટલ ના ICU નો સ્ટાફની પણ આંખો ભીની થઈ ગઈ.

મારાથી બોલાઈ ગયું માં નો પ્રેમ સમજવા માટે કેટલીય જીંદગી ઓછી પડે.

મારા MDની આંખ પણ ભીની થઈ ગઈ. એ બોલ્યા. નીલેશ તું મહાન નહીં પણ નસીબદાર પણ છે મને પણ ખબર હતી. મારી માં છેલ્લા દિવસોની મહેમાન છે. હું કંપનીનો માલિક હોવા છતાં પણ હું તારા જેવી હિંમત ના કરી શક્યો. કદાચ મેં હિંમત કરી હતો. તો મારી માં પણ તેનો ભાર મારા ખભા ઉપર હળવો કરી શકી હોત. ખેર નસીબ નસીબની વાત છે. રજાઓની ચિંતા કરતો નહીં. બધી ક્રિયાકાંડ કરી શાંતિથી ઓફિસ જોઈન્ટ કરી દેજે. કહી કામક કાજ હોય તો કહે જે.

સાહેબ.... મારી માં એ મારા ખભે જીવ છોડ્યો છે. તે તૃપ્ત થઈ ગઈ છે. કોઈ ક્રિયાકાંડ કે બેસણાની જરૂર નથી. જે લોકોની લાગણી હતી. તે હોસ્પિટલ મળી ગયા. હવે ફોટા પાસે રડી કે હાથ જોડી કોઈ ફાયદો નથી.

સાહેબ હોસ્પિટલની ડ્યૂટી આજે મારીઅહીં પુરી થઈ છે.

રજાની જરૂર સ્વજનો જ્યારે જીવતા હોય ત્યારે જ હોય છે. હવે રજાઓ પાડવાનો કોઈ મતલબ નથી. હું કાલથી ડ્યૂટી જોઈન્ટ કરું છું.

Delete મારતા પહેલા એકવાર જરૂર વાંચો.

દરેક માણસને દરેક વિષય પર જુદાં જુદાં મંતવ્યો હોઈ શકે, પરંતુ સાચા મિત્રની આવશ્યકતા કોઈ નકારી ન શકે. મિત્ર વગરનું જીવન એટલે સાક્ષી વગરનું મૃત્યુ. મૈત્રીમાં સમર્પણ હોય જ. આગળ ન જાઓ. પાછળ ન રહો, સાથે જ રહો એ જ મૈત્રી. આપણને સગાં પસંદ કરવાની છૂટ નથી, પણ મિત્ર પસંદ કરવો આપણા હાથમાં છે. જેને સ્વાર્શ શૂન્ય દોસ્ત મળે એના જેવો નસીબદાર કોઈ નહિ. મૈત્રીનું માપ સુખમાં નહિ, દુઃખમાં નીકળે છે.

મિત્ર પ્રત્યે જો વધુ પડતી અપેક્ષા રાખીએ, પૈસાની વધુ લેવડદેવડ કરીએ, અમુક જગાએ વિવેકની લક્ષ્મણરેખા ઓળંગીએ, તો તે દોસ્તીને હાનિકર્તા બને છે. દોસ્તી દુશ્મનીમાં પરિણમે ત્યારે એ અભિશાપ બને છે, કારણકે તમે મિત્ર ભાવે જે હૈયાવરાળ ઠાલવી હોય, જે રહસ્યો વિનાસકોચે મિત્ર પાસે પ્રગટ કર્યા હોય, એનો દુશ્મનીની ક્ષણે એ જ મિત્ર દુરુપયોગ કરે છે. મૈત્રી વિકસતા વર્ષો જાય છે, પણ તૂટવા માટે એક ક્ષણ જ પૂરતી હોય છે.

સાચી મૈત્રીનો પાયો પ્રેમ છે, એમાં વેરને સ્થાન જ નથી. સોફ્ટિસે સલાહ આપી હતી કે મૈત્રી બાંધવામાં ધીરજ રાખવી, પરંતુ એક વાર મૈત્રી બંધાઈ જાય તો પછી એ દૃઢતાપૂર્વક નિભાવવી. મિત્રના દોષને નફરતપાત્ર ગણવા, મિત્રને નહિ.

વિશ્વવ્યવસ્થામાં કર્મના સિદ્ધાંતની ભૂમિકા

પ્રત્યેક જીવ ચાહે તે પૃથ્વી-પાણી કે વનસ્પતિ, કીટાણુ, પશુ કે પક્ષી યા માનવી હોય, તે તાત્વિક દૃષ્ટિએ સમાન છે. એ જ આત્મવિદ્યાનો સાર છે, પરંતુ જ્યારે તત્વતઃ બધા જીવો સમાન હોય ત્યારે તેમાં પરસ્પર વિષમતા શા માટે? આ પ્રશ્નના ઉત્તરમાંથી જ કર્મસિદ્ધાંતનો જન્મ થયો. અધ્યાત્મવાદી ભારતીય દાર્શનિક ચિંતનમાં કર્મસિદ્ધાંતનું મહત્વપૂર્ણ સ્થાન છે. સુખ-દુઃખ અને જુદાજુદા પ્રકારની સાંસારિક વિચિત્રતાઓનાં કારણોને શોધતા ભારતીય ચિંતકોએ કર્મના સિદ્ધાંતને શોધ્યો. આ સિદ્ધાંતનું સુવ્યવસ્થિત અને સુવિકસિત રૂપ જે જૈન દર્શનમાં મળે છે તે અન્યત્ર ક્યાંય કર્મબદ્ધરૂપે મળતું નથી.

અન્ય દાર્શનિક પરંપરાઓમાં કર્મને માનવા છતાં પણ તેના ફળની પ્રાપ્તિના કારણમાં યેન કેન પ્રકારે ઈશ્વરને માધ્યમ માની લેવામાં આવે છે. તેથી વિપરીત જૈન દર્શને ઈશ્વરને સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ, વિનાશ અને કર્મનું ફળ આપનાર ન માનતા સ્વયં જીવને કર્મ કરવાવાળો, કર્મ ભોગવવાવાળો અને તેનાથી મુક્ત થઈ શકનાર માન્યો છે. જીવ અનાદિકાળથી સ્વકૃત કર્મોને વશ થઈને વિવિધ ભવોમાં પરિભ્રમણ કરી રહ્યા છે. જીવ પોતાનાં શુભ-અશુભ કર્મોને પરભવમાં સાથે લઈ જાય છે. એક જીવ બીજા જીવના કર્મફળનો અધિકારી ન હોઈ શકે. આ બધી જૈન દર્શન અનુસાર કર્મસિદ્ધાંતની માન્યતા છે.

જૈન દર્શનમાં કર્મનો સિદ્ધાંત

જૈન દર્શનનાં સંપૂર્ણ ચિંતન, મનન અને વિવેચનનો આધાર આત્મા છે. આત્મા સ્વતંત્ર શક્તિ છે. પોતાનાં સુખ-દુઃખનો નિર્માતા પણ તે જ છે. આત્મા સ્વયં અમૂર્ત છે, પરમ વિશુદ્ધ છે, પરંતુ તે શરીરની સાથે મૂર્તિમાન બનીને અશુદ્ધ દશામાં સંસારમાં પરિભ્રમણ કરે છે. સ્વયં પરમાનંદરૂપ હોવા છતાં પણ સુખ-દુઃખની ચક્કીમાં પિસાઈ રહ્યો છે. અજર-અમર હોવા છતાં પણ જન્મ-મરણના પ્રવાહમાં વહી રહ્યો છે. આશ્ચર્ય થાય છે કે જે આત્મા પરમશક્તિ સંપન્ન છે તે જ દીન-હીન, દુઃખી-દરિદ્રના રૂપમાં સંસારમાં યાતના અને કષ્ટ ભોગવી રહ્યો છે. વાસ્તવમાં તેનું કારણ શું છે?

જૈન દર્શન અનુસાર આત્માને સંસારમાં ભટકાવનાર કર્મ છે. કર્મ જ જન્મ-મરણનું મૂળ છે. કમ્મં ચ જાઈં મરણસ્સ મૂલ્લં - ભગવાન મહાવીરનું આ કથન અક્ષરસઃ સત્ય છે, તથ્ય છે. કર્મ સ્વતંત્ર રૂપથી કોઈ શક્તિ નથી. તે સ્વયં એક પુદ્ગલ છે, જડ છે, પરંતુ રાગદ્વેષને વશ

થઈ આત્મા દ્વારા કર્મ કરવાથી તે બળવાન અને શક્તિસંપન્ન બની જાય છે કે જેનાથી કર્તાને તે પોતાના પાશમાં બાંધી દે છે. આપણા જીવન અને જગતના સમસ્ત પરિવર્તનનું મુખ્ય બીજ કર્મ એ હકીકતમાં શું છે? તેનું સ્વરૂપ શું છે? તેનાં પરિણામ કેવાં હોય છે આ એક ખૂબ જ ગંભીર વિષય છે.

વળી, આ ઉપરાંત આત્માની સાથે કર્મનું બંધન કઈ રીતે થાય છે, તેનું કારણ શું છે? કયા કારણે કર્મમાં કેવી શક્તિ ઉત્પન્ન થાય છે! આત્માની સાથે કર્મનો સંબંધ કેટલા સમય સુધી રહે છે? તેની ઓછામાં ઓછી અને વધુમાં વધુ સમયમર્યાદા કેટલી છે? કર્મ કેટલા સમય સુધી ફળ દેવામાં કામિયાબ થઈ શકતું નથી? કર્મનો ફળ દેવાનો સમય બદલી શકાય કે નહિ? જો તે બદલી શકાય છે તો તેના માટે આત્માના ભાવો કેવા હોવા જરૂરી છે. કર્મની શક્તિની તીવ્રતાને મંદતામાં અને મંદતાને તીવ્રતામાં પરિવર્તિત કરાવવાથી કયા પ્રકારના આત્મપરિણામ ઉદ્ભવે છે? સ્વભાવથી શુદ્ધ આત્મા પણ કર્મના પ્રભાવે કેવી રીતે મેલો થાય છે અને કર્મના આવરણથી આવૃત્ત થઈને પણ આત્મા પોતાના મૂળ સ્વભાવથી ચ્યુત શા માટે નથી થતો? વગેરે કર્મોના બંધ, સત્તા, ઉદયની અપેક્ષાએ ઉત્પન્ન થવાવાળા સંખ્યાતીત પ્રશ્નોના વિશદ્, યુક્તિસહ, વિસ્તૃત, સ્પષ્ટીકરણ જૈન કર્મસાહિત્યમાં જ મળે છે.

જૈન કર્મશાસ્ત્ર અનુસાર કર્મોના આઠ પ્રકાર બતાવ્યા છે જે આ પ્રમાણે છે: (૧) જે કર્મ આત્માના જ્ઞાનગુણનું આવરણ કરે તેને જ્ઞાનાવરણીય કર્મ કહે છે (૨) જે કર્મ આત્માના દર્શનગુણનું આવરણ કરે તેને દર્શનાવરણીય કર્મ કહે છે (૩) જે કર્મ દ્વારા જીવને સાંસારિક ઈન્દ્રિયજન્ય સુખ-દુઃખનો અનુભવ થાય છે તે વેદનીય કર્મ છે (૪) જે કર્મ આત્માના સમહિત અને ચારિત્રગુણની ઘાત કરે તેને મોહનીયકર્મ કહે છે (૫) જે કર્મના અસ્તિત્વથી જીવ જીવે છે તથા ક્ષય થવાથી મરે છે તે આયુષ્યકર્મ કહેવાય છે (૬) જે કર્મના ઉદયથી જીવ નારકી, મનુષ્ય, દેવ, તિર્યચ તરીકે ઓળખાય તે નામકર્મ છે (૭) જે કર્મ જીવને ઉચ્ચ-નીચ કુળમાં જન્મ અપાવે તેને ગોત્ર કર્મ કહે છે (૮) જે કર્મ આત્માની દાન, લાભ, ભોગ, ઉપભોગ, વીર્યરૂપ શક્તિનો ઘાત કરે છે તેને અંતરાયકર્મ કહે છે.

જે કર્મ જે પ્રકારના સ્વભાવવાળું છે તે કર્મનું તે પ્રકારે ફળ મળે છે. જૈન દર્શનમાં કર્મની જુદીજુદી

અવસ્થાઓનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે તે આ પ્રકારે છે: (૧) બંધ (૨) સત્તા (૩) ઉદય (૪) ઉદીરણા (૫) ઉદ્વર્તન (૬) અપવર્તન (૭) સંક્રમણ (૮) ઉપશમ (૯) નિયતિ (૧૦) નિકાચિત (૧૧) અબાધાકાળ. આ વર્ગીકરણમાં કર્મની શક્તિની સાથે આત્માની ક્ષમતાને પૂર્ણરૂપે સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે જેનાથી તે જન્મ-મરણના ચક્રનું ભેદન કરીને પોતાના મૂળ સ્વરૂપ મોક્ષને પ્રાપ્ત કરી શકે છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો ઉપર દર્શાવેલાં આઠેય કર્મોને ક્ષય કરનાર આત્મા સિદ્ધ બની સિદ્ધશિલામાં બિરાજિત થાય છે. આખું વિશ્વ પણ કર્મના કાયદા અનુસાર જ ચાલે છે. તેમાં કોઈ પણ પ્રકારની ગરબડ જોવા મળતી નથી. વળી, આ કાયદાની એક રસપ્રદ બાબત એ છે કે દુનિયાના બધા કાયદામાં કોઈ ને કોઈ અપવાદ હોય છે, પણ કર્મનો કાયદો તેનાથી પર છે. અહીં કોઈનું કશું ચાલતું નથી.

કર્મના મુખ્ય ત્રણ પ્રકાર

(૧) ક્રિયામાણ કર્મ: ક્રિયામાણ કર્મ એટલે એવું કર્મ જે કરવાથી તેનું ફળ તરત જ મળી જાય છે, જેમ કે ભૂખ લાગે, ભોજન કરે તો ભૂખ શાંત થઈ જાય. શરીર પર મેલ જામી ગયો છે, સ્નાન કર્યું, શરીરની શુદ્ધિ થઈ ગઈ, જગતમાં જન્મ લેનાર દરેક લોકો, જીવજંતુ, પશુ-પંખી, વગેરે બધાં જ કોઈ ને કોઈ કર્મ કરતાં હોય છે. કર્મ કર્યું, ફળ મળ્યું અને કર્મ ખલાસ. આ છે ક્રિયામાણ કર્મનો કાયદો.

(૨) સંચિત કર્મ:- સંચિત કર્મ એટલે એવાં કર્મ જે કરવાની સાથે તરત જ ફળ આપતાં નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો આ કર્મ સિલકની જેમ જમા થઈ જાય છે અને સમય આવતાં ફળ આપે છે. એ માટે એક દૃષ્ટાંત જોઈએ તો:

એક બગીચામાં માળીએ આંબાનો ગોટલો વાવ્યો. તેમાંથી ફૂંપળ ફૂટે, વૃક્ષ થાય, મોર આવે, ફળ બેસે પછી કેરી આવે. એ માટે પાંચ-સાત વર્ષ સુધી રાહ જોવી પડે. એ જ છે સંચિત કર્મ. એક માણસ આખા દિવસમાં ૧૦૦૦ કર્મ કરે એમાં ૮૦૦ કર્મ એવાં હોય જે ક્રિયામાણ હોય, ફળ તરત મળે. ૧૦૦ કર્મ સંચિત કર્મ હોય, જે જમા થઈ ગયાં. આ રીતે એક સપ્તાહમાં માની લો કે ૫૦૦ કર્મ સંચિત થયાં, એક મહિનામાં ૨૦૦૦ કર્મ સંચિત થયાં અને પૂરા જીવનમાં એક લાખ કર્મ સંચિત થયાં. આ રીતે જન્મજન્માંતરમાં એક વ્યક્તિનાં કેટલાંય કર્મો સંચિત થઈ જાય છે. આ સંચિત કર્મ ક્યારેક ત્રીજા - ચોથા ભવે, ક્યારેક પચ્ચીસ - છવ્વીસ ભવે તો ક્યારેક હજારો ભવ પછી પણ ઉદયમાં આવી શકે છે. જ્યાં સુધી ઉદયમાં ન આવે ત્યાં સુધી

શાંત ન થાય.

આ બાબત જાણવા માટે પરમતીર્થકર મહાવીરસ્વામીનું જ દૃષ્ટાંત લઈએ. મહાવીરસ્વામીએ વાસુદેવના ભવે શય્યાપાલકના કાનમાં સીસુ રેડાવ્યું એ કર્મ તેમને છેક મહાવીરસ્વામીના ભવે ઉદયમાં આવ્યું અને ગોવાળિયાએ તેમના કાનમાં ખીલા ઠોક્યા. મહાવીરસ્વામી તીર્થકર હતા, અતુલ બળના સ્વામી હતા, છતાં કર્મ ભોગવવું પડ્યું. કર્મ ભોગવ્યા વગર છૂટકો નથી. અમીર કે ગરીબનું ત્યાં કાંઈ ચાલતું નથી. આ જ કર્મનો અટલ સિદ્ધાંત છે.

(૩) પ્રારબ્ધ કર્મ:- પ્રારબ્ધ કર્મ એટલે જેવા કર્મનો ઉદય તે કર્મ અનુસાર તેને શરીર, પુત્ર, મિત્ર, સ્ત્રી, સત્તા, સંપત્તિ વગેરે યોગો પ્રાપ્ત થાય છે. આ કર્મને જ્યાં સુધી ભોગવાય નહિ ત્યાં સુધી તે શાંત ન થાય, જેમ કે કોઈ વ્યક્તિને લકવો છે. શરીરમાં ચેતન નથી. પથારીમાં પડ્યોપડ્યો રોજ ભગવાનને પ્રાર્થના કરે છે કે, “હે ભગવાન, કાં તો મને રોગથી છૂટકારો આપો અથવા મારું આયુષ્ય પૂર્ણ કરો.” આમ છતાં તે મરી નહીં જાય, કારણકે તેણે કર્મોને પૂરાં ભોગવ્યાં નથી. એવી જ રીતે કોઈ વ્યક્તિએ ગુનો કર્યો છે છતાં પ્રારબ્ધ કર્મ પકવ નહિ થયું હોય તો તે નિર્દોષ છૂટી જશે અને જો પકવ થયું હશે તો પકડાયા પછી, લાખ કોશિશ કર્યા બાદ પણ છૂટકારો નહિ મળે. આ જ છે પ્રારબ્ધ કર્મ.

દુનિયામાં આપણે જોતાં જ હોઈએ છીએ કે, જેની પાસે કરોડો રૂપિયા છે તેને સંતાન નથી. જે બધાનું સારું કરે છે, મદદરૂપ થાય છે તે જ જિંદગીમાં સુખ માટે ટળવળતો હોય છે. જે બીજા સાથે મારપીટ કરે છે, જુલમોનો વરસાદ વરસાવે છે તેનો કોઈ વાળ પણ વાંકો નથી કરી શકતું. આવું જોઈએ ત્યારે થાય કે કર્મનો કાયદો બરાબર નથી, કારણ સારા કર્મનું ફળ તો સારું જ મળવું જોઈએ, ખરાબ કર્મનું ફળ ખરાબ જ મળવું જોઈએ, પણ વાસ્તવમાં એવું થતું નથી. આના પરથી જ ક્રિયામાણ કર્મ, સંચિત કર્મ અને પ્રારબ્ધ કર્મનો ખ્યાલ આવે છે અને મહત્વ સમજાય છે. જ્યાં સુધી અબાધાકાળ છે ત્યાં સુધી ઉદય આવતો નથી અને નિકાચિત કર્મોને ભોગવ્યાં વગર છૂટકો નથી. આ દુનિયાની વિષમતાઓ અને વિચિત્રતા જોઈને જ કર્મના અટલ સિદ્ધાંતનો ખ્યાલ આવે છે.

આમ છતાં આ બાબતનો અર્થ સર્વથા એવો નથી કે એકલા કર્મના સિદ્ધાંતથી જ બધું થાય છે. એ માનવું મિથ્યાત્વ છે કે એકલા કર્મથી જ દુનિયા ચાલે છે. કોઈ પણ કાર્ય થાય કે કરવામાં આવે છે તેમાં પાંચ

સમવાયનું ઘણું મહત્વ રહેલું છે. પાંચ સમવાયથી દરેક કાર્ય સિદ્ધ થાય છે, પરંતુ દરેક કાર્યમાં કોઈ એક સમવાયની પ્રધાનતા હોય એવું બની શકે. પાંચ સમવાયનાં નામ: (૧) કાળ (૨) સ્વભાવ (પ્રકૃતિ) (૩) નિયતિ (પ્રારબ્ધ) (૪) પુરુષાર્થ (૫) પૂર્વકૃત કર્મ.

આ વાતને દૃષ્ટાંતથી સમજાવે તો, એક ગામમાં સુંદર, લીલોછમ બગીચો હતો. બગીચામાં એક માળી હતો. તેણે ક્યાંકથી લાવીને એક કેરીનો ગોટલો (પ્રકૃતિ) ત્યાં વાવ્યો. તેને ખાતર-પાણી દઈ તેનું યોગ્ય જતન કર્યું. વાડ બાંધી રક્ષા કરવી (પુરુષાર્થ) એ માળીનું કામ હતું. ગોટલી વાવ્યા પછી તુરત જ એ થોડું ઘટાદાર વૃક્ષ બની જવાનું હતું? તેને વિકસિત થવા માટે થોડાં વર્ષો અવશ્ય લાગી જશે (કાળ) ને પછી તે ફળશે, તેમાં મોર આવી કેરી ઊગશે. આ માટે ઓછામાં ઓછા પાંચ-સાત વર્ષ થાય. બધું થયા પછી કદાચ વરસાદ ન આવ્યો, દુષ્કાળ પડ્યો, તેમાં જંતુનો ઉપદ્રવ થયો, આવું થતાં બધી અનુકૂળતા હોવા છતાં ફળ નહીં આવે. બધી અનુકૂળતા હશે તો ફળ આવશે (પૂર્વકૃત કર્મ). તે ગોટલી સારી હશે તો જ ઊગશે, નહીં તો બળી જશે (નિયતિ). આ દૃષ્ટાંત પરથી પાંચેય સમવાયનું મહત્વ સમજાય છે. પાંચેય ભેગા થાય તો જ કાર્યસિદ્ધિ સંભવે છે. આ જ છે જેન ધર્મનો શ્રેષ્ઠ સિદ્ધાંત અનેકાંત. અનેક સમસ્યાઓનું સમાધાન કરવાની ઋષિવેદો આમ છતાં એ પણ હકીકત છે કે જે કાંઈ બને છે તેની પાછળ કર્મનો સિદ્ધાંત કાર્ય કરે છે. કોઈ તેનાથી પર નથી. આથી જ જો કર્મનો સિદ્ધાંત છે તો તેની સાથે આઠ કર્મ, કર્મની અગિયાર અવસ્થા, કર્મની પ્રકૃતિ, કર્મક્ષયની પ્રક્રિયા, કર્મક્ષય કરવાનાં સાધનો વગેરે બાબતો પણ એટલી જ મહત્વપૂર્ણ છે. કર્મનો બંધ કોણ કરે? તેનું ફળ કોણ ભોગવે? આ પ્રશ્નનો ઉત્તર છે આત્મા. કર્મનો સિદ્ધાંત માનતા હોઈએ તો આત્માનું અસ્તિત્વ પણ સ્વીકારવું જ પડે. આત્માનું સ્વતંત્ર અસ્તિત્વ નીચેનાં સાત પ્રમાણોથી સિદ્ધ થાય છે.

(૧) સ્વસંવેદન - “હું છું” એ બાબતની પ્રતીતિ

(૨) બાધક પ્રમાણનો અભાવ - ચંચળ, ભટકતું મન આત્માને પકડી શકતું નથી. તેની પાછળ બાધક સ્વભાવ નહિ, પણ મનની અશક્તિ રહેલી છે

(૩) પોતે આત્મા છે કે નહીં તેવી શંકાનો અનુભવ કરે તે આત્મા

(૪) તર્ક - બધા જ પદાર્થો જે જગતમાં છે તેનો વિરોધી કોઈ ને કોઈ હોય જ છે, જેમ કે અંધકારનો વિરોધી પ્રકાશ, સુખનો દુઃખ, રાતનો દિવસ તેમ જડનું

ચેતન. જડ અને ચેતન બન્ને સ્વતંત્ર તત્ત્વ છે

(૫) શાસ્ત્રમાં સાબિતી - કેટલાંય શાસ્ત્રો આત્માના અસ્તિત્વ વિષે બતાવે છે

(૬) આધુનિક વૈજ્ઞાનિકોની સંમતિ - જગદીશચંદ્ર બોઝના પ્રયોગોએ વિજ્ઞાનને એ માનવા મજબૂર કર્યું છે કે આત્મા જેવું કોઈ તત્ત્વ છે. વળી, કેટલાક વિજ્ઞાનના પ્રયોગોએ પણ સાબિત કર્યું છે કે આત્મા જેવું કોઈ સ્વતંત્ર તત્ત્વ છે.

(૭) પુનર્જન્મ - પુનર્જન્મના કેટલાય એવા કિસ્સાઓ છે કે જે વાત કોઈએ બતાવી કે શિખવાડી નથી. તે પુનર્જન્મથી જ આવી છે. વળી સત્ય કિસ્સાઓ સાબિત પણ કરે છે. મરે છે દેહ પણ આત્મા અમર છે. ઈન્દ્રિયો જે વેદન કરે છે તે વેદન કરાવનાર આત્મા છે. તેથી જ મૃત્યુ થતાં ઈન્દ્રિયો નકામી થઈ જાય છે.

આ બધી બાબતો આત્મા અને કર્મનો સિદ્ધાંત કેવી રીતે એકબીજા સાથે ઓતપ્રોત છે તે બતાવે છે, એટલું જ નહીં, તેનાથી સાબિત થાય છે કે આત્મા છે, આત્મા નિત્ય છે, આત્મા જ કર્મનો કર્તા છે, કર્મનો ભોક્તા છે, મોક્ષ છે અને ત્યાં જવાનો ઉપાય પણ છે.

(સાર ઉપસંહાર) - આ સઘળી ચર્ચાનો સાર એ છે કે આત્મા અનંતશક્તિનો માલિક છે, પરંતુ જ્યાં સુધી કર્મોનું આવરણ આત્મા પર છે ત્યાં સુધી તેની કોઈ શક્તિ કામ આવતી નથી. જીવ ગમે તેટલો પરિશ્રમ કરે, ગમે તેટલું મથે તોપણ જ્યાં સુધી તેનાં કર્મો તેને સાથ નહીં આપે ત્યાં સુધી તેને કશું જ મળતું નથી. જ્યારે અમુક જીવોને જન્મની સાથે જ સુખ, સુવિધા, પૈસા, ઉચ્ચ જ્ઞાતિ, કુળ વગેરે મળી જાય છે. આ જ કર્મનો સિદ્ધાંત છે.

જન્મ અને મૃત્યુ પર કોઈનો અધિકાર ચાલતો નથી, કોઈ સત્તા ચાલતી નથી, કારણકે તે કર્મના સિદ્ધાંતની સાથે જોડાયેલો છે. વિજ્ઞાન ગમે તેટલી પ્રગતિ કરે તોપણ જન્મ-મૃત્યુ પર નિયંત્રણ લાવવું અશક્ય છે. પોતે કરેલાં પૂર્વકર્મોના ફળસ્વરૂપ જે તે વ્યક્તિ જન્મ-મૃત્યુ સંયોગો વગેરે બધું જ પામે છે. આથી જ આ સિદ્ધાંતને નજર સમક્ષ રાખીને કર્મ કરતી વખતે જાગૃતિ આવી જાય, પૂરતી તકેદારી રાખવામાં આવે તો દુઃખોથી બચીને સુખ પામી શકાય છે. શરીર અને આત્મા અલગ છે તેનું જ્ઞાન કર્મના સિદ્ધાંતથી જ થાય છે. આથી કર્મના સિદ્ધાંતને યોગ્ય રીતે સમજી લીધો હશે તો જીવને શિવ બનતા કે આત્માને પરમાત્મા બનતા કોઈ રોકી નહીં શકે.

- પારૂલબેન ભરતભાઈ ગાંધી

કપડાંના જુદા જુદા ડાઘ કાઢવાની રીતો

ચતુર ગૃહિણીએ કપડાં પર પડતા જાતજાતના ડાઘા કાઢવાની રીતો જાણી લેવી જોઈએ. સારાં કપડાં પર પડેલા ડાઘા જો એવા ને એવા રહે તો કપડું પહેરવાનું મન ન થાય, શોભે પણ નહીં.

કેટલાક ડાઘા સહેલાઈથી નીકળે છે. કેટલાક ડાઘા નીકળતા વાર લાગે છે. ડાઘના પ્રકાર હોય છે: ૧. પ્રાણીજ ખોરાકના ૨. શાકાહાર ફળના ૩. ગ્રીઝ-તેલના ડાઘ.

પ્રાણીજ ખોરાકના ડાઘામાં લોહી, દૂધની બનાવટો, ઈંડા તેમ જ માંસના ડાઘા છે. આ ડાઘાથી ગરમી દૂર રાખવી જોઈએ, કારણકે આમાં પ્રોટીન હોવાથી તેના ડાઘ કાયમ બેસી જાય છે.

શાકાહારના ડાઘામાં કોફી, કોકો, ચા, ફળ, ઘાસ તથા શાકના રંગ છે. આ ડાઘામાં તેલ અથવા રંગના, માખણ, મસાલા, ઑઈલ પેઈન્ટ, વાર્નિશ તથા ડામરના રંગ છે. તેલ ચૂસી લે એવા પદાર્થની પહેલાં એમાં જરૂર હોય છે તે પછી તેના રંગ કાઢવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

ડાઘ કાઢવા માટે પાણી એ ઉત્તમ સાધન છે. કેટલીક વાર ઍસિડ જેવાં દ્રવ્યો વાપરવાથી મૂળ કાપડને અથવા તેના રંગને નુકસાન થાય છે. માટે પહેલાં પાણીથી ડાઘને ઝાંખો કરવા પ્રયત્ન કરવો. તાજો ડાઘો સહેલાઈથી જાય છે જ્યારે જૂના ડાઘો જતાં મુશ્કેલી પડે છે.

ચા, કોક, ચૉકલેટ : સુતરાઉ સફેદ કપડું હોય તો તેના પર ઊકળતું પાણી રેડો અને મસળો. રંગીન કાપડ હોય તો ગરમ પાણીમાં બોળી રાખો. તરત ધોવાથી આ ડાઘ જલદી જાય છે.

કોફી : ગ્લિસરીન બોળેલા રૂ વડે ડાઘા પર ઘસો. તે પછી ગરમ પાણીમાં મસળો, છેવટે સાબુના પાણીથી ધોઈ નાખો.

લોહી : તાજો ડાઘ ઠંડા પાણીથી જાય છે. સૂકાયેલા ડાઘ પર મીઠું લગાડી રાખવું. રંગ આછો થાય એટલે ઠંડા પાણીથી ધોવું. ન ધોવાય તેવાં કપડાં પર કાંજી લગાડવી, તે પછી ખંખેરી નાખવી.

માખણ : સાબુના ગરમ પાણીથી ધોવો. જો ગરમ અથવા ન ધોવાય તેવું કાપડ હોય તો તે ઉપર ચોકનો ભૂકો પાથરવો. તેના પર બ્લોટિંગ પેપર બે બાજુ મૂકી ગરમ ઈસ્ત્રી ફેરવવી.

મસાલો : તાજો ડાઘ સાબુના પાણીથી ચાલી જાય છે. સૂકાયેલા ડાઘ પર અમોનિયા ઍસિડને ડાયલ્યુટ કરી તે વડે સાફ કરો.

ઈંડાનો ડાઘ : સૂકાયેલા ડાઘ મીઠાના પાણીમાં બોળી રાખો. આછો થાય એટલે સાબુના પાણીથી ધોવું.

ફળ : ફળના ડાઘા પર કાંજીની જાડી લાઈ કરી ઢાંકી દો. પછી તેની કાંજી ખંખેરો અને તેના પર ઊકળતું પાણી રેડો.

ઘાસ : ઘાસના ડાઘાને ઘાસતેલ અથવા આલ્કોહોલમાં બોળો. તે પછી ગરમ પાણી અને સાબુથી ધુઓ.

શાહી કાળી અને ભૂરી : આ ડાઘા પર ટામેટાનો કટકો ઘસો. પછી ધોઈ નાખો. પછી તેના પર મીઠું ઘસો. જો ટામેટું ન હોય તો ખાટી છાશમાં ડાઘાને અર્ધો કલાક સુધી બોળી રાખો. બંને ન હોય તો લીંબુનો રસ અને મીઠું લગાવો.

આયોડીન : તાજા ડાઘ પર કાંજીની લાઈ બનાવી પાથરો. ડાઘા ચુસાઈ જાય એટલે ધોઈ નાખો.

ઈસ્ટ્રીનો ડાઘ : તાજા ડાઘને મીઠું અને લીંબુના રસથી ઘસો. તે પછી સાબુના પાણીથી ધોઈ નાખો.

ઑઈલ પેન્ટ એ વાર્નિશ : ઘાસતેલ અથવા ટર્પેન્ટાઈનમાં બોળી મસળો. ડાઘા જાય પછી સાબુથી ધોઈ નાખો.

પરસેવો : કપડાં ઠંડા પાણીમાં બોળી રાખો. અમોનિયમમાં પાણી ઉમેરી આ ડાઘા પલાળી તડકે મૂકો. આ ડાઘાને તાજો-ભીનો જ રાખવો.

કાટ : એક દિવસ ભાતના ઓસામણમાં બોળી રાખી બીજે દિવસે ધોવાથી ડાઘ ચાલી જશે.

રમાબહેન ઝવેરી

વઓ અચ્ચેઙ્ગ જોવ્વણં ચ। વય અને યૌવન ચાલ્યાં જાય છે

ભગવાન મહાવીર સ્વામીનાં બોધવચનોમાંથી ઉપરનો એક વચનનું સ્મરણ ચિંતન કરીએ.

આચારાંગ સૂત્રના ‘લોકવિજય’ નામના બીજા અધ્યયનના પ્રથમ ઉદ્દેશકમાં કહ્યું છે:

अप्पं व खलु आउयं इ इहमेगेसिं।

માણવાણં... વઓ અચ્ચેઙ્ગ જોવ્વણં ચ।।

એટલે કે કેટલાક માણસોનું આયુષ્ય અલ્પ હોય છે. તેની આંખ, નાક, કાન, જીભ અને સ્પર્શન્દ્રિયની શક્તિ ક્ષીણ થતી જાય છે. યૌવન ઘડીકમાં પૂરું થઈ જાય છે અને વૃદ્ધાવસ્થામાં આવતાં માણસ મૂઠ બની જાય છે. તે વૃદ્ધ માણસ હાસ્ય, ક્રીડા વિનોદ કે વેશભૂષા-શણગારને લાયક નથી રહેતો.

આયુષ્ય વીતી જાય છે એમાં બાળપણ, યૌવન, વૃદ્ધાવસ્થા વગેરે બધું જ આવી જાય છે. તો પછી અહીં યૌવનનો જુદો ઉલ્લેખ કરવાની જરૂર શી? વસ્તુતઃ યૌવનને માટે જ આ કહેવાનું જરૂરી છે, કારણ કે બાળપણમાં તો માણસ અજ્ઞાન અવસ્થામાં હોય છે. એને જીવનમરણનો ખાસ કંઈ વિચાર આવતો નથી. બાલકીડામાં બાળક રચ્યુંપચ્યું રહે છે. બીજી બાજુ વૃદ્ધાવસ્થામાં માણસને જીવન હવે પૂરું થવામાં છે એ વિચાર સતાવે છે. શરીર રોગોથી ઘેરાઈ જાય છે. આયુષ્ય વીતી રહ્યું છે એ નજર સામે એને દેખાય છે. પરંતુ યૌવનમાં માણસ પાસે લાંબો ભવિષ્યકાળ હોય છે. એટલે મૃત્યુની ખબર અને સમજ હોવા છતાં, જાણે મૃત્યુ ક્યારેય આવવાનું નથી એમ સમજીને જ તે બેપરવાઈથી વર્તે છે. એટલે જ આયુષ્યની ક્ષણભંગુરતા વિશે વિશેષ જાગૃત થવાનું હોય તો તે યૌવનમાં પ્રવેશલાં સ્ત્રીપુરુષોએ જ છે. જેઓ યૌવનમાં સવેળા જાગી જાય છે અને આયુષ્યની ક્ષણભંગુરતાને સમજી-સ્વીકારી લે છે તેઓ શેષ આયુષ્યને સાર્થક કરી શકે છે.

સંસાર પ્રતિક્ષણ બદલાયા કરે છે. જીવન અને મૃત્યુનું ચક્ર નિરંતર ઘૂમ્યા કરે છે. પૌદ્ગલિક પદાર્થોમાં પણ સર્જન અને સંહારની પ્રક્રિયા સતત ચાલતી રહે છે. જૂનાં મકાનો તૂટે છે, નવાં મકાનો બંધાય છે. જૂનાં વૃક્ષોનો નાશ થાય છે અને નવાં વૃક્ષો ઊગે છે. ચીજ વસ્તુઓ થોડા વખતમાં જરીપુરાણી, નાખી દેવા જેવી

થાય છે. કાળનો પ્રભાવ ઘણો મોટો છે.

માત્ર મનુષ્યસૃષ્ટિનો જ વિચાર કરીએ તો રાત્રે સૂઈને સવારે ઊઠીએ એટલી વારમાં તો આ પૃથ્વી પરથી લાખો માણસોએ વિદાય લઈ લીધી હોય છે અને લાખો નવાં બાળકો અવતર્યાં હોય છે. એક કલાકની ૬૦ મિનિટ અથવા ૩૬૦ સેકન્ડ. બાર કલાકની ૪૩૨૦ સેકન્ડ અને ચોવીસ કલાકની ૮૬૪૦ સેકન્ડ. ચોવીસ કલાકમાં ઓછામાં ઓછા દસ લાખ માણસો મૃત્યુ પામતા હોય તો એક સેકન્ડમાં-આંખના એક પલકારા જેટલી વારમાં તો આ પૃથ્વી પર ઓછામાં ઓછા સો માણસોએ પોતાનો દેહ છોડ્યો છે એમ સમજાશે. ક્યારેક દુર્ઘટના બને તો અચાનક અનેક માણસો મૃત્યુ પામે છે. કુદરતના કોપ આગળ કોઈનું ચાલતું નથી.

ગુજરાતના ધરતીકંપમાં આપણે જોયું કે એક-દોઢ મિનિટમાં હજારો સાજાસામા, હરતાફરતા માણસોએ પોતાના પ્રાણ ગુમાવી દીધા. ‘ઘડીના (૨૪ મિનિટના) છઠ્ઠા ભાગમાં’ જેવી કહેવતને પણ ખોટી પાડે એટલી ઓછી વારમાં ભયંકર દુર્ઘટના બની ગઈ. આવી ઘટના આપણી આંખ ખોલે છે. જીવન કેટલું બધું ક્ષણભંગુર છે તેની પ્રતીતિ કરાવે છે.

મનુષ્યનું આયુષ્ય સો વર્ષનું ગણીને દસ દસ વર્ષના એના દસ વિભાગ કરવામાં આવે છે. ઠાણાંગ સૂત્રમાં એ દસે દસકાનાં સાર્થક નામ આ પ્રમાણે આપવામાં આવ્યાં છે: (૧) બાલા, (૨) ક્રીડા, (૩) મંદા, (૪) બલા, (૫) પ્રજ્ઞા, (૬) હાયની, (૭) પ્રપંચા, (૮) પ્રચારા, (૯) મુમ્મુખી અને (૧૦) શાયની.

એક રાજસ્થાની લોકોક્તિ પ્રમાણે માણસના આ દસ દસકા કેવા હોય છે તે બતાવતાં કહેવાયું છે:

દસાં દવાડો, વીસાં બાવરો, તીસાં તીખો,
ચાલીસાં ફીકો, પચ્યાસાં પાકો, સાઠાં થાકો,
સત્ત (૭૦) સડિયો, અસ્સી ગલિયો,
નબ્બે નાગો, સોવાં ભાગો.

દસ વર્ષ સુધીનો છોકરો દાવડો, ચાવડો, કાલુ બોલનારો, અક્કલ વગરનો ગણાય છે. વીસ વર્ષ થવા આવતાં, યુવાની પ્રવેશતાં તે બહાવરો બની જાય છે. એને કંઈ સૂઝ પડતી નથી. તીસની ઉંમરે શક્તિ ઊભરાતાં તીખા સ્વભાવવાળો, વાતવાતમાં ચિડાઈ જતો,

રૂઆબ કરતો થઈ જાય છે. ચાલીસની ઉંમરે એના શરીરનો થોડો ઘસારો શરૂ થઈ જાય છે. તે થોડો ફીકો લાગવા માંડે છે. પચાસની ઉંમરે સંસારના સારામાઠા અનુભવોથી ઘડાયેલો પાકો બની જાય છે. સાઠની ઉંમરે શક્તિથી ક્ષીણ થવા લાગતાં, હવે ચડતું લોહી ન રહ્યું હોવાથી થાકવા લાગે છે. સિત્તેરે માણસના શરીરમાં રોગો ઘર ઘાલે છે અને શરીરના કોઈ કોઈ અંગ કે ચામડી સડવા લાગે છે. એસીની ઉંમરે શરીર ગળવા લાગે છે, વજન ઘટવા લાગે છે. નેવુંની ઉંમરે શરીરની સ્વસ્થતા જાય છે. વિસ્મૃતિ આવે છે. વસ્ત્રો વગેરેનું ભાન પણ ઓછું થાય છે અને લજ્જા પણ ઓછી થાય છે. સો વર્ષ થતાં માણસ હવે જીવન પૂરું કરી ભાગે છે.

એક અપેક્ષાએ એમ કહેવાય છે કે જે સમયે જન્મ થયો તે સમયથી જ મૃત્યુની પ્રક્રિયા પણ ચાલુ થઈ જાય છે. 'જે જાયું તે જાય' એ ન્યાયે લખાયેલી આવરદા પૂરી થવાની જ છે.

ઉત્તરાધ્યયના ૧૮મા અધ્યયનમાં કહ્યું છે કે જીવિયં ચેવ રુવં ચ, વિજ્જુસંપાય ચંચલં। અર્થાત્ જીવન અને રૂપ વીજળીના ચમકારા જેવું ચંચલ છે. એટલે જ્યાં સુધી શક્તિ છે, તરવરાટ અને તમન્ના છે ત્યાં સુધી ધર્મકાર્ય કરી લેવું જોઈએ.

શ્રીમદ્ રાજયદ્રે કહ્યું છે:

વિદ્યુત્ લક્ષ્મી પ્રભુતા પતંગ, આયુષ્ય એ તો જળના તરંગ,
પુરંદરી ચાપ અનંગ રંગ, શું કહીએ ત્યાં ક્ષણનો પ્રસંગ પ્રસંગ.
આયુષ્ય તો વીજળીના ચમકારાની જેમ, પતંગના રંગની જેમ, મેઘધનુષ્યની જેમ, પવનના ઝપાટાની જેમ, અંજલિમાંના પાણીની જેમ, દરિયાનાં ભરતી-ઓટની જેમ, પાણીમાં પતાસાની જેમ ક્ષણિક છે, ક્ષણભંગુર છે. માત્ર દેહ જ નહિ, સંપત્તિ, સંબંધો, સત્તા ઈત્યાદિ પણ અનિત્ય જ છે.

આયુષ્ય પલ પલ વીતી રહ્યું છે, પરંતુ એની વીતવાની પ્રક્રિયા એવી મંદ છે કે સામાન્ય માણસને ભાગ્યે જ લાગે કે પોતાનું આયુષ્ય ઘસાઈ રહ્યું છે. જ્યારે વૃદ્ધાવસ્થામાં કે રોગ-માંદગીમાં છેલ્લા દિવસો ગણાતા હોય કે છેલ્લા શ્વાસ ઘૂંટાતા હોય ત્યારે આયુષ્ય પૂરું થઈ રહ્યું છે એવો સ્પષ્ટ અણસાર આવે છે.

આનંદઘનજીએ પોતાના એક પદમાં ગાયું છે કે :

અંજલિ જલ જ્યું આયુ ઘટત હૈ

હથેળીમાં પાણી લીધું હોય અને તે સાચવવાનો

પ્રયત્ન કરીએ, બે આંગળીઓ વચ્ચેની જગ્યાને પણ બરાબર દબાવી રાખીએ તો પણ એમાંથી ધીરે ધીરે પાણી એવી રીતે સરકતું જાય છે કે તે નજરમાં પણ આવતું નથી. પરંતુ હથેળીમાં જ્યારે પાણી ખલાસ થઈ જાય છે ત્યારે ખબર પડે છે કે બધું પાણી ધીરેધીરે ચાલી ગયું.

સામાન્ય રીતે જન્મથી શરૂ કરીને પાંત્રીસ-ચાલીસ વર્ષ સુધી શરીર વૃદ્ધિ પામતું રહે છે, દેહકાન્તિ ઉજ્જવળ રહે છે, શરીરનું બળ વધતું રહે છે. પરંતુ ચાલીસ-પિસ્તાલીસની ઉંમર પછી શરીરમાં રોગો ચાલુ થઈ જાય છે. પાચનશક્તિ મંદ પડવા લાગે છે. ઈન્દ્રિયોની શક્તિ ઘસાવા લાગે છે. તેજસ્વિતા ઓછી થવા લાગે છે. સફેદ વાળ ચાલુ થાય છે. આંખો ઝીણી થઈ ઊંડી ઊતરે છે. શરીરે કરચલીઓ પડવા લાગે છે. મોઢું હવે ડાચું બની જાય છે. અવાજ કર્કશ થાય છે. દાંત પડવા લાગે છે. લાકડીનો ટેકો લેવો પડે છે.

જ્યાં સુધી દેહ સુદૃઢ, સશક્ત હોય છે ત્યાં સુધી સ્વજનોને આપણે પ્રિય લાગીએ છીએ. જોવાની, સાંભળવાની શક્તિ ક્ષીણ થાય એટલે પોતાને તો કેટલીક વાતમાં કંટાળો આવે, પણ સ્વજનોને પણ આપણી સ્થિતિથી કંટાળો આવે વૃદ્ધાવસ્થામાં ચિત્તની શક્તિ મંદ પડી જાય. વાત તરત સમજાય નહિ. બોલતાં વાર લાગે. યાદ રહે નહિ. આથી સ્વજનો, મિત્રો વગેરે સાથેના વ્યવહારમાંથી મીઠાશ ઓછી થતી જાય છે. એકની એક વાત વારંવાર કહેવા-પૂછવાથી સ્વજનો પણ ચિડાયા કરે છે. વૃદ્ધોના કામ માટે સ્વજનોને રોકાઈ રહેવું પડે, સમયનો ભોગ આપવો પડે ત્યારે આરંભમાં ભલે તેઓનું વર્તન સારું હોય, તો પણ હવે કમે કમે સ્વજનો નારાજ થવા લાગે છે.

ઓછું કામ કરે છે. વચ્ચે વચ્ચે બહાનું બતાવી છટકી જાય છે. એમાં પણ વૃદ્ધ માણસ જ્યારે પથારીવશ થઈ જાય છે, કફ નીકળે છે, ઝાડોપેશાબ અચાનક થઈ જાય છે ત્યારે તો સ્વજનો જ ઈચ્છે છે કે ડોસો કે ડોસી ઝટ જાય તો સારું. 'ડોસો મરતો નથી અને માચી છોડતો નથી' જેવા તુચ્છકાર વાચક પણ પુત્રવધૂઓ માંહોમાંહે ઉચ્ચારવા લાગે છે.

વૃદ્ધાવસ્થામાં ભલાભલા માણસો, શરીરથી લાચાર બની જાય છે. 'કાબે અર્જુન લૂંટિયો, વોહી, ધનુષ્ય, વોહી બાણ' એમ એટલા માટે પણ કહેવાય છે. મોટા મોટા સરસેનાપતિઓ યુદ્ધમાં અપ્રતિમ તાકાતથી વિજય મેળવે છે, પણ વૃદ્ધાવસ્થામાં તેઓ લાચાર બની જાય

છે. એવરેસ્ટનું શિખર સર કરનાર તેનસિંગને વૃદ્ધાવસ્થામાં જ્યારે હૃદયરોગની ગંભીર બીમારી થઈ હતી ત્યારે એક પગથિયું ચડવા માટે બે બાજુ બે જણાનો ટેકો લેવો પડતો હતો.

વૃદ્ધાવસ્થામાં સ્વજનો જ્યારે વિપરીત થઈ જાય છે ત્યારે ગ્લાનિ, નિર્વેદ, ચિંતા, તિરસ્કાર, ધિક્કાર વગેરેની લાગણી તેઓ પ્રત્યે જન્મે છે. ક્યારેક તો વૃદ્ધો પ્રગટ અથવા મનોમન શાપ પણ આપે છે.

વૃદ્ધાવસ્થામાં માણસ જ્યારે પોતાના પૂર્વકાળને યાદ કરે છે અને તેમાં પણ યૌવનના દિવસોને તાજા કરે છે ત્યારે એને થાય છે કે ‘અહો કેટલી ઝડપથી મારા યૌવનના દિવસો વહી ગયા. યૌવન એ તો જાણે સપનાની જેમ ચાલ્યું ગયું. કેટકેટલી મનની મનમાં રહી ગઈ.’

ગમે તેટલી વય થઈ હોય તોપણ જીવને તો એમ જ લાગે છે કે હજુ પોતાને ઘણાં વર્ષ જીવવાનું છે. માણસની આશાને કોઈ અંત નથી. શંકરાચાર્યે કહ્યું છે કે:

અંગ ગલિતં પલિતં મુણ્ડં દશનવિહીણં જાતં તુણ્ડં।

વૃદ્ધો યાતિ ગૃહિત્વા તણ્ડમ તદપિ ન મુઞ્વતિ આશાપિંડમ્।।

(અંગ ગળી ગયું છે, માથે વાળ ધોળા થઈ ગયા છે, મોઢું દાંત વગરનું થઈ ગયું છે, વૃદ્ધ લાકડી લઈને ચાલે છે. તો પણ ભવિષ્યની આશાઓ-ઈચ્છાઓને છોડતો નથી.)

‘વૈરાગ્યશતક’માં પણ કહ્યું છે કે:

અજ્ઞં કલ્લં પર પરારિં પુરિસા ચિંતતિ અત્યસંપત્તિં।

અંજલિગયં વ તોયં ગલંતમાણં ન પિચ્છન્તિ।।

(પુરુષો અર્થની સંપ્રાપ્તિ માટે આજે નહિ તો કાલે અને કાલે નહિ તો પરમ દિવસે, એ રીતે થાક્યા વગર ચિંતવ્યા કરે છે. પરંતુ પોતાનું આયુષ્ય અંજલિ (ખોબા)માં રહેલા જળની જેમ નિરંતર ગળતું રહેતું હોવા છતાં તેને જોતો નથી.)

એટલા માટે, આવતી કાલનો ભરોસો નથી એમ સમજીને માણસે પોતાના જીવનમાં વર્તમાનની ક્ષણનો ઉપયોગ કરી લેવો જોઈએ. પ્રત્યેક ક્ષણે આયુષ્ય ઘટતું જાય છે. ગયેલો સમય જિંદગીમાં પાછો આવતો નથી. માટે વર્તમાનને બગાડશો નહિ. ઐહિક કે ધાર્મિક દૃષ્ટિએ જીવનને સફળ બનાવી લેવું જોઈએ. જીવનનો અમૂલ્ય સમય વેડફી નાખનારને પાછલી જિંદગીમાં પસ્તાવાનો વારો આવે છે માટે પ્રત્યેક ક્ષણને વિશિષ્ટ ક્ષણ બનાવી દેવી જોઈએ. જે જીવનકાળ મળ્યો છે તેમાં વધઘટ

થવાની નથી, પરંતુ તેને મૂલ્યવાન બનાવી શકાય છે. ભગવાને કહ્યું છે કે **खणं जाणाहि पंडिह।** પંડિત એટલે આત્મજ્ઞાની માણસે પ્રત્યેક ક્ષણને જાણવી જોઈએ કહ્યું છે:

अनित्याणि शरीराणि विभवो नैव शाश्वतः।

नित्यं संनिहितो मृत्यु कर्तव्यो धर्मसंचयः।।

શરીરો અનિત્ય છે, વૈભવો શાશ્વત નથી. મૃત્યુ હંમેશાં પાસે આવીને બેઠું છે માટે ધર્મસંચય કરી લેવો જોઈએ.

દેહ જડ છે અને આત્મા ચેતન છે. જીવન એટલે જડ અને ચેતનનો સંયોગ. પરંતુ આ સંયોગ અનાદિ કાળથી એવો સતત ચાલતો આવ્યો છે કે જીવને દેહ એ જ આત્મા એવો સતત મિથ્યાભ્યાસ રહ્યા કરે છે.

અનાદિ કાળથી જીવ પુદ્ગલના સંયોગ વિના ક્યારેય રહ્યો નથી. પુદ્ગલ સાથેની દોસ્તી અત્યંત ગાઢ બની ગયેલી છે. એટલે જીવને દેહના પુદ્ગલ વિના પોતાનો સ્વતંત્ર પ્યાલ આવતો નથી. ‘હું તે આત્મા, આ દેહ મારો નથી, હું તો અજર, અમર ધ્રુવ એવો આત્મા છું’ એવું રટણ કરનારાઓમાં પણ જ્યારે ગાઢ દેહાધ્યાસ જોઈએ છીએ ત્યારે આશ્ચર્ય થાય છે અને લાગે છે કે માત્ર બોલવાથી દેહાધ્યાસ છૂટતો નથી.

એટલે જ ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના ‘દુમપત્રક’ નામના દસમા અધ્યયનમાં ભગવાન મહાવીરે ગૌતમસ્વામીને જે બોધ આપ્યો છે તેનું સ્મરણ જીવે વારંવાર કરવા જેવું. એમાં કહ્યું છે કે:

दुमपत्तए पंडुयए जहा णिवडइ राइगणाण अच्चए।

एवं मणुयाण जीवियं समयं गोयम मा पमायए।।

(જેમ રાત્રિ અને દિવસનો કાળ વીતતાં ઝાડનાં પીળાં પડી ગયેલાં પાંદડાં ખરી પડે છે તેવી રીતે મનુષ્યનું જીવન-આયુષ્ય પણ સમાપ્ત થઈ જાય છે. માટે હે ગૌતમ! સમય માત્રનો પ્રમાદ કર નહિ)

परिजूरइ ते सरीरयं, केसा पंडुरया हवंति ते।

ते सव्वबले व हायइ, समयं गोयम मा पमायए।।

હે ગૌતમ, તારું શરીર નિર્બળ થતું જાય છે તથા તારા વાળ ધોળા થતા જાય છે. તારું સર્વ બળ હણાઈ રહ્યું છે. માટે હે ગૌતમ! સમય માત્રનો પ્રમાદ કર નહિ!

ભગવાને પંચાચારના પાલનહાર ગુરુ ગૌતમસ્વામીને માટે જે કહ્યું તે આપણે માટે તો અવશ્ય હોય જ, પણ હૃદયસૌંસારવું તે ઊતરવું જોઈએ.

- ડૉ. રમણલાલ ચિ. શાહ

હવે હું શું કરું ?

ગ્રેજ્યુએટ થઈ ગયા પછી પપ્પા મમ્મીએ બધાને પેંડા વહેંચીને મીઠું મોઢું કરાવ્યું કારણ કે વિશાખા ખૂબ જ સારા માકર્સથી પાસ થઈ હતી. પોતે પણ બહેનપણીઓ જોડે પાર્ટી માણી, થોડી નવરી થતાં જ વિચાર કરતી કે હવે હું શું કરું ? મમ્મી પપ્પા પોતાની રીતે એમની દુનિયામાં વ્યસ્ત હતાં. પૈસે ટકે બહુ સુખી કુટુંબ અને ભાઈ અમેરિકા ભણવા ગયો હતો, લગ્ન કરીને ત્યાં જ સ્થાયી થયો.

બધી જાતના વિકલ્પ વિચાર્યા પછી વિશાખાએ લો કોલેજમાં દાખલો લીધો. દરેક વિષય ચીવટથી શીખતી. કાયદાશાસ્ત્રમાં ખૂબ જ ઊંડો રસ લઈને જોતજોતામાં વિશાખાએ એલ. એલ. બી.ની ડિગ્રી મેળવી. લો કોલેજમાં ઈકબાલ નામનો છોકરો વિશાખાની પાછળ પડ્યો હતો. કોઈ વાર સ્કૂટર લઈને આવતો. ઘરે ડ્રોપ કરવાની લાલચ આપતો. વિશાખા જરા પણ મચક આપતી નહીં. વિશાખાની સુંદરતા તથા શ્રીમંતાઈને કારણે ઘણાં લોકો એની સાથે દોસ્તી કરવા તત્પર હતા, પરંતુ વિશાખા ધ્યાન ન આપતી અને કોલેજથી છૂટીને વિશાખા પપ્પાની ઓફિસમાં કામ કાજ કરતી. એલ. એલ. બી. થયા પછી ઈકબાલ ઈમિગ્રેશન એજન્ટ બન્યો. લોકોના વિજા બનાવવાના તથા વિદેશ મોકલવાના કામ કરતો. ખોટા માણસોની ઓળખાણથી ગેરમાર્ગે ગરીબ છોકરીઓને નોકરીની લાલચ આપી વિમેન ટ્રાફિકર તથા ચાઈલ્ડ ટ્રાફિકર પણ બન્યો.

વિશાખાએ સમાજસેવા માટે પોતાના જ્ઞાન અને શક્તિ વાપરવાનું નક્કી કર્યું. સાત સ્ત્રીઓનું એક નાનું ગ્રુપ બનાવ્યું. જ્યાં તેઓ સાથે મેળીને જરૂરિયાતમંદ સ્ત્રીઓને કાયદાકીય મદદ કરી. તેમના પ્રશ્નો સમજીને એમને ચુંગાલમાંથી છોડાવવાનો પ્રયત્ન કરતા. બધી સ્ત્રીઓ ભણેલી-ગણેલી સુખી ઘરની હતી. પણ બેઠક માટે થોડી મુશ્કેલી હતી. મહોલ્લા કમિટિની મહેરબાનીથી જે. બી. નગર પોલીસ સ્ટેશન એક નાનો રૂમ અઠવાડિયામાં ત્રણ વખતની બેઠક માટે મળ્યો. થોડા જ વખતમાં ઘણી સ્ત્રીઓ પોતાના પ્રશ્નોને લઈ આવતી. બે ત્રણ વર્ષમાં વિશાખાનું ગ્રુપ ખૂબ જ જાણીતું થઈ ગયું. દરેક ધર્મની સ્ત્રીઓ પોતાની વ્યથા લઈને આવતી અને રાહત અનુભવતી વિશાખાએ ગ્રુપની મદદથી ઘણી સ્ત્રીઓની જિંદગી સુધારી અને તેમને સ્વાવલંબી બનાવી.

એક વખત બપોરે પોલીસ સ્ટેશનની નાની રૂમમાં કાઉન્સેલિંગ માટે સ્ત્રીઓ ચર્ચા કરતી હતી ત્યાં એક દુબળી પાતળી સુંદર દેખાતી છોકરી મદદ માટે આવી. નામ હતું રૂપાલી. તેણે આપવીતી શરૂ કરી. ભણેલી-ગણેલી નોકરી કરતી રૂપાલી એક પાર્ટીમાં કમનસીબે એક પુરૂષના સંપર્કમાં આવી. લગ્નનું વચન આપીને ભગાડીને હૈદરાબાદ લઈ ગયો. લગ્ન

પછી ખબર પડી કે તે પુરૂષ પરણેલો છે અને રૂપાલીને દુબઈ મોકલવાની તૈયારી કરે છે.

ધીરે ધીરે રૂપાલીને બધું સમજણ પડવા લાગ્યું. પણ ઘર અને મા-બાપ છોડી બીજાનું દુઃખ એને કોરી ખાતું હતું. બન્ને મુંબઈ આવ્યા અને તે પુરૂષે તેને હોટલમાં રાખીને કડક અવાજે કહ્યું, આપણે દુબઈ જઈએ છીએ. તું કાલે સવારે જઈશ અને હું પાંચ દિવસ પછી આવીશ.

રૂપાલીનો સોદો નક્કી થઈ ગયો હતો. થોડા પૈસા હાથમાં આપીને રૂપાલીને પોતાના બે શાગિદો જોડે શોપિંગ મોલમાં નવી ફેશનના કપડા લેવા મોકલી. ચાલાક રૂપાલી સમજી ગઈ અને સમય વર્તી ગઈ. પેલા શાગિદો રૂપાલીની ચોકી રાખતા હતા. એક મોકો મળતા હું વોશરૂમની બહાર ખરીદીની થેલીઓ મુકી અંદર ગઈ અને પાછળના દરવાજેથી બહાર નીકળી. ત્યાં મેં લિફ્ટ જોઈ હું એમાં ગઈ અને નીચે પાર્કિંગ પ્લેસમાં ગઈ.

વિશાખાએ પૂછ્યું, પેલા શાગિદોથી કેવી રીતે બચી? મેં વોશરૂમની બહાર ખરીદીની થેલીઓ મૂકી હતી અને મારી પાસે પૈસા રાખ્યા હતા. બહેન મને એક જ પોલીસ સ્ટેશન જે. બી. નગરનું નામ ખબર હતું. એટલે પાર્કિંગ લોટનો ઢાળ ચડીને હું બહાર આવીને રીક્ષા પકડી અહીં આવી છું. મને ખૂબ જ થાક લાગ્યો છે પ્લીઝ, મને મદદ કરો.

બધી સખીઓએ એકબીજા સામે જોઈને રૂપાલીને સાંત્વન આપ્યું કે તેઓ સર્વે તેની સાથે છે. ચહા બિસ્કીટ ખવડાવીને ધીરેથી પૂછ્યું. નામ શું હતું એ પુરૂષનું? ઈકબાલ... બહેન, મારો ધર્મ અને ઝમીર ચૂંથી નાખ્યા એ રાક્ષસે.

વિશાખાએ તરત જ કાયદાકીય પગલાં લેવા માટે પોલીસ સ્ટેશનના ઈન્સ્પેક્ટરને વાત કરી. શોપિંગ મોલ નજીક જ હતો. તરત જ પોલીસ ટીમ રવાના થઈ. મોડી સાંજ સુધીમાં ઈકબાલ અને એના શાગિદોને લઈને પોલીસ ટીમ પોલીસ ચોકી પર આવી ગઈ. એક વકીલ સ્ત્રીએ પોલીસ કસ્ટડી માટેના પેપર, એફ. આર. આઈ. વગેરેની તૈયારી કરી. વિશાખાએ એક કરડી નજર ઈકબાલ તરફ નાખી અને બોલી. વિદ્યા વિનયથી શોભે, તે વિદ્યાને વગોવી, નરાધમ Crime Never Pays.

બીજી સ્ત્રી બોલી. આ વિમેન અને ચાઈલ્ડ ટ્રાફિકિંગનો કેસ છે. સજા ભારે થશે.

સ્ત્રીઓમાંથી એક બોલી, યહ તો પક્કા લવ જીયાદકા કેસ હૈ. રૂપાલી રડતી આંખે નજર ઉંચી કરી સ્ત્રીઓને જોઈને બોલી. જય માતા દી.

બધી સ્ત્રીઓએ રૂપાલીને જૂહુની લેડીઝ હોસ્ટેલમાં પૈસા ભરી રહેવાનો બંદોબસ્ત કરી આપ્યો. એક અબળા સ્ત્રીની મદદ થોડીક સબળા સ્ત્રીઓએ કરી.

શાંતિની ઈચ્છા હોય તો, પહેલા ઈચ્છાને શાંત કરી દો.

જીવદયા-પ્રતિપાલકના દરબારમાં કુળદેવી 'જયણા'ને પ્રતિષ્ઠિત કરીએ

જીવદયા પ્રતિપાલક પ્રભુના દેરાસરમાં જાણે અજાણે અણસમજથી કે બેદરકારીને લીધે કેટલાય જીવોનાં જીવન સમાપ્ત થાય છે. તેવા સમયે થોડી સાવધાની રાખીએ અને આપણા સૌની કુળદેવી, 'જયણા'ને દેવમંદિર અને મનમંદિરમાં પ્રતિષ્ઠિત કરીએ.

■ સવારે દેરાસર ખોલીએ ત્યારે ગભારો-રંગમંડપ શ્રંગાર ચોકી અને પગથીયા સુધી સુવાળી સાવરણીથી જયણાપૂર્વક કાજો કાઢીએ, તે સમયે પગ નીચે સૂક્ષ્મજીવો ન આવી જાય, તેની કાળજી રાખીને જીવોને અભયદાન આપીએ.

■ મૂળ ગભારા-રંગ મંડપ આદિમાં તો વિદ્યુત લાઈટનો સર્વથા પ્રતિબંધ વહીવટદારોએ કરી જ દેવો જોઈએ, જેથી વિદ્યુત પ્રકાશના આકર્ષણથી ખેંચાઈને આવતા લાખો જીવોને અભયદાન આપી શકાય.

■ પ્રભુની પ્રક્ષાલપૂજા માટે દરરોજ પાણીની જરૂરિયાત તો રહેવાની જ, ભૂતકાળમાં નદી-કૂવા જીવંત હતા, તેથી ત્યાંથી ખાદીના જાડા ગરણા વડે ગાળીને પાણી લવાતું અને તે તે "સંખારા" ના જીવોને તે સ્થાનમાં વહાવીને અભયદાન અપાતું, પણ આંધળા શહેરીકરણના લીધે મૂળભૂત પરંપરાઓ નાશ પામી છે. તેવા સમયે શુદ્ધ જળ મેળવવા વરસાદી પાણીનો સંગ્રહ કરી શકાય, તેવા ભૂમિગત ટાંકા બનાવી લેવા જોઈએ અને રોજંદુ પાણી ગાળીને "સંખારાના"ના જીવોને ટાંકામાં પધરાવીને અભયદાન આપી શકાય. ઘણા જૂના ગામનગરોમાં જિનમંદિરમાં આવા ટાંકાનો વપરાશ આજેય થાય છે. કહેવત પણ કહે છે કે આપ સમાન બળ નહિ અને મેઘ સમાન જળ નહિ.

■ "દેવા"ની જ્યોતથી આકર્ષાઈને આવતી આગિયા જેવી જીવાતને બચાવવા દીવા ખુલ્લા ન રાખતા કાચના ફાનસમાં રાખવા જોઈએ તેમજ ઊભી ઊંચી દીવીઓમાં જ્યોતનો ભાગ ખુલ્લો રાખીને ધીમાં પડતી જીવાતોને બચાવવા ત્યાં તાંબાના પતરા ગોળાકાર કટીંગ કરીને ગોઠવી શકાય, આરતી મંગળ દીવો ઉતાર્યા પછી તેના ઉપર કાણાવાળી જાળી (સરપોટ) ઢાંકવો જોઈએ, દીવાઓને ક્યારેય ફૂંક મારીને માંગલિક કરવા નહી.

■ શુદ્ધ પ્રક્ષાલજળ, ગાયનું દૂધ, ઘસેલ સુખડનો વાટકો, ગાયના ધીની બરણીઓ, નવણજળનો વાયકો વગેરે ઢાંકીને જ રાખવા.

■ વાસી ફૂલોને પ્રભુ પરથી જયણાપૂર્વક ઉતારીને જીવોત્પત્તિ ન થાય, તેવા સ્થાનમાં પધરાવી દેવા જોઈએ, ખાસ કરીને પર્વના દિવસે અને મહાપૂજાના આયોજન સમયે વિશેષ કાળજી લેવી ખૂબજ જરૂરી છે.

■ કીડી-મંકોડીના ઉપદ્રવ સમયે તેવા સ્થાને કપૂરનો પાવડર થોડો-થોડા ભભરાવીએ, જેથી તેની સુગંધથી તે જીવો લગભગ ચાલ્યા જશે.

■ 'ગરોળી'નો ઉપદ્રવ હોય તો ત્યાં "મોરપીંછ" મૂકી રાખવાથી ગરોળીઓ મોરથી ડરતી હોવાથી પ્રાયઃ ચાલી જશે.

■ પ્રક્ષાલપૂજા કરતા પહેલા ભગવાનની ઉપર મોરપીંછથી અને પબાસણ ઉપર પૂંજણીથી સૂક્ષ્મજીવો હોય તો જયણાપૂર્વક દૂર કરવા જોઈએ. ગમે તેવી ભાગદોડ રહોય, તો પણ પ્રક્ષાલપૂજા સૂર્યોદય પહેલા બહુ જ વહેલી તો ન જ કરવી.

■ પર્વના દિવસોમાં, વિશેષ આંગીના સમયે કે મહાપૂજા પ્રસંગે ગાયના ઘીથી કરેલ દીવા અથવા ગભારાની બહાર રાખેલ દેશી ઘાણીના તલ તેલના દીવા ખુલ્લા કાચના ગ્લાસમાં ન મૂકતા રંગ-બેરંગી કાચની હાંડીઓમાં મૂકી શકાય.

■ ગભારા તથા રંગમંડપના ઘુમટના નીચેના કોતરણીવાળા ભાગમાં જાળા બાઝી જાય છે, માટે દર બે-ત્રણ દિવસે લાંબાવાસની સાવરણીથી સાફ-સફાઈ કરીને જેટલી જયણા વધુ સચવાશે, તેટલા પવિત્ર પરમાણુઓનો પ્રભાવ દેરાસરજીમાં વધશે.

■ પ્રભુના અંગ લુછણા આદિ પણ ખાદી ભંડારમાંથી હાથવણાટના કાપડ મલમલના જ વાપરવા, કારખાનામાં બનતા કાપડનો થોડા ઘણા અંશે વપરાશ ઘટવાથી કર્માદાનના ધંધાને થોડીક બ્રેક લાગશે જ.

■ દ્રવ્ય પૂજા અને ભાવપૂજા પૂર્ણ થયા પછી ખુશાલીમાં પ્રભુજીને વધાવવા અક્ષત ઉછાળવામાં આવે છે, તેમાં થોડો સંયમ જરૂરી છે. ઉછાળેલ ચોખા પ્રભુ પ્રતિમાજીના હસ્તકમલમાં અથવા પરિકરની સૂક્ષ્મ કોતરણીમાં ભરાઈ જાય છે. અને તેમાં કેસર ચંદનનું નીતરતું પાણી ભળતા અતિ સૂક્ષ્મ જીવોત્પત્તિ થાય છે. માટે ઉછાળેલ ચોખા રંગ મંડપમાં જ પડે તેવી સાવધાની જરૂરી છે.

■ દેરાસરના તમામ કામકાજ માટે ની સંઘના આબાલવૃદ્ધ સૌ શ્રાવક-શ્રાવિકાઓએ શક્તિ અનુસાર નાનું-મોટું કાર્ય કરવું જોઈએ, તેથી પૂજારી ઉપર નિર્ભર રહેવું પડે નહિ અને મોટોલાભ એ છે કે 'જયણા' વધુ સચવાશે.

■ વરસાદી જળસંગ્રહ માટેના ટાંકા, દેવગાય, દેવબગીચો અને ખુલ્લી દેવભૂમિ જે જે શ્રી સંઘો પાસે હોય, તેમની ખૂબ ખૂબ અનુમોદના! આવા શ્રી સંઘો અનેક પ્રકારની જાણે અજાણે થતી જીવ વિરાધનાથી બચી શકે છે, શક્તિસંપન્ન સંઘોએ ઉપરોક્ત પ્રાચીન પરંપરા ચાલુ કરવી જોઈએ, શહેરોમાં આવી વ્યવસ્થા ન થઈ શકે, તેવો બચાવ કરવાના બદલે "પૈસાવાળા પાણીમાં ય ઘર બાંધે" તેમ ધર્મ પામેલ શ્રીમંત ધારે તે કરી શકે છે. "જયણા" અને અભયદાન અંગે પ્રભુની આજ્ઞાથી વિરુદ્ધ કંઈપણ લખાઈ ગયું હોય, અથવા 'ચોટ-સચોટ' લેખમાળા દ્વારા કોઈના દિલની દુભવણીમાં નિમિત્ત બનાયું હોય તો તે બદલ 'મિચ્યા મિ દુક્કડં.' -હસમુખભાઈ મફતલાલ વેદલીયા-ડીસા

છેલ્લો પત્ર

ઓખા-અમદાવાદ એક્સપ્રેસ ટ્રેન સ્ટેશન પર ઉભી રહી. આ એક નાનકડું રેલવે સ્ટેશન હતું. ‘પરશોતમ કાનજી’ એક જનરલ ડબ્બામાંથી નીચે ઉતર્યા, સાથે બે મોટા મોટા થેલા હતાં. ટ્રેનની વ્હીસલ વાગી અને ટ્રેન ઉપડી અને સાથોસાથ મક્કમ ડગલે પરશોતમદાસ રેલવે સ્ટેશનનાં પ્લેટફોર્મ પર ચાલવા લાગ્યાં. સામેથી જ કરશન દેખાયો. એ દોડ્યો અને પરશોતમદાસ પાસેથી એક થેલો લઈને પૂછવા લાગ્યો.

“દાસ સાહેબ, અમદાવાદ જઈ આવ્યાં...?”

“હા, ઘણાં દિવસથી ગયો નહોતો એટલે જઈ આવ્યો. આપણાં નગરમાં શું નવાજૂની છે, એ કહે.” પરશોતમદાસજી બોલ્યાં.

‘બસ કશું જ નવીનમાં નથી, પણ તમે તમારું મકાન વેચીને જતાં રહો છો...એવી નગરમાં વાતો સંભળાય છે.’

કરશને પોતાની ઓટો રિક્ષામાં સામાન ગોઠવ્યો, અને પોતે રિક્ષા ચાલુ કરી અને પાછળ પરશોતમદાસજી ગોઠવાઈ ગયાં.

“એવું કોણે કીધું તને કે હું મારું મકાન વેચવા કાઢું છું.”

પરશોતમદાસજી એ કરશન સામે જોઈને કહ્યું.

રિક્ષા ધીમે ધીમે ચાલતી હતી.

રસ્તામાં મળતાં પરિચિતો દાસજી સામે જોઈને સ્મિત કરતાં હતાં ને હાથ હલાવતાં.

“મને કલર કામ કરવાવાળો ટીકુડો કહેતો હતો. દાસજીનો છોકરો મકાન વેચી નાંખવાનો છે અને શહેરમાં નવું મકાન લેશે અને દાસજીને ત્યાં લઈ જશે.”

પરશોતમદાસ કાનજીને આ ગામમાં બધાં ‘દાસજી’ કહેતાં હતાં. ગામની ત્રણ પેઢીને ભણાવીને એ છેલ્લાં ચાર વરસથી નિવૃત્તીનું જીવન ગાળતાં હતાં.

મોટો દીકરો મયંક બાજુનાં શહેરમાં બેંકમાં મેનેજર હતો. આશરે ૩૦ વરસની વયે છેલ્લે છેલ્લે મયંકને નોકરી મળી હતી. અને બે વરસ પછી તો મયંક પરણી ગયો હતો. અને આજે મયંકને ત્યાં બે સંતાનો પણ હતાં.

બે વરસ પહેલાં જ દાસજીનાં પત્ની અવસાન પામ્યાં હતાં અને દાસજી સાવ એકલાં અટુલા પડી ગયાં હતાં. નાનાં એવા નગરનાં એક જાણીતાં વિસ્તારમાં દાસજીનું ઘર આવ્યું એટલે ઓટો રિક્ષા ઉભી રહી. અને એ રિક્ષામાંથી ઉતરીને પોતાના ઘરનાં દરવાજા પાસે ગયાં અને ડોરબેલ વગાડી. કરશન બંને થેલા મુકીને જતો રહ્યો. મયંકની પત્ની વનિતાએ બારણું ખોલ્યું. અને દાસજી પોતાનાં મકાનમાં પ્રવેશ્યાં.

મયંકનો નાનો દીકરો કિશન દોડ્યો.

“દાદાજી આવ્યા, દાદાજી આવ્યા...! દાદાજી મારે માટે શું લાવ્યાં?”

અને પરશોતમદાસ નો બધો જ થાક કિશનને જોઈને ઉતરી ગયો.

એ જેવો કિશનને તેડવા જાય છે ત્યાં વનિતાનો અવાજ સંભળાયો.

“કિશન, હોમવર્ક બાકી છે એ કોણ કરશે...? અને ડોક્ટરે ના પાડી છે ને કે ચોકલેટ ના ખાવાની, દાંતમાં કીડા પડી જાય છે. કેટલી વાર કીધું કે તારે હોમવર્ક કર્યા સિવાય ક્યાંય નથી જવાનું, તોય શરમ નથી તને...?”

અને કિશન થીજી જ ગયો. અને સાથોસાથ દાસજી પણ!

ગામ આખું જેનાં વખાણ કરતાં નહોતું થાકતું, એ દાસજી પોતાનાં ઘરમાં આ જ રીતે હડધૂત થતાં હતાં.

મયંક તો આઠ વાગ્યે સવારે જતો રહે, તે છેક સાંજનાં સાત વાગ્યે આવતો.

આખો દિવસ દાસજી પોતાના રૂમમાં એકલા બેસી રહેતાં.

સવારે આઠ વાગ્યે એક કપ ચા મયંકની દીકરી વૈશાલી આપી જતી. બસ પછી તો બાર વાગ્યે એક થાળી રૂમમાં આવી જતી. એ થાળીમાં જે હોય એ ખાઈ લેવાનું. જો કોઈ વસ્તુ માંગે કે રસોડામાંથી વનિતાનો અવાજ સંભાળતો.

“હવે ઘરડે ઘડપણે સ્વાદનાં ચટકા ઓછાં કરો. માંદા પડશો તો કોણ સેવા ચાકરી કરશે? આખી જિંદગી માસ્તરની કાઠી પણ સમજ ના આવી તે ના જ આવી. જેમ ઉંમર વધતી જાય એમ ભોજન ઓછું અને ભજન વધારે કરવું જોઈએ. આખો દિવસ ઘરે જ ટોચાયા હોય...! માણસ હોય તો બે ઘડી બહાર આંટો મારી આવે”

અને દાસજી બધું જ સાંભળીને બહાર નગરમાં ફરવા ચાલ્યાં જાય, જેવાં બહાર નીકળે કે લોકો એમને માન સન્માન આપે. કોઈ એને ચા પીવા પણ લઈ જાય.

એનાં ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ આદર આપે અને ઘરનો કંકાસ દાસજી ભૂલી જતાં. બગીચામાં જાય, નાનાં ભૂલકાંઓ હોય એને વાતો કહે, કવિતા ગવરાવે, છોકરાઓને ગમવા લાગ્યાં. પણ પોતાનાં દીકરાનાં સંતાનોને રમાડવાની ઈચ્છા મનમાં જ રહી જાય...! ક્યારેક વનિતા બહાર ગઈ હોય ત્યારે પરશોતમદાસ વૈશાલી અને કિશનને પાસે બેસાડી વહાલથી વાતો કરી લે પણ જેવી ડોરબેલ વાગે કે વનિતાની આચારસંહિતા અને પરશોતમદાસની લાચારસંહિતા લાગી જાય.

એવું નહોતું કે એણે મયંકનાં કાને આ વાત નહોતી નાંખી. જ્યારે મયંક ને વનિતા વિષે કીધું ત્યારે મયંક એવું બોલેલો કે એમણે એ વાત બીજી વાર કરી જ નહિ.

“તમારી મતિ ભ્રષ્ટ થઈ ગઈ છે, બાપુજી! હવે તો નિવૃત્ત થયા છો એટલે તો વેદીયાપણું મુકો! મારી વનિતા આવું વર્તન

કરે જ નહિ પણ તમારી માનસિક હાલત હવે બગડી ગઈ છે ! એવું હોય તો આપણે દવાખાને જઈ આવીએ ! તમને આટઆટલા તો સાચવીએ છીએ અને જો વનિતા એવી હોયને તો તમને ક્યારનાય વૃધ્ધાશ્રમમાં ના મોકલ્યા હોય. આ તો તમારે હવે જાતિ જિંદગીએ અમને ભૂંડા લગાડવા છે અને તમે કેટલાં દુખી છો એ સમાજને બતાવવું છે, એટલે આવાં નાટક તમે કરો છો ! તમે તમારા સગા દીકરાના ઘરમાં શાંતિ રહે એ જોઈ શકતા નથી ખરું ને.. ?

મયંકનાં આ શબ્દો એનાં કાળજામાં ઘગઘગતા ખીલાની જેમ ઝખમ આપી ગયાં હતાં.

એ સમજતા હતાં કે મારા પેન્શનના? વીસ હજાર આવે છે ને, એટલે જ તમે મને ભેગો રાખ્યો છે. નહીં તો ક્યારનોય બહાર તગેડી મુક્યો હોત. પોતાનાં રૂમમાં ટીંગાડેલા પત્નીના ફોટા આગળ દાસજી આંસુ પાડી લેતાં.

અને એમાંય પંદર દિવસ પહેલાં એણે વાત કરી કે 'જુનાં મિત્રોને મળવા અમદાવાદ જવું છે', તરત જ વનિતા વહુની આંખમાં ચમક આવી ગઈ હતી. બે થેલા એણે તરત જ તૈયાર કરી દીધાં હતાં. અને આજે આવ્યા ત્યારે વહુનાં મોઢા પર એક નફરતની લાગણી હતી.

સાંજે મયંક આવ્યો. એ પોતાના ઓરડાનાં બાર સામે ઉભા હતાં, મયંકે અછડતી નજર નાંખી અને પોતાનાં રૂમમાં ચાલ્યો ગયો.

આ આખું મકાન એણે અને એની પત્નીએ જીવ દઈને બનાવ્યું હતું.

છેલ્લા કેટલાક સમયથી મયંક અને વનિતા શહેરમાં સેટલ થવાનો વિચાર કરતાં હતાં. દર મહિનાની પહેલી તારીખે સવારમાં આઠ વાગ્યે મયંક તેના રૂમ પર આવતો. એને બાઈક પર બેસાડીને બેન્કે લઈ જતો. પેન્શનનાં ૨૦૦૦૦ રૂપિયા એ લઈ લેતો. પછીનાં બે કે ત્રણ દિવસ ઘરમાં શાંતિ રહેતી. વળી પાછો વનીતાનો કકળાટ પેલી તારીખ ના આવે ત્યાં સુધી શરૂ રહેતો.

દાસજીને મયંક સાથે વાત કરવી હતી.

મયંકે પોતાને પૂછ્યા વગર આ ઘર વેચવા તૈયાર થયો હતો.

અત્યારે આ મોકાનાં મકાનનાં સારા પૈસા આવે એમ હતાં અને એમાંથી એ શહેરમાં એક ફ્લેટ લેવાનો હતો, એ બાબત એને વાત કરવી હતી.

જમીને મયંક બહાર જતો રહ્યો અને વળી પાછાં દાસજી રાહ જોતાં રહી ગયાં.

છેવટે એણે એક ફૂલ સ્કેપ કાગળ કાઢ્યો અને એમાં એક પત્ર લખ્યો. બે વાર વાંચ્યો અને પોતાની પત્નીનાં ફોટા સામે જોઈ રહ્યાં. અગિયારેક વાગ્યા હશે, ને ડોરબેલનો અવાજ આવ્યો.

પરશોતમદાસજી મક્કમ ડગલે ઉભા રહ્યાં અને બોલ્યાં,

“મયંક, અહી આવ તો, કામ છે તારું.”

મયંકે નજર પણ ના નાખી અને બોલ્યો,

“કામ હોય તો સવારે કહેજો એક તો આખાં દિવસ બેંકમાં થાકી જતાં હોઈએ અને ઘરે આવીએ ત્યાં તમારી રામાયણ ઉભી જ હોય... !”

પણ દાસજી મક્કમતાથી બોલ્યાં.

“સવારે મોડું થઈ જશે ! ખુબ જ મોડું એટલે જ કહું છું કે અત્યારે હું કામ પતાવી લઉં. કામમાં બીજું તો કશું જ નથી. બસ એક આ પત્ર તને આપવાનો છે, એ વાંચી લેજે બાકી મારે તારો ટાઈમ જોતો પણ નથી, મયંક!! મારી પાસે તો હજુ પુષ્કળ ટાઈમ છે જ.”

આટલું કહીને દાસજીએ એક પત્ર આપ્યો.

આજ એની આંખો ધારદાર હતી.

વનિતા પણ દૂર ઉભી રહીને આ બધું જોતી હતી.

આજ એને પણ સસરાજીનું વર્તન સમજમાં ના આવ્યું.

પરશોતમદાસ પત્ર આપીને પોતાના રૂમમાં જતાં રહ્યા અને સુઈ ગયાં હવે જાગવાનો વારો વનિતા અને મયંકનો હતો !

મયંકે પત્ર વાંચવાનો શરુ કર્યો. બાજુમાં વનિતા બેઠી હતી.

પ્રિય મયંક અને મારા વહાલા પૌત્રો વૈશાલી અને કિશન આપ સૌની કુશળતા ચાહું છું. આપની પાસે સમય નહોતો એટલે ના છુટકે મારે આજ પત્ર લખવો પડે છે. આ મારો છેલ્લો પત્ર છે.

હું જ્યારથી સમજણો થયો છું, ત્યારથી જિંદગીમાં તકલીફો સહન કરી છે.

મારા પિતા એક સામાન્ય ખેત મજૂર હતાં અને હું સહુથી મોટો હતો અને મારી પછી બીજા ત્રણ ભાઈ બહેનો હતાં, એટલે મારું બાળપણ એકદમ સંઘર્ષમય હતું.

હું નાનો હતો, ત્યારથી દાડીએ જતો. આ નગરની કોઈ એવી સીમ નહિ હોય કે જ્યાં મેં મજૂરી કામ નહિ કર્યું હોય... ! સાંજે મજૂરીએથી આવતો ત્યારે મારાં નાનાં ભાઈ બહેનો મારા પિતાજી કે માતાજીનાં ખોળામાં રમતાં હોય કે સુતાં હોય, મને પણ ઈચ્છા થતી કે મને પણ કોઈ આવા લાડ લડાવે, પણ એ ઈચ્છા હું મનમાં દાબી દેતો.

મારા ભાઈઓ અને બહેનો થોડાં મોટાં થયાં કે મારા પિતાજી અવસાન પામ્યાં, અને માતા પણ બીમાર જ રહેતી, એટલે હવે ઘરની બધી જ જવાબદારી મારાં માથે આવી ગઈ હતી.

હું ઘરે બેસીને રાતે ભણતો અને દિવસે વાડીઓમાં મજૂરીએ જતો.

ભાઈઓ મોટાં થતાં ગયાં અને ખર્ચા વધતાં ગયાં.

બે બહેનોને પરણાવી.

મારી પહેલાં નાનાં ભાઈઓને પરણાવ્યા.

બધે મારી વાહ વાહ થવા લાગી. ત્યારે શાળાંત પાસ ને શિક્ષકની નોકરી મળી જતી.

મને પણ મળી ગઈ.

ભાઈઓ પાંખો આવી એમ ઉડી ગયાં.

મનમાં થતું કે ‘હું કોનાં માટે જીવું છું....?’

પણ પછી એમ થતું કે હવે મારા સંતાનો થશે, પછી મને સુખ મળશે.

તારી મમ્મી પણ હું નિશાળે જાવ, પછી ગામના કામ કરવા જતી.

અમે પાઈ પાઈ બચાવતા.

એ વખતે પગાર ટૂંકો. તારો જન્મ થયાં પછી હું આ નગરમાં વેપારી પેઢીના નામાં લખતો. એમાંથી જે રકમ આવે એ હું દર મહિને પોસ્ટમાં મુકતો. ક્યારેય સારું લૂગડું મેં નથી પહેર્યું.

એક વખત તું આઠ વરસનો હતો અને તે જીદ કરી હતી કે મારે નવાં બુટ જોઈએ છે અને હું શહેરમાં ગયેલો. બુટ તો મેં લઈ લીધેલા, પણ ભાડાનાં પૈસા નહોતાં વધ્યાં. હું વિસ કિલોમીટર ચાલીને સવારે ઘરે પહોંચેલો પણ તને બુટ અપાવેલા.

ધીમે ધીમે મેં ટ્યુશન કર્યાં. રકમ બચાવતો એ પોસ્ટમાં મુકતો ગયો.

અત્યારે જે આ મકાન છે, એ ત્યારે સાવ છેવાડાનું ગણાતું અને આ જગ્યા સાવ સસ્તામાં મળેલી.

રાતેરાતે હું અને તારી માં આ મકાન ચણતા! કડિયાનાં છોકરાને હું મફત ભણાવતો, એટલે એ રાતે બાર વાગ્યા સુધી એમને એમ ચણવા આવતો. આમાં જે ઈંટ વપરાઈ છે ને, તે એક એક ઈંટ મેં અને તારી માએ ઉપાડેલી ઈંટ છે. આ રીતે આખું મકાન તૈયાર થતાં સાત વરસ લાગેલાં.

પછી તો પગાર વધ્યો, પણ મેં કરકસર ના છોડી.

તું બી કોમ થયો, તને નોકરી મળી તારા લગ્ન કર્યા પછી મને એમ થતું હતું કે હવે સુખનાં દિવસો આવ્યાં છે.

પણ કેવાં દિવસો!

તારા સંતાનોને હું ના રમાડી શકું!

જે આખું ઘર મેં મારી મહેનતથી બનાવેલું છે, એ ઘરમાં બીજે ફરવાનો પણ મને હક નહિ!

તારી પત્નીનો તિરસ્કાર મારે સહન કરવાનો!

એ બધું તો ઠીક પણ, હવે તારે આ મકાન વેચીને શહેરમાં ફ્લેટ લેવો છે. તે આખાં ગામમાં વાત કરી, પણ મને તો પૂછ્યું જ નહિ..? હું અંદરથી હલી ગયો છું!

હું હવે મારી રીતે જીવવા માંગુ છું.

હું જે રકમ પોસ્ટમાં મુકતો એ ડબલ થતી હતી. એ રકમ પણ પાછી પોસ્ટમાં મૂકી દેતો હતો. આમને આમ આ રકમ હવે એવડી થઈ ગઈ છે કે દર મહીને ૨૦૦૦૦ હજાર જેટલી રકમ મને મળે છે.

આ વાત મેં તને કદી નથી કરી. મને એમ હતું કે ક્યારેક દીકરાને ‘સરપ્રાઈઝ’ આપીશ, મારું પેન્શન તો જુદું જ આવે છે.

હું છેલ્લાં પંદર દિવસ અમદાવાદમાં મારાં એવાં મિત્રોને મળ્યો છું કે જે મારી જેવી જ હાલાકી ભોગવે છે.

અમુક તો ઘરડાં ઘરમાં છે.

અત્યારે ઘરે આલ્બોસિયન કુતરો પોસાય, પણ ગરીબ ગાય જેવાં મા-બાપ નથી પોસાતા અને આમાં વાંક માં બાપનો જ છે..!

એ પોતાની જિંદગી પોતાનાં સંતાનોનાં જીવન પાછળ ખર્ચે છે. બસ એ આશયથી કે બાકીની જિંદગી સંતાનો એની જિંદગી એમની પાછળ ગાળે એમની વાતો સાંભળે.

બસ અહીં જ મા-બાપ ભૂલ કરે છે.

પછી સંતાનો એની દુનિયામાં એટલાં મશગુલ હોય છે કે એ બધું જ ભૂલી જાય છે, અને અચાનક જ એટલાં મોટાં થઈ જાય છે કે મા-બાપને સલાહ આપવા લાગે છે.

એટલે મેં એક નિર્ણય લીધો છે. બે દિવસ પછી મારા આઠ મિત્રો અહીં રહેવા આવશે. આ ઘરમાં, કારણકે આ મારું ઘર છે, મારી માલિકીનું છે. અમે સાથે અહીં રહીશું.

બે જણને રાંધતા આવડે છે, એ જેવું બનાવે એવું ખાઈ લઈશું.

મારી પેન્શનની રકમમાંથી અને બચતની રકમમાંથી સરસ રીતે ઘર ચાલશે.

તમારી પાસે બે દિવસનો સમય છે. તમારી વ્યવસ્થા તમે કરી લો. ભાડે રહેવું હોય તો ભાડે રહેજો જે કરવું હોય એ. પણ બે દિવસમાં તમારે જતું રહેવાનું છે, મન ફાવે ત્યાં.

આ મકાન પર મેં મોટા અક્ષરે ‘‘મયંક’’ લખેલું છે, એ કાલે જ દૂર થઈ જશે. અને ત્યાં ‘‘ખીલખીલાટ’’ લખાઈ જશે...!

અમારે હવે વૃદ્ધ થવું જ નથી. ફરીથી નાનાં બાળક જેવું થવું છે.

મારા જે આઠ મિત્રો આવે છે એનામાં કોઈને કોઈ આવડત છે જ એમાંએક તો ડૉક્ટર પણ છે. એ અમારી તબિયત પણ સાચવશે.

આ મારો ફાઈનલ નિર્ણય છે. કોઈજ વાતચીત હું કરવા માંગતો નથી. હવે હું મારા માટે જીવવા માંગુ છું. કોઈ મને તરછોડે એ પહેલા જ હું એને સંપૂર્ણ તરછોડી દઉં છું.

કારણકે જમાના પ્રમાણે સંતાનો બદલાઈ જાય, તો મા-બાપ શા માટે નહિ??

બસ એજ પોતાની માટે જીવવા માંગતો.

પરશોતમદાસ કાનજી અને બે દિવસ પછી જ મયંક અને વનિતા પોતાનાં સંતાનો સાથે ચાલી નીકળ્યાં.

નીકળતા પહેલાં એ આશીર્વાદ લેવાં ગયાં હતાં, પણ દાસજીએ કીધું કે ‘લગ્ન થયાં પછી સંતાનોને આશીર્વાદની કોઈ જ જરૂર રહેતી નથી.’

એ પોતાના નિર્ણયમાં અફર રહ્યા અને આજે એ ‘ખીલખીલાટ’ બંગલામાં નવ વ્યક્તિઓ જીવન જીવી રહ્યાં છે.

આજુબાજુના ગામોમાં ખુબ ચર્ચા થઈ, પણ કોઈ આમાં પરશોતમદાસજીનો વાંક જોતું નથી.. Dr. Dhanesh savalia surat

ઉખાણા ઉકેલો

- * એક ચીજ એવી જે આપવી ગમે
પણ લેવી ન ગમે. _____
- * તુંબડા જેવું માથું લઈને ધમધમ કરતો જાય
સૂપડા જેવા કાન હલાવી ઉભા ઉભો નહાય _____
- * ખૂલ્લા આસમાનમાંથી જન્મું છું
લીલા ઘાસ પર સૂઈ જાઉં છું.
પ્રકાશથી ઝળહળી ઊઠું છું _____
- * સવારે આવીને સાંજે જતો
અંધારામાં કદી ન દેખાતો _____
- * વનવગડે ઊગી નીકળે
સફેદ જાંબલી રંગના ફૂલ એની માળા
હનુમાનજી ને ચડે _____
- * કદરૂપી કાયા લઈને
જળઘોડો પાણીમાંથી આવે
દોડતો આવે ત્યારે લાગે
જાણે પત્થર કોઈ ગબડાવે _____
- * ખીલે એક ફૂલ
થાય અંધારું ફૂલ _____
- * અડધું છું ફળ અને અડધું છું ફૂલ
પણ સ્વાદમાં મીઠાઈ જેવો મધુર _____
- * ન તો મને દાંત છે ન મોઢું
નવોનવો મને પહેરી લો તો બટકુ ભરી લઉં મોઢું _____
- * રમતો ભમતો આગળ પાછળ જાય
ફરતા ફરતા ખીજે ત્યારે
ગૂંગૂં કરતો જાય _____
- * એક બગીચામાં અનેક ફૂલ ફૂલોનો છે એકરાજા
રાજા જ્યારે આવે બ ગીચામાં
ત્યારે નાચતાં ફૂલો આખા _____
- * પાલતું છું પણ કૂતરો નથી
નકલ કરું છું, પણ વાંદરો નથી _____
- * ચાલે છે પણ જીવ નથી
હલે છે પણ પગ નથી
ખવાય છે પણ ખૂટતો નથી
બેઠક છે પણ બાજઠ નથી _____
- * સફેદ ફૂલને કેસરી દાંડી
રાત જતીને સુવાસ આવતી _____
- * કાગળની કાય અક્ષરની આંખ
અલકમલકની સહેલ કરાવે
ખૂલ જ્યારે પાંખ _____
- * મોતી જેવી સૂરત મારી
હું છું વાદળોની પૌત્રી _____

આ ઉખાણાના નીચે આપેલા જવાબમાંથી દરેક ઉખાણાની સામે સાચો જવાબ લખીને વોટ્સએપ ઉપર મોકલશો.

-ગોપાલ પારેખ: 93240 47909

કાગળની કાય અક્ષરની આંખ
અલકમલકની સહેલ કરાવે
ખૂલ જ્યારે પાંખ

અવસાન નોંધ

શ્રી સોરઠ વિશાશ્રીમાળી જૈન સમાજ, મુંબઈ

છત્રાસા (ડીસ્ટ્રીક્ટ-જુનાગઢ) હાલ બોરીવલી (દોલત નગર)

શ્રી વિનોદભાઈ રતીલાલ મુળજીભાઈ શેઠ શનીવાર
તા. ૨૪.૭.૨૦૨૧ના રોજ બોરીવલી મુકામે અરિહંત શરણ
પામેલ છે.

☆☆☆☆

માણેકવાડા નિવાસી અમરચંદ પાનાચંદ પારેખના સુપુત્ર
ડૉ. કાન્તિલાલ અમરચંદ પારેખ અરિહંતશરણ પામ્યા છે.

☆☆☆☆

તારાચંદ ધનજી મહેતાના પુત્રવધુ શ્રીમતી વાસંતીબેન
હરકીશનદાસ મહેતા (ઉ. વ. ૯૮) તા. ૧૩-૮-૨૦૨૧ના
અરિહંતશરણ પામેલા છે.

☆☆☆☆

વંથલી નિવાસી હાલ ઘાટકોપર સ્વ. દ્વારકાદાસ કુવરજી
વોરાના પુત્રવધુ સાધનાબેન બિપીનભાઈ વોરા (ઉ. વ. ૬૫)
તા. ૨૩-૭-૨૦૨૧ના રોજ અરિહંત શરણ પામેલ છે.

☆☆☆☆

વંથલી નિવાસી હાલ કલ્યાણ સ્વ. જયંતીલાલ ખીમચંદ
દોશીના ધર્મપત્ની વિમળાબેન જયંતીલાલ દોશી (ઉ. વ. ૮૧)
તા. ૨૯-૭-૨૦૨૧ના અરિહંત શરણ પામેલા છે.

☆☆☆☆

છત્રાસા નિવાસી હાલ બોરીવલી શ્રી વિનોદભાઈ રતીલાલ
મુળજીભાઈ શેઠ તા. ૨૪-૭-૨૦૨૧ના બોરીવલી મુકામે
અરિહંતશરણ પામેલ છે.

અરીસો

અરીસા સામે ઊભો રહી મારો જ ચહેરો
મારી સામે ડોકિયાં કરી રહ્યો છે...
અરીસામાંના કાચમાં તિરાડ પડી હોય તેમ
ચહેરા પરની કરચલીઓ ઊપસેલી દેખાઈ રહી છે.
જુવાનીમાં આ જ અરીસામાં...
ઊભરાતું નવયૌવન જોવાની આદત હતી...
તે જ અરીસો મજાક કરી હાસ્ય કરતો
બુઢાપાની સાક્ષી પૂરતો દેખાઈ રહ્યો છે
બધું બદલી શક્યો...
નાણાકીય સદ્ધરતા મેળવી શક્યો...
સમાજમાં સારાં કાર્યની નામના થઈ
દેશ-વિદેશમાં આવન-જાવન થઈ...
સુખની રેલમછેલમાં જિંદગી આળોટતી થઈ...
જેટલુંજેટલું હસ્તકળામાં હતું તે જિંદગીમાં મેળવી ચૂક્યો
બસ... ન બદલી શક્યો... તે... તે વધતી ઉંમર,
સફેદ કેશ, ચહેરા પરની ખરબચડી કરચલીઓ...
છુપાવી ન શક્યો આ બધાને
ચાડી ખાઈ સાબિતી આપી રહ્યો હતો તે આ અરીસો..
ઊભો છું રહી જેની સામે તે જ આ અરીસો...

- હર્ષદ દરિયા

● અમને આ દોસ્તીમાં નમૂના ખરા મળ્યા.
બટમોગરાના સ્વાંગમાં કાળોતરા મળ્યા. ગુસ્સે થયા
જો લોક તો પથ્થર સુધી ગયા, પણ દોસ્તોના હાથ
તો ખંજર સુધી ગયા. - અમૃત ઘાયલ

● સંબંધ તોડ્યા પછી પસ્તાવો કરવાનો નથી
કોઈ અર્થ, ફરી જોડો તમે ને તોય સાંધો આંખમાં
રહેશે. - આદિલ મન્સુરી

● પીઠ પર પડ્યા છે ઘાવ ઘણા એ પણ યાદ છે.
પાછળ ટોળામાં હતા મિત્રો એ પણ યાદ છે.

- મરીઝ

● જીવનની સમી સાંજે મારે ઝખમોની યાદી જોવી
હતી. બહુ થોડાં પાનાં જોઈ શક્યો બહુ અંગત અંગત
નામ હતાં. - સેફ પાલનપુરી

● દિલ હો ઉછાંછળું તો ઘણો ફેર ના પડે. બુદ્ધિ
હો વિપરીત તો નક્કી વિનાશ છે.

- આદિ મીરઝાં

● કો'ક દી બસ અમસ્તી મદદ માગજે, શું કરે છે
સગા કંઈ ખબર તો પડે. - ખલિલ ધનતેજવી

શ્રી સોરઠ વિશા શ્રીમાળી જૈન સમાજ
મુંબઈની ભેટની રકમ નીચે લખેલ બેંકના
ખાતાનાં જમા કરશોજી

NAME : SHRI SORATH VISA SHRINALI JAIN SAMAJ

BANKER : BANK OF BARODA,

M. J. MARKET, MUMBAI - 400 003.

S. B. A/C NO.: 03870100000044

IFSC : BARB0BULLIO (આ કોડમાં પાંચમું કેરેક્ટર ઝીરો છે.)

MICR : 40012047

શ્રી સોરઠ વિશા શ્રીમાળી જૈન સમાજ ટ્રસ્ટની રકમ નીચે લખેલ
બેંકના ખાતામાં જમા કરશોજી.

NAME : SORATH VISA SHRIMALI JAIN SAMAJ TRUST

BANKER : UNION BANK OF INDIA,

PRINCESS STREET, MUMBAI - 400 002.

S. B. A/C NO.: 319102010054364

IFSC : UBIN0531910

શ્રી સોરઠ વિશા શ્રીમાળી શુભેચ્છક મિત્ર
મંડળની ભેટ નીચે લખેલ બેંકના ખાતામાં
જમા કરશોજી

SHRI SORATH VISHASHRIMALI
SHUBHECHHAK MITRA MANDAL

BANKER : BANK OF INDIA,

bullion exchange branch, Mumbai

A/C NO.: 000810100006108

IFSC CODE NO.: BKID0000008

(આપની મોકલેલી રકમની દરેક વિગત, મોકલનારનું નામ,
સરનામું, મોબાઈલ નંબર શ્રી વિનોદભાઈ મહેતાને મોબાઈલ
No.: 9833500508ના વોટ્સએપ ઉપર મોકલી આપવા
વિનંતી)

સંસ્થા સમાચાર

આપણા સમાજની ઓફિસ લોકડાઉનના હિસાબે બંધ છે.
તો સહુએ નોંધ લેવા વિનંતી.

સમાજના જે પણ ભાઈ અથવા બહેનને કોઈપણ લેખ અથવા
કવિતા અથવા શ્રદ્ધાંજલિની વિગત મોકલવી હોય તો નીચે
આપેલા ઈમેલ આયડી પર મોકલશો.

આપણા સર્વે સભ્યભાઈઓને નમ્ર વિનંતી કે આપ સહુ
વેબ-સાઈટ માટે આપના કુટુંબના વડિલનું નામ અને
એડ્રેસ તથા મોબાઈલ નંબર સાથે રજીસ્ટર કરો.

Website Registration માટેનો

Mobile No. 9321775805

Email : kirtimehta.kd@gmail.com

લોકડાઉન હોવાથી ડાયરેક્ટ મેલથી મોકલવું હિતકારક છે.

શ્રી સોરઠ વિશાશ્રીમાળી જૈન સમાજ - મુંબઈ

ભેટની યાદી

શ્રી સોરઠ વિશા શ્રીમાળી શુભેચ્છક મિત્ર મંડળ,
મુંબઈમાં ભેટની યાદી

શ્રી તારાચંદ ધનજી મહેતા તબીબી રાહત ખાતે

૫,૦૦૦/- શ્રીમતી વિમળાબેન ચન્દ્રકાંતભાઈ વોરા
ઘાટકોપર તરફથી સ્વ. શ્રી ચન્દ્રકાંતભાઈ
ડાયાલાલ વોરાના આત્મશ્રેયાર્થે

મુખપત્ર આજીવન સભ્ય

૧,૫૦૦/- વીરેન્દ્રભાઈ લવચંદ કોરડીયા
બી-૪/૧૨, ચન્દ્રલોક, માનેક નગર સોસાયટી,
પંજાબી ગલ્લી, ચંદાવરકર લેન,
બોરીવલી (વે) મુંબઈ

૧,૫૦૦/- શ્રેણીક મહેતા,
૧૩, પ્રીયનાથ, મુલ્લીક રોડ,
વૃંદાવન એપાર્ટમેન્ટસ, ફ્લેટ્સ ૪બી,
કલકત્તા - ૭૦૦૦૨૬.

ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલી

જન્મ : ૭.૮.૧૯૫૮

સ્વર્ગવાસ : ૧૭.૭.૨૦૨૧

સ્વ. લતાબેન અજયભાઈ શેઠ

મુળ વતન : મોટી પાનેલી હાલ : કાંદીવલી (ઈસ્ટ)

માતા એવા હોય છે, જેમનો હોવાનો એહસાસ કાયમ હોય છે
પણ ના હોવાનો એહસાસ બહુ થાય છે, દ્રષ્ટિમા હજુએ રમે છે,
તમારો હસતો ચેહરો આપનો માયાળુ સ્વભાવ, આપની જીવનની સાદાઈ,
સેવા અને સમર્પણની સુગંધ, સદાય મહેંકતી રહેશે
આપના આત્માને પરમ દયાળુ પરમાત્મા પરમ શાંતિ આપે,

તેમ જ આપના આશીર્વાદ હંમેશા અમારી સાથે રહે તેવી, અમારી અંતઃકરણપૂર્વની પ્રાર્થના!!!

ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ

માતા-પિતા : સ્વ. શાંતાબેન - સ્વ. શાંતિલાલ દોશી
સાસુ-સસરા : સ્વ. રૂક્મણીબેન - સ્વ. નગીનદાસ શેઠ
પતિ : અજયભાઈ નગીનદાસ શેઠ
પુત્ર-પુત્રવધુ : હર્ષ - સેજલબેન
દીકરી-જમાઈ : મોના-ભુમીશકુમાર
પૌત્ર-પૌત્રી : જહાન - પાર્શ્વ - કીયાંસ
દોકિત્રી : નીવા - હેતાંશ
દિયર-દેરાણી : ચેતનભાઈ (રાજુભાઈ) - આશાબેન
દિયર-દેરાણી : સ્વ. બીપીનભાઈ - ઝરણાબેન
ભત્રીજ-ભત્રીજી : ધવલ શેઠ, સાગર શેઠ - અમી ઠક્કર, કૃપા શાહ
ભત્રીજ વહુ-જમાઈ : મનાલી-દર્શના, ધવલ ઠક્કર, કેવીન શાહ

પિયર પક્ષે
ભાઈ-ભાભી : અશોકભાઈ - પુષ્પાભાભી દોશી
સ્વ. રાજેશભાઈ - રીટાભાભી દોશી
બહેન-બનેવી : જયોત્સનાબેન, સ્વ. અમૃતલાલ વોરા
ચંદ્રીકાબેન સ્વ. પ્રવીણભાઈ મહેતા

Office : Autoline Multi Choice Two Wheeler Showroom
Shop No. 1, Bldg. No. 1, Sumer Nagar, S.V. Road,
Borivali (W), Mumbai - 400 092.

Ajay N. Sheth : 9833196102

Harsh A. Sheth : 9167791770

લિ. અજયભાઈ શેઠ તથા દોશી પરિવાર ના જય જિનેંદ્ર

Valiant Organics
Limited

A QUANTUM LEAP FORWARD

109, Udyogkshetra, 1st Floor,
Mulund, Goregaon Link Road,
Mulund - 400 080.
Mob.: 9820808644 / 2267976673
mahesh.savadia@valiantorganics.com
www.valiantorganics.com

PUBLISHED ON 20TH EVERY MONTH - RNI - 22805 / 73 - SORATH VISHSHRIMALI (Guj. Monthly)

POSTED AT KALBADEVI HEAD POST OFFICE, MUMBAI - 400 002. ON 20th OF EVERY MONTH

Printed and Published by KIRTI MAYUR MEHTA on behalf of SHRI SORATH VISA SHRIMALI JAIN SAMAJ, Printed at ARIHANT PRINTING PRESS, BEHIND TRIKAL BLDG., 310, SAIBABA NAGAR, PANT NAGAR, GHATKOPAR (EAST), MUMBAI - 400 075 and Published from TARACHAND DHANJIBHAI MEHTA KARYALAYA, DEVKARAN MANSION, BLOCK NO. 7, 2ND FLOOR, MANGALDAS ROAD, MUMBAI - 400 002. Editor: KIRTI MAYUR MEHTA